

BANK PEKAO SA

**Jednostkowe
Sprawozdanie Finansowe
Banku Pekao S.A.
za rok zakończony dnia
31 grudnia 2009**

Warszawa, marzec 2010

2

Rachunek zysków i strat

(w tys. zł)

	NOTA	ROK 2009	ROK 2008
Przychody z tytułu odsetek	6	6 223 962	7 628 112
Koszty z tytułu odsetek	6	-2 831 223	-3 510 979
Wynik z tytułu odsetek		3 392 739	4 117 133
Przychody z tytułu prowizji i opłat	7	2 454 980	2 561 039
Koszty z tytułu prowizji i opłat	7	-399 044	-487 645
Wynik z tytułu prowizji i opłat		2 055 936	2 073 394
Przychody z tytułu dywidend	8	417 171	525 537
Wynik na instrumentach finansowych przeznaczonych do obrotu	9	702 001	682 429
Wynik z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej	24	13 945	-
Wynik na pozostałych instrumentach finansowych wyznaczonych jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	10	54 558	-93 626
Zyski (straty) na sprzedaży:	11	100 132	190 455
kredytów i innych należności finansowych		2 584	112 985
aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży i utrzymywanych do terminu wymagalności		97 466	82 034
zobowiązań finansowych		82	-4 564
Dochody z działalności operacyjnej		6 736 482	7 495 322
Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania pozabilansowe	14	-406 454	-180 676
kredytów i innych należności finansowych		-412 443	-232 919
aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży i utrzymywanych do terminu wymagalności		126	3 349
zobowiązań pozabilansowych		5 863	48 894
Wynik z działalności finansowej		6 330 028	7 314 646
Ogólne koszty administracyjne	12	-2 963 166	-3 071 111
wynagrodzenia i inne świadczenia pracownicze		-1 664 606	-1 667 506
pozostałe koszty administracyjne		-1 298 560	-1 403 605
Amortyzacja i odpisy z tytułu utraty wartości środków trwałych i wartości niematerialnych		-403 597	-371 871
Wynik z tytułu pozostałych rezerw		450	29 578
Pozostałe przychody i koszty operacyjne netto	13	67 892	127 171
Koszty z działalności operacyjnej		-3 298 421	-3 286 233
Zysk (strata) z jednostek podporządkowanych		-105 000	1 682
Zysk (strata) na sprzedaży rzeczowego majątku trwałego i wartości niematerialnych		53 963	-458
Zysk brutto		2 980 570	4 029 637
Podatek dochodowy	15	-518 307	-683 792
Zysk netto		2 462 263	3 345 845
Zysk na akcję (w zł na akcję)	16		
podstawowy za okres		9,39	12,76
rozwodniony za okres		9,39	12,76

Prezentacja jednostkowego rachunku zysków i strat w układzie zgodnym z formatem stosowanym w raportach kwartalnych została ujęta w punkcie 7.3.1. Sprawozdania z działalności Banku Pekao S.A. za 2009 rok.

Opis zmian dokonanych w formacie rocznego jednostkowego rachunku zysków i strat za 2008 rok znajduje się w Nocie 50 sprawozdania finansowego.

Sprawozdanie z całkowitych dochodów

(w tys. zł)

	NOTA	ROK 2009	ROK 2008
Zysk netto		2 462 263	3 345 845
Inne składniki całkowitych dochodów			
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych		-123	3 847
Skutki wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży		50 291	215 696
Skutki wyceny instrumentów pochodnych zabezpieczających przepływy pieniężne		-150 781	170 059
Podatek dochodowy dotyczący innych składników całkowitych dochodów	15	17 781	-71 576
Inne składniki całkowitych dochodów (netto)		-82 832	318 026
Całkowite dochody razem		2 379 431	3 663 871

Sprawozdanie z sytuacji finansowej

(w tys. zł)

	NOTA	31.12.2009	31.12.2008
AKTYWA			
Kasa, należności od Banku Centralnego	18	9 587 211	9 905 270
Weksle uprawnione do redyskontowania w Banku Centralnym		158	840
Należności od banków	19	9 138 563	10 213 642
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	20	3 685 551	2 727 581
Aktywa z tytułu pochodnych instrumentów finansowych (przeznaczone do obrotu)	21	2 431 471	4 489 752
Pozostałe instrumenty finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	22	2 394 040	4 713 069
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	23	73 042 722	75 105 146
Instrumenty zabezpieczające	24	87 543	157 899
Inwestycyjne (lokacyjne) papiery wartościowe	25	21 293 507	15 242 759
1. Dostępne do sprzedaży		17 526 224	13 363 698
2. Utrzymywane do terminu wymagalności		3 767 283	1 879 061
Aktywa przeznaczone do sprzedaży	27	38 580	128 734
Inwestycje w jednostkach zależnych	28	1 426 442	1 506 442
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	29	39 345	56 845
Wartości niematerialne	30	678 462	721 888
Rzeczowe aktywa trwałe	31	1 745 821	1 808 694
Nieruchomości inwestycyjne	32	54 967	63 283
Aktywa z tytułu podatku dochodowego	15	557 768	286 699
1. aktywa z tytułu bieżącego podatku dochodowego		219 798	-
2. aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		337 970	286 699
Inne aktywa	33	715 869	849 914
AKTYWA RAZEM		126 918 020	127 978 457
PASYWA			
Zobowiązania			
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	35	1 100 176	4 817 499
Zobowiązania wobec innych banków	36	5 462 055	8 091 435
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	20	981 354	405 979
Zobowiązania z tytułu pochodnych instrumentów finansowych (przeznaczone do obrotu)	21	1 594 037	5 150 384
Zobowiązania wobec klientów	37	96 701 298	90 458 074
Instrumenty zabezpieczające	24	150 452	373
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	38	1 297 785	1 719 894
Zobowiązania tytułu podatku dochodowego	15	-	244 898
1. Bieżące zobowiązanie z tytułu podatku dochodowego		-	244 898
2. Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		-	-
Rezerwy	39	281 369	298 177
Pozostałe zobowiązania	40	1 381 925	1 220 410
ZOBOWIĄZANIA RAZEM		108 950 451	112 407 123
Kapitał własny			
Kapitał zakładowy	44	262 331	262 213
Pozostałe kapitały	45	15 242 975	11 963 276
Zysk z lat ubiegłych i roku bieżącego	45	2 462 263	3 345 845
KAPITAŁ WŁASNY RAZEM		17 967 569	15 571 334
PASYWA RAZEM		126 918 020	127 978 457

Sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

(w tys. zł)

Za okres od 1 stycznia 2009 do 31 grudnia 2009 oraz od 1 stycznia 2008 do 31 grudnia 2008

POZOSTAŁE KAPITAŁY										
KAPITAŁ ZAKŁADOWY	KAPITAŁ POZOSTAŁE KAPITAŁY RAZEM	PREMIA EMISYJNA	FUNDUSZ OGÓLNEGO RYZYKA BANKOWEGO		POZOSTAŁE KAPITAŁY REZERWOWE		KAPITAŁ Z AKTUALIZACJI WYCENY INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH		RÓŻNICE Z PRZELICZENIA JEDNOSTEK ZAGRANICZNYCH	ZYSK Z LAT UBIEGŁYCH ROKU BIEŻĄCEGO
Kapitał własny na 1.01. 2009	262 213	11 963 276	9 105 832	1 237 850	1 344 892	36 121	3 169	235 412	3 345 845	15 571 334
Opcje menadżerskie	118	16 686	14 400	-	-	-	-	2 286	-	16 804
Realizacja opcji (emisja akcji)	118	14 400	14 400	-	-	-	-	-	-	14 518
Wycena opcji menadżerskich	-	2 286	-	-	-	-	-	2 286	-	2 286
Wycena instrumentów finansowych	-	-82 709	-	-	-	-82 709	-	-	-	-82 709
Wycena inwestycji dostępnych do sprzedaży pomniejszona o podatek odroczone	-	39 424	-	-	-	39 424	-	-	-	39 424
Wycena instrumentów finansowych zabezpieczających pomniejszona o podatek dochodowy	-	-122 133	-	-	-	-122 133	-	-	-	-122 133
Podział wyniku za rok ubiegły i wynik roku bieżącego	-	3 345 845	-	100 000	3 245 845	-	-	-	-883 582	2 462 263
Wypłata dywidendy	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Podział zysku z przeznaczeniem na pozostałe kapitały	-	3 345 845	-	100 000	3 245 845	-	-	-	-3 345 845	-
Zysk netto za rok obrotowy	-	-	-	-	-	-	-	-	2 462 263	2 462 263
Pozostałe	-	-123	-	-	-	-	-123	-	-	-123
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zAGRANICZNYCH	-	-123	-	-	-	-	-123	-	-	-123
Kapitał własny na 31.12.2009	262 331	15 242 975	9 120 232	1 337 850	4 590 737	-46 588	3 046	237 698	2 462 263	17 967 569

Sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

(w tys. zł)

POZOSTAŁE KAPITAŁY									
	KAPITAŁ ZAKŁADOWY	KAPITAŁ POZOSTAŁE KAPITAŁY RAZEM	PREMIA EMISyjNA	FUNDUSZ OGÓLNEGO RYZYZKA BANKOWEGO	POZOSTAŁE KAPITAŁY REZERWOWE	KAPITAŁ Z AKTUALIZACJI WYCENY INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH	RÓŻNICE Z PRZELICZENIA JEDNOSTEK ZAGRANICZNYCH	ZYSK Z LAT UBIEGLYCH I ROKU BIEŻĄCEGO	KAPITAŁ WŁASNY RAZEM
Kapitał własny na 1.01. 2008	261 867	12 109 917	9 063 248	1 237 850	1 855 533	-278 058	-678	2 006 600	14 378 384
Opcje menadżerskie	346	45 415	42 025	-	-	-	-	3 390	45 761
Realizacja opcji (emisja akcji)	346	42 025	42 025	-	-	-	-	-	42 371
Wycena opcji menadżerskich	-	3 390	-	-	-	-	-	3 390	3 390
Wycena instrumentów finansowych	-	314 179	-	-	-	314 179	-	-	314 179
Wycena inwestycji dostępnych do sprzedaży pomniejszona o podatek odroczony	-	176 431	-	-	-	176 431	-	-	176 431
Wycena instrumentów finansowych zabezpieczających pomniejszona o podatek dochodowy	-	137 748	-	-	-	137 748	-	-	137 748
Podział wyniku za rok ubiegły i wynik roku bieżącego	-	-510 641	-	-	-510 641	-	-	1 339 245	828 604
Wypłata dywidendy	-	-1 032 357	-	-	-1 032 357	-	-	-1 484 884	-2 517 241
Podział zysku z przeznaczeniem na pozostałe kapitały z uwzględnieniem korekt konsolidacyjnych dotyczących lat ubiegłych	-	521 716	-	-	521 716	-	-	-521 716	-
Zysk netto za rok obrotowy	-	-	-	-	-	-	-	3 345 845	3 345 845
Pozostałe	-	4 406	559	-	-	-	3 847	-	4 406
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek z zagranicznych	-	3 847	-	-	-	-	3 847	-	3 847
Zbycie skupionych akcji własnych	-	559	559	-	-	-	-	-	559
Kapitał własny na 31.12.2008	262 213	11 963 276	9 105 832	1 237 850	1 344 892	36 121	3 169	235 412	15 571 334

Rachunek przepływów pieniężnych

(w tys. zł)

	ROK 2009	ROK 2008
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej – metoda pośrednia		
Zysk netto	2 462 263	3 345 845
Korekty razem:	6 080 288	-6 635 371
Amortyzacja	403 597	371 294
(Zysk) strata z tytułu różnic kursowych	217 449	-224 194
(Zysk) strata z tytułu działalności inwestycyjnej	-151 429	-76 676
Utrata wartości aktywów finansowych	105 000	-
Odsetki i dywidendy	-1 315 154	-609 648
Zmiana stanu należności od banków	4 460 533	-2 788 694
Zmiana stanu aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu oraz pozostałych instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej	1 361 059	-834 169
Zmiana stanu aktywów z tytułu pochodnych instrumentów finansowych	2 058 281	-2 571 792
Zmiana stanu kredytów i pożyczek udzielonych klientom oraz weksli uprawniających do redyskonta w Banku Centralnym	2 063 106	-11 149 624
Zmiana stanu papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży	-30 662	2 876 718
Zmiana stanu aktywów z tytułu podatku dochodowego	-253 288	-8 863
Zmiana stanu pozostałych aktywów	424 714	739 294
Zmiana stanu zobowiązań wobec banków	-6 346 703	4 538 734
Zmiana stanu zobowiązań przeznaczonych do obrotu	575 375	-85 403
Zmiana stanu pochodnych instrumentów finansowych oraz pozostałych zobowiązań finansowych wycenianych do wartości godziwej	-3 556 347	3 467 078
Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów	6 243 224	1 297 950
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	-8 557	46 856
Zmiana stanu rezerw	-16 808	-76 821
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań	298 979	-1 751 042
Zapłacony podatek dochodowy (znak ujemny)	-1 003 878	-489 023
Bieżące obciążenie podatkowe	551 797	692 654
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	8 542 551	-3 289 526
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej		
Wpływy z działalności inwestycyjnej	185 562 185	25 125 388
Zbycie udziałów lub akcji w jednostkach zależnych i stowarzyszonych	-	87
Zbycie inwestycyjnych papierów wartościowych	184 522 082	24 544 976
Zbycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	1 486	851
Inne wpływy inwestycyjne	1 038 617	579 474
Wydatki z działalności inwestycyjnej	-190 630 782	-24 161 958
Nabycie udziałów lub akcji w jednostkach zależnych i stowarzyszonych	-7 500	-5 182
Nabycie inwestycyjnych papierów wartościowych	-190 327 921	-23 710 793
Nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	-295 361	-445 983
Inne wydatki inwestycyjne	-	-
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	-5 068 597	963 430

Rachunek przepływów pieniężnych (cd.)

(w tys. zł)

	ROK 2009	ROK 2008
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej		
Wpływy z działalności finansowej	495 680	325 125
Emisja dłużnych papierów wartościowych	481 162	282 195
Emisja akcji zwykłych	14 518	42 371
Sprzedaż akcji zwykłych	-	559
Wydatki z działalności finansowej	-902 239	-3 302 705
Wykup dłużnych papierów wartościowych	-902 239	-785 464
Dywidendy i inne wypłaty na rzecz właścicieli	-	-2 517 241
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	-406 559	-2 977 580
Przepływy pieniężne netto razem	3 067 395	-5 303 676
Bilansowa zmiana stanu środków pieniężnych	3 067 395	-5 303 676
Środki pieniężne na początek okresu	11 510 522	16 814 198
Środki pieniężne na koniec okresu	14 577 917	11 510 522

Noty objaśniające

(w tys. zł)

1. Podstawowe dane o Banku

Bank Polska Kasa Opieki Spółka Akcyjna („Bank Pekao S.A.” lub „Bank”) z siedzibą Centrali w Warszawie, 00-950, przy ul. Grzybowskiej 53/57 jest bankiem zorganizowanym w formie spółki akcyjnej działającej na podstawie obowiązujących przepisów prawa, w szczególności ustawy Prawo bankowe oraz przepisów Kodeksu Spółek Handlowych i postanowień Statutu Banku.

Bank został wpisany do rejestru handlowego w dniu 29 października 1929 r. na mocy postanowienia Sądu Okręgowego w Warszawie i funkcjonuje nieprzerwanie do dnia dzisiejszego.

Bank Polska Kasa Opieki Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie jest wpisany do Rejestru Przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS: 0000014843.

Bankowi nadano numer statystyczny REGON 000010205.

Czas trwania Spółki jest nieoznaczony.

Bank Pekao S.A. stanowi część Grupy Kapitałowej Banku UniCredit S.p.A. z siedzibą w Rzymie, Włochy.

Akcje Banku są notowane na warszawskiej Giełdzie Papierów Wartościowych. Papiery wartościowe Banku znajdujące się w obrocie na rynkach regulowanych są klasyfikowane w branży bankowej.

Bank Pekao S.A. jest uniwersalnym bankiem komercyjnym oferującym szeroki zakres usług bankowych w obrocie krajowym i na finansowych rynkach zagranicznych, świadczonych na rzecz klientów indywidualnych oraz instytucjonalnych zgodnie z zakresem usług szczegółowo określonych w statucie Banku.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

2. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Niniejsze jednostkowe sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd Banku w dniu 11 marca 2010 roku.

3. Istotne zasady rachunkowości

3.1 Oświadczenie o zgodności

Roczne jednostkowe sprawozdanie finansowe („sprawozdanie finansowe”) Banku zostało sporządzone zgodnie z wymogami Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską, a w zakresie nieregulowanym powyższymi standardami zgodnie z wymogami ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2002 roku, nr 76, poz. 694 z późniejszymi zmianami) i wydanych na jej podstawie przepisów wykonawczych, jak również wymogami odnoszącymi się do emitentów papierów wartościowych dopuszczonych lub będących przedmiotem ubiegania się o dopuszczenie do obrotu na rynku oficjalnych notowań giełdowych

3.2 Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego

a) Informacje ogólne

Sprawozdanie finansowe Banku zostało sporządzone za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2009 r., dane porównawcze zaprezentowano za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2008 r. Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w złotych polskich, a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, zostały podane w tysiącach złotych (tys. zł).

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w oparciu o założenie kontynuowania przez Bank działalności gospodarczej w nie zmniejszonym istotnie zakresie, w okresie nie krótszym niż rok od dnia bilansowego.

Sprawozdanie finansowe Banku uwzględnia wymogi wszystkich zatwierdzonych przez Unię Europejską Międzynarodowych Standardów Rachunkowości, Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej oraz związanych z nimi interpretacji.

Standardy i interpretacje, które weszły w życie w 2009 roku i miały istotny wpływ na sprawozdanie finansowe, zostały opisane w punkcie 3.2 b i 3.2 c.

Sprawozdanie nie uwzględnia zmian standardów i interpretacji, które oczekują na zatwierdzenie przez Unię Europejską bądź zostały zatwierdzone przez Unię Europejską, ale weszły lub wejdą w życie dopiero po dniu bilansowym (Załącznik 1 oraz Załącznik 2 do Sprawozdania).

W ocenie Banku zmiany standardów i interpretacji nie będą miały istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Banku, za wyjątkiem nowego standardu MSSF 9 „Instrumenty finansowe”.

MSSF 9, opublikowany 12 listopada 2009 roku, obowiązujący za okresy sprawozdawcze rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2013 roku lub po tej dacie. Nowy standard jest częścią zmian zastępujących dotychczasowy standard MSR 39 „Instrumenty finansowe – ujmowanie i wycena”. Główne zmiany wynikające z nowego standardu to między innymi:

- likwidacja kategorii aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży i utrzymywanych do terminu zapadalności,
- wprowadzenie dwóch kategorii aktywów finansowych: wycenianych według zamortyzowanego kosztu i wycenianych według wartości godziwej,
- nowe kryteria kwalifikacji aktywów do grupy aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu,
- nowe zasady rozpoznawania zmian wyceny do wartości godziwej inwestycji w kapitałowe instrumenty finansowe,
- likwidacja konieczności wyodrębniania wbudowanych instrumentów pochodnych.

Bank jest w trakcie szacowania wpływu wdrożenia standardu MSSF 9 na sprawozdanie finansowe, aczkolwiek ze względu na specyfikę działalności Banku, przewiduje się, iż zmiany te będą miały istotny wpływ na wycenę i prezentację instrumentów finansowych Banku.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Sprawozdanie finansowe Banku zostało sporządzone w oparciu o następujące zasady wyceny:

- według wartości godziwej dla: instrumentów pochodnych, aktywów i zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu, aktywów finansowych wyznaczonych w momencie początkowego ujęcia jako aktywa finansowe wyceniane przez rachunek zysków i strat oraz aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, za wyjątkiem tych, dla których nie można wiarygodnie ustalić wartości godziwej,
- według zamortyzowanego kosztu dla pozostałych aktywów finansowych, w tym dla kredytów i pożyczek oraz pozostałych zobowiązań finansowych,
- według kosztu historycznego dla aktywów i zobowiązań niefinansowych,
- aktywa trwałe (lub grupy do zbycia) przeznaczone do sprzedaży wyceniane są w niższej z następujących dwóch kwot: ich wartości bilansowej i wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia.

Bank sporządza również skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej Banku Pekao S.A.

b) Zmiany w niniejszym sprawozdaniu finansowym będące efektem zmian w Międzynarodowych Standardach Sprawozdawczości Finansowej

Sprawozdanie z całkowitych dochodów

Z dniem 1 stycznia 2009 roku Bank zastosował zmieniony standard MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych”.

W wyniku zastosowania standardu, wprowadzono sprawozdanie z całkowitych dochodów. Zmiana zasad rachunkowości w tym zakresie miała jedynie wpływ na prezentację sprawozdania finansowego, bez wpływu na wielkość prezentowanego zysku na jedną akcję.

Ujawnienia w zakresie instrumentów finansowych

Z dniem 1 stycznia 2009 roku Bank zastosował zmieniony standard MSSF 7 „Instrumenty finansowe – ujawnianie informacji”.

W sprawozdaniu finansowym w szczególności (patrz nota 4.9):

- przedstawiono trzystopniową hierarchię wyceny do wartości godziwej instrumentów finansowych wraz ze specyficznym zakresem ujawnień,
- rozszerzono informację w zakresie wymagalności zobowiązań finansowych.

c) Pozostałe zmiany w sprawozdaniu finansowym

Prezentacja pozycji rachunku zysków i strat

Bank kierując się zasadą ujednolicenia prezentacji stosowanej w Grupie UniCredit, począwszy od I kwartału 2009 roku, dokonał zmiany prezentacji pozycji rachunku zysków i strat. Celem zmiany było zapewnienie efektu porównywalności pozycji rachunku zysków i strat do raportów publikowanych przez Grupę UniCredit zarówno na rynku polskim jak i innych rynkach europejskich.

Przekształcenie danych okresów porównawczych rachunku zysków i strat nie miało wpływu na wysokość wyniku Banku (patrz nota 50).

Wprowadzenie rachunkowości zabezpieczeń dla nowych powiązań zabezpieczających

Począwszy od II kwartału 2009 roku Bank stosuje rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej (*fair value hedge*) dla instrumentów pochodnych wyznaczonych jako instrumenty zabezpieczające, pod warunkiem spełnienia kryteriów określonych w MSR 39 „Instrumenty finansowe – ujmowanie i wycena”.

Dodatkowo, począwszy od II kwartału 2009 roku Bank desygnował do rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych (*cash flow hedge*) nowe powiązanie zabezpieczające obejmujące aktywa i zobowiązania finansowe o zmiennym oprocentowaniu zabezpieczone instrumentami typu cross-currency interest rate swap (CIRS) (patrz nota 24).

3.3 Zastosowanie szacunków i założeń

Sporządzenie sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF wymaga dokonania przez Zarząd Banku pewnych szacunków oraz przyjęcia pewnych założeń, które mają wpływ na kwoty prezentowane w sprawozdaniu finansowym oraz w notach objaśniających.

Szacunki dokonane na datę bilansową odzwierciedlają warunki, które istniały w tych datach (np. ceny rynkowe, stopy procentowe, kursy wymiany walut). Mimo, że szacunki te opierają się na najlepszej wiedzy dotyczącej warunków bieżących i działań, które Bank podejmie, rzeczywiste rezultaty mogą się od tych szacunków różnić.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Główne założenia oraz subiektywne oceny przyjęte przy dokonywaniu szacunków przez Bank dotyczą przede wszystkim:

- Utraty wartości aktywów finansowych

Przyjęte założenia dotyczące szacowania utraty wartości kredytów i pożyczek zostały opisane w nocie 3.6 w części zatytułowanej „Utrata wartości aktywów finansowych”.

- Utraty wartości aktywów trwałych

Na każdy dzień bilansowy Bank dokonuje oceny aktywów pod względem istnienia przesłanek wskazujących na utratę ich wartości. W przypadku istnienia takiej przesłanki, Bank dokonuje formalnego oszacowania wartości odzyskiwanej. W przypadku, gdy wartość bilansowa danego składnika aktywów przewyższa jego wartość odzyskiwaną, uznaje się utratę jego wartości i dokonuje odpisu aktualizującego jego wartość do poziomu wartości odzyskiwanej. Wartość możliwa do odzyskania jest jedną z dwóch następujących wartości w zależności od tego, która z nich jest wyższa: wartość godziwa danego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne, pomniejszona o koszty zbycia lub wartość użytkowa ustalana dla poszczególnych składników aktywów.

W przypadku, gdy istnieją przesłanki, że nastąpiła utrata wartości majątku wspólnego, czyli aktywów, które nie wypracowują wpływów pieniężnych niezależnie od innych aktywów lub zespołów aktywów oraz nie można ustalić wartości odzyskiwanej pojedynczego składnika aktywów zaliczanego do majątku wspólnego, Bank ustala wartość odzyskiwaną na poziomie ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego dany składnik należy.

Oszacowanie wartości użytkowej składnika aktywów trwałych (lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne) wymaga przyjęcia założeń dotyczących między innymi przyszłych przepływów pieniężnych, które Bank może uzyskać z tytułu danego składnika aktywów trwałych (lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne), ewentualnych zmian kwot lub terminów wystąpienia tych przepływów pieniężnych, innych czynników jak na przykład brak płynności. Przyjęcie odmiennych założeń dotyczących wyceny mogłoby mieć wpływ na wartość bilansową niektórych składników aktywów trwałych.

- Wyceny instrumentów pochodnych oraz nie kwotowanych papierów dłużnych dostępnych do sprzedaży

Wartość godziwą nieopcyjnych instrumentów pochodnych oraz papierów dłużnych dostępnych do sprzedaży nie kwotowanych na aktywnym rynku wyznacza się stosując modele wyceny bazujące na zdyskontowanych przepływach pieniężnych. Opcje wyceniane są przy użyciu modeli wyceny opcji. Zmienne używane do wyceny obejmują w miarę możliwości dane pochodzące z możliwych do obserwacji rynków. Bank przyjmuje również założenia dotyczące ryzyka kredytowego kontrahenta, które wpływają na wycenę instrumentów. Zmiana tych założeń mogłaby mieć wpływ na wycenę instrumentów finansowych.

- Wyceny opcji menadżerskich

Przyjęte założenia dotyczące wyceny opcji menadżerskich zostały opisane w Nocie 41 „Świadczenia pracownicze”.

- Kalkulacji rezerwy na odprawy emerytalne i rentowe.

Rezerwę na odprawy emerytalne i rentowe ustala się metodą indywidualną, dla każdego pracownika osobno, zgodnie z metodą prognozowanych uprawnień jednostkowych.

Podstawą do obliczenia rezerwy dla pracownika jest przewidywana kwota odprawy emerytalnej lub odprawy rentowej uzależniona od:

- podstawy wymiaru odprawy emerytalnej lub odprawy rentowej oraz współczynnika procentowego uzależnionego od stażu pracy zgodnie z zapisami Zakładowego Układu Zbiorowego Pracy,
- przewidywanego wzrostu podstawy wymiaru do czasu osiągnięcia wieku emerytalnego.

Obliczona w powyższy sposób kwota jest dyskontowana aktuarialnie z uwzględnieniem prawdopodobieństwa dotrwania danej osoby do wieku emerytalnego i dyskonta finansowego.

Prawdopodobieństwo dotrwania danej osoby do wieku emerytalnego obejmuje możliwość zwolnienia się z pracy, ryzyko całkowitej niezdolności do pracy i ryzyko śmierci.

Dyskonto finansowe bazuje na rentowności papierów wartościowych wolnych od ryzyka i nominowanych w walucie, w której wypłacane są świadczenia pracownicze.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

- Wartość firmy

Bank dokonuje testów utraty wartości firmy przejętej w wyniku transakcji połączenia Banku Pekao S.A. z wydzieloną częścią majątku Banku BPH S.A. pod kątem wystąpienia przesłanek utraty wartości w okresach rocznych.

3.4 Przeliczanie pozycji wyrażonych w walucie obcej

- Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji

Pozycje zawarte w sprawozdaniu finansowym Banku, w tym Oddziału Banku w Paryżu wycenia się w walucie funkcjonalnej, tj. walucie podstawowego środowiska gospodarczego, w którym dana jednostka prowadzi działalność.

Sprawozdanie finansowe prezentowane jest w złotych polskich. Złoty jest walutą funkcjonalną i prezentacyjną Banku.

Bank jako kurs zamknięcia przyjmuje kurs średni Narodowego Banku Polskiego („NBP”) obowiązujący na dzień bilansowy.

- Transakcje i salda

Transakcje wyrażone w walutach obcych przelicza się na walutę funkcjonalną według kursu obowiązującego w dniu transakcji. Zyski i straty kursowe z tytułu rozliczenia tych transakcji oraz wyceny bilansowej aktywów i zobowiązań pieniężnych wyrażonych w walutach obcych ujmują się w rachunku zysków i strat.

Różnice kursowe z tytułu pozycji niepieniężnych, takich jak instrumenty kapitałowe zaklasyfikowane do aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, ujmują się łącznie ze zmianami wartości godziwej w rachunku zysków i strat.

Różnice kursowe z tytułu pozycji niepieniężnych, takich jak instrumenty kapitałowe zaklasyfikowane do aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, uwzględnia się w kapitale z aktualizacji wyceny.

- Oddział Banku w Paryżu

Aktywa i pasywa jednostki zagranicznej są przeliczane na walutę polską, tj. walutę prezentacji według kursu zamknięcia obowiązującego na dzień bilansowy. Przychody i koszty w rachunku zysków i strat przelicza się według kursów średnich okresu obrotowego, za wyjątkiem sytuacji, gdy wahania kursów są bardzo znaczące i kurs średni nie jest akceptowalnym przybliżeniem kursu z dnia transakcji. W takiej sytuacji przychody i koszty są przeliczane w oparciu o kurs z dnia transakcji.

Dane Oddziału Banku w Paryżu zostały przeliczone na złote przy zastosowaniu następujących kursów:

- do przeliczenia pozycji bilansowych na dzień 31 grudnia 2009 roku oraz na dzień 31 grudnia 2008 roku zastosowano średnie kursy ogłoszone przez NBP odpowiednio na dzień 31 grudnia 2009 roku oraz na dzień 31 grudnia 2008 roku, które wyniosły:

	31.12.2009	31.12.2008
zł za 1 EUR	4,1082	4,1724

- do przeliczenia pozycji rachunku zysków i strat za okres od 1 stycznia 2009 roku do 31 grudnia 2009 roku oraz za okres od 1 stycznia 2008 roku do 31 grudnia 2008 roku zastosowano średnie arytmetyczne średnich kursów ogłoszonych przez NBP na ostatni dzień każdego miesiąca odpowiednio w okresie od 1 stycznia 2009 roku do 31 grudnia 2009 roku oraz w okresie od 1 stycznia 2008 roku do 31 grudnia 2008 roku, które wyniosły:

	2009	2008
zł za 1 EUR	4,3406	3,5321

Różnice kursowe powstałe z przeliczenia wyniku oddziału zagranicznego po średnim kursie ważonym ustalonym na dzień bilansowy w stosunku do średniego kursu NBP ujmują się w pozycji „kapitał z aktualizacji wyceny”.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

3.5 Ustalanie wyniku finansowego

Przychody i koszty z tytułu odsetek

Bank w rachunku zysków i strat ujawnia wszystkie przychody i koszty odsetkowe dotyczące instrumentów finansowych, wycenianych według zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej oraz papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży i aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy.

Efektywna stopa jest stopą, która dyskontuje oszacowane przyszłe pieniężne wpływy oraz płatności dokonywane w oczekiwanym okresie do wygaśnięcia instrumentu finansowego, a w uzasadnionych przypadkach w okresie krótszym, do bilansowej wartości netto składnika aktywów lub zobowiązania finansowego. Wyliczenie efektywnej stopy obejmuje wszelkie płacone i otrzymywane przez strony umowy prowizje, koszty transakcji oraz wszelkie inne premie i dyskonta stanowiące integralną część efektywnej stopy procentowej.

Przychody z tytułu odsetek obejmują odsetki oraz prowizje otrzymane lub należne z tytułu kredytów, lokat międzybankowych i papierów wartościowych utrzymywanych do terminu wymagalności ujęte w kalkulacji efektywnej stopy procentowej oraz papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży i wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy.

W momencie rozpoznania utraty wartości instrumentu finansowego wycenianego według zamortyzowanego kosztu oraz aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, przychody odsetkowe ujmowane są dalej w rachunku zysków i strat, lecz liczone są od nowo ustalonej wartości bilansowej instrumentu finansowego (od nowej niższej wartości instrumentu, to jest wartości pomniejszonej o odpis aktualizujący wartość). Do wyliczenia przychodów odsetkowych od nowo ustalonej wartości instrumentu stosowana jest stopa procentowa, według której zdyskontowane zostały przyszłe przepływy pieniężne dla celów wyceny utraty wartości.

Koszty okresu sprawozdawczego dotyczące zobowiązań z tytułu odsetek od rachunków klientów oraz zobowiązań z tytułu emisji własnych papierów wartościowych ujmowane są w rachunku zysków i strat również z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej.

Przychody i koszty z tytułu prowizji

Przychody z tytułu opłat i prowizji powstają w wyniku świadczenia usług finansowych oferowanych przez Bank. Przychody i koszty z tytułu prowizji są rozliczane według następujących metod:

- Opłaty i prowizje bezpośrednio związane z powstaniem aktywów finansowych lub zobowiązań (zarówno przychody jak i koszty) są rozliczane z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej oraz ujmowane w rachunku zysków i strat w pozycji przychodów lub kosztów odsetkowych i zostały opisane powyżej.
- Opłaty i prowizje dotyczące kredytów i pożyczek o nieustalonych terminach płatności rat i nieustalonych zmianach oprocentowania, np. kredytów w rachunku bieżącym i kredytów z tytułu kart kredytowych są rozliczane w czasie metodą liniową przez okres życia produktu, którego dotyczą.
- Pozostałe opłaty i prowizje związane z usługami finansowymi oferowanymi przez Bank (wykonanie operacji bankowych na rachunkach, operacje z tytułu obsługi kart płatniczych, działalność maklerska, factoringowa oraz akwizycja) są rozpoznawane w rachunku zysków i strat w momencie wykonania usługi.

Wynik na instrumentach finansowych przeznaczonych do obrotu

Wynik na instrumentach finansowych przeznaczonych do obrotu obejmuje:

- Wynik z pozycji wymiany

Wynik z pozycji wymiany ustalany jest biorąc pod uwagę dodatnie i ujemne różnice kursowe, zarówno zrealizowane jak i niezrealizowane, wynikające z codziennej wyceny aktywów i pasywów walutowych po obowiązującym na dzień bilansowy średnim kursie ustalonym dla danej waluty przez Prezesa NBP i wpływające na przychody lub koszty z pozycji wymiany.

Ponadto, wynik z pozycji wymiany zawiera marże uzyskane na transakcjach walutowych z klientami Banku oraz ujmuje punkty swapowe z transakcji pochodnych, które Bank zawiera w celu zapewnienia płynności w obcych walutach.

Do wyniku z pozycji wymiany zalicza się różnice kursowe z wyceny inwestycji netto w podmiotach zagranicznych w momencie zbycia tej inwestycji. Do momentu zbycia różnice kursowe z wyceny aktywów netto w podmiocie zagranicznym ujmowane są w pozycji „Pozostałe kapitały”.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

- Wynik na instrumentach pochodnych oraz papierach wartościowych przeznaczonych do obrotu.

Wynik ten zawiera zyski i straty powstałe ze zbycia oraz zmian wartości godziwej aktywów i zobowiązań przeznaczonych do obrotu.

Wynik z tytułu naliczenia odsetek oraz rozliczenia dyskonta bądź premii od dłużnych papierów wartościowych przeznaczonych do obrotu rozpoznawany jest jako wynik odsetkowy.

Wynik na pozostałych instrumentach finansowych wyznaczonych jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Wynik ten zawiera zyski i straty powstałe ze zbycia oraz zmian wartości godziwej aktywów i zobowiązań wyznaczonych jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Wynik z tytułu naliczenia odsetek oraz rozliczenia dyskonta bądź premii od dłużnych papierów wartościowych wyznaczonych jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy rozpoznawany jest jako wynik odsetkowy.

Pozostałe przychody i koszty operacyjne

Pozostałe przychody operacyjne obejmują głównie przychody z tytułu otrzymanych odszkodowań, kar, grzywien, przychodów z leasingu operacyjnego oraz rozwiązane odpisy z tytułu utraty wartości należności spornych. Natomiast na pozostałe koszty operacyjne składają się głównie koszty reklamacji klientów, zapłacone odszkodowania oraz koszty odpisów z tytułu utraty wartości należności spornych.

3.6 Wycena aktywów i zobowiązań finansowych, pochodne instrumenty finansowe

Aktywa finansowe

Aktywa finansowe kwalifikowane są do następujących kategorii:

- Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy.

Kategoria ta obejmuje dwie podkategorie: aktywa finansowe przeznaczone do obrotu oraz aktywa finansowe wyznaczone w momencie początkowego ujęcia jako aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Do aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu zalicza się: dłużne i kapitałowe papiery wartościowe, pożyczki i należności, które nabyto lub zaliczono do tej kategorii z zamiarem sprzedaży w krótkim terminie. Do tej kategorii Bank kwalifikuje także instrumenty pochodne (nie będące instrumentami zabezpieczającymi).

Do aktywów finansowych wyznaczonych w momencie początkowego ujęcia jako aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat kwalifikuje się dłużne papiery wartościowe, które zostały wyznaczone przez Bank w celu eliminacji bądź znaczącego zmniejszenia niespójności w zakresie wyceny i ujmowania pomiędzy dłużnymi papierami wartościowymi a instrumentami pochodnymi ekonomicznie zabezpieczającymi ryzyko stopy procentowej tych papierów. W przeciwnym przypadku papiery te zostałyby zakwalifikowane do portfela aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, a efekt wyceny ujęty w kapitale z aktualizacji wyceny, a wycena instrumentów pochodnych ekonomicznie zabezpieczających te papiery zostałaby odniesiona do rachunku zysków i strat.

- Utrzymywane do terminu wymagalności

Są to aktywa finansowe nie będące instrumentami pochodnymi, z ustalonymi lub możliwymi do określenia płatnościami oraz o ustalonym terminie wymagalności, względem których jednostka ma stanowczy zamiar i jest w stanie utrzymać w posiadaniu do upływu terminu wymagalności, inne niż:

- a) wyznaczone przez jednostkę przy początkowym ujęciu jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy;
- b) wyznaczone przez jednostkę jako dostępne do sprzedaży; oraz
- c) spełniające definicję pożyczek i należności.

Aktywa finansowe zaliczone do tej kategorii wycenia się według zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej. Rozliczenie zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej jest ujmowane w przychodach odsetkowych.

(w tys. zł)

- Pożyczki i należności

Pożyczki i należności są aktywami finansowymi niebędącymi instrumentami pochodnymi, z ustalonymi lub możliwymi do określenia płatnościami, które nie są kwotowane na aktywnym rynku, inne niż:

- a) aktywa finansowe, które jednostka zamierza sprzedać natychmiast lub w bliskim terminie, które kwalifikuje się jako przeznaczone do obrotu i te, które przy początkowym ujęciu zostały wyznaczone przez jednostkę jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy;
- b) aktywa finansowe wyznaczone przez jednostkę przy początkowym ujęciu jako dostępne do sprzedaży; lub
- c) aktywa finansowe, których posiadacz może nie odzyskać zasadniczo pełnej kwoty inwestycji początkowej z innego powodu niż pogorszenie obsługi kredytu, które kwalifikuje się jako dostępne do sprzedaży.

Do tej kategorii zaliczane są dłużne papiery wartościowe zakupione od emitenta, dla których nie istnieje aktywny rynek, kredyty, pożyczki, należności z tytułu transakcji reverse repo i inne należności nabyte i udzielone. Pożyczki i należności wyceniane są według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej z uwzględnieniem utraty wartości.

- Dostępne do sprzedaży

Są to aktywa finansowe, dla których okres utrzymywania nie jest określony. W skład portfela wchodzi: dłużne i kapitałowe papiery wartościowe oraz pożyczki i należności nieuwzględnione w pozostałych kategoriach. Odsetki od aktywów dostępnych do sprzedaży nalicza się przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej i ujmuje się w rachunku zysków i strat.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży wycenia się w wartości godziwej, a zyski i straty z tytułu zmiany wartości godziwej w stosunku do zamortyzowanego kosztu odnosi się na kapitał z aktualizacji wyceny. Pozycja dotycząca kapitału z aktualizacji wyceny podlega rozliczeniu do rachunku zysków i strat w momencie sprzedaży aktywa bądź wystąpienia utraty jego wartości. W przypadku wystąpienia utraty wartości wskazanego aktywa, wcześniej ujęte zwyżki z przeszacowania do wartości godziwej pomniejszają „Kapitał z aktualizacji wyceny”. Jeżeli kwota uprzednio ujętych zwyżek jest niewystarczająca na pokrycie utraty wartości, różnicę odnosi się do rachunku zysków i strat w pozycji „Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania pozabilansowe”.

Dywidendy z tytułu instrumentów kapitałowych są wykazywane w rachunku zysków i strat w momencie ustanowienia prawa jednostki do otrzymania płatności.

Standaryzowane transakcje zakupu i sprzedaży aktywów finansowych wyznaczonych jako aktywa wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, przeznaczonych do obrotu (z wyłączeniem instrumentów pochodnych), utrzymywanych do terminu wymagalności i dostępnych do sprzedaży Bank ujmuje i wyłącza z ksiąg na dzień rozliczenia transakcji, tj. dzień otrzymania lub dostarczenia składnika aktywów.

Zmiany wartości godziwej składnika aktywów w okresie pomiędzy datą zawarcia i datą rozliczenia transakcji ujmowane są analogicznie jak dla posiadanego składnika aktywów.

Kredyty i pożyczki wykazywane są w momencie wypłaty gotówki na rzecz kredytobiorcy.

Pochodne instrumenty finansowe są zawsze ujmowane i wyłączone z ksiąg rachunkowych na dzień zawarcia transakcji.

Reklasyfikacja aktywów finansowych

Składnik aktywów finansowych sklasyfikowany jako dostępny do sprzedaży, który odpowiada definicji pożyczek i należności, Bank może przekwalifikować z kategorii aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży do kategorii pożyczek i należności, w przypadku gdy Bank ma zamiar i możliwość utrzymać dany składnik aktywów finansowych w dającej się przewidzieć przyszłości lub do terminu jego wymagalności.

W przypadku przekwalifikowania składnika aktywów finansowych z określonym terminem wymagalności, uprzednie zyski i straty związane z takim składnikiem, które zostały ujęte w innych całkowitych dochodach amortyzuje się i ujmuje w rachunku zysków i strat przez okres pozostały do terminu wymagalności, przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej. Wszelkie różnice pomiędzy nowym zamortyzowanym kosztem i kwotą umorzeniową amortyzuje się przez pozostały okres do terminu wymagalności składnika aktywów przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej, podobnie do amortyzacji premii lub dyskonta.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Ponadto Bank dopuszcza reklasyfikację składnika aktywów finansowych zakwalifikowanego do grupy aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy, w przypadku wystąpienia wyjątkowych okoliczności.

Składnik aktywów finansowych jest reklasyfikowany według jego wartości godziwej w dniu reklasyfikacji. Zyski lub straty, które zostały ujęte w rachunku zysków i strat do momentu reklasyfikacji, nie podlegają odwróceniu. Wartość godziwą składnika aktywów finansowych w dniu reklasyfikacji uznaje się odpowiednio za jego nowy koszt lub nowy zamortyzowany koszt.

Utrata wartości aktywów finansowych

Aktywa wyceniane według zamortyzowanego kosztu – kredyty i należności

Na każdy dzień bilansowy Bank ocenia, czy istnieją obiektywne dowody utraty wartości danego składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych. Utrata wartości składnika lub grupy aktywów finansowych została poniesiona wyłącznie wtedy, gdy istnieją obiektywne dowody utraty wartości na skutek wydarzeń, które nastąpiły po początkowym ujęciu danego składnika aktywów („zdarzenie powodujące stratę”), oraz gdy zdarzenia mają wpływ na oczekiwane przepływy pieniężne dotyczące tych aktywów, a przepływy te można wiarygodnie oszacować.

Do obiektywnych przesłanek utraty wartości aktywów finansowych Bank zalicza, między innymi, informacje o następujących zdarzeniach powodujących stratę:

- znaczące trudności finansowe emitenta lub dłużnika,
- niedotrzymanie warunków umowy, np. niespłacenie lub opóźnienie spłaty, równe i większe niż 90 dni, odsetek, części kapitału lub prowizji,
- wynikająca z trudności finansowych dłużnika restrukturyzacja zadłużenia,
- złożenie wniosku o ogłoszenie upadłości dłużnika lub o wszczęcie postępowania naprawczego,
- zanik aktywnego rynku na dane aktywo finansowe, spowodowany trudnościami finansowymi emitenta,
- wszczęcie postępowania egzekucyjnego,
- obserwowane dane wskazujące na możliwy do zmierzenia spadek oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych związanych z grupą aktywów finansowych od momentu początkowego ich ujęcia, mimo że nie można ustalić spadku dotyczącego pojedynczego składnika grupy aktywów finansowych, w tym:
 - negatywne zmiany dotyczące statusu płatności pożyczkobiorców w grupie, lub
 - krajowa lub lokalna sytuacja gospodarcza, która ma związek z niespłaceniem aktywów w grupie.

Bank dokonuje podziału należności kredytowych ze względu na wielkość zaangażowania na portfel indywidualny i portfel grupowy.

W portfelu indywidualnym każda pojedyncza ekspozycja kredytowa jest poddawana testowi na utratę wartości. W przypadku rozpoznania utraty wartości tworzony jest odpis aktualizujący wartość należności.

W portfelu grupowym identyfikowane są grupy o podobnych charakterystykach ryzyka kredytowego, które następnie zbiorczo oceniane są pod kątem utraty wartości.

Jeżeli istnieją obiektywne dowody na utratę wartości aktywów finansowych zakwalifikowanych do kategorii pożyczek i należności lub inwestycji utrzymywanych do terminu wymagalności, kwotę odpisu aktualizacyjnego stanowi różnica między wartością bilansową składnika aktywów a bieżącą wartością oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych z tytułu spłat, zabezpieczeń i innych źródeł spłaty, zdyskontowanych z zastosowaniem pierwotnej efektywnej stopy procentowej ustalonej przy początkowym ujęciu danego składnika aktywów finansowych. Wartość bilansowa składnika aktywów zostaje zmniejszona przez odpis aktualizujący a kwota odpisu obciąża rachunek zysków i strat.

Kalkulacja bieżącej wartości oszacowanych przepływów pieniężnych dotyczących zabezpieczonego składnika aktywów finansowych uwzględnia przepływy pieniężne wynikające z przejścia zabezpieczenia, pomniejszonego o koszty przejścia i sprzedaży.

Przyszłe przepływy pieniężne dotyczące grupy aktywów finansowych ocenianych łącznie pod kątem utraty wartości są szacowane na podstawie przepływów pieniężnych wynikających z umów oraz historycznych parametrów odzysków generowanych z aktywów o podobnych cechach ryzyka.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Historyczne parametry odzysków są korygowane na podstawie danych pochodzących z bieżących obserwacji, tak aby uwzględnić oddziaływanie bieżących warunków oraz wyłączyć czynniki mające wpływ w okresie historycznym, które nie występują obecnie.

Jeżeli w następnym okresie wysokość straty z tytułu utraty wartości zmniejszy się na skutek zdarzenia, które nastąpiło po wystąpieniu utraty wartości (np. poprawy oceny zdolności kredytowej dłużnika), wówczas uprzednio dokonany odpis z tytułu utraty wartości jest odwracany poprzez dokonanie odpowiedniej korekty konta odpisów aktualizujących. Kwota dokonanego odwrócenia wykazywana jest w rachunku zysków i strat.

W zakresie portfela aktywów, dla których nie stwierdzono utraty wartości, Bank tworzy odpis na straty poniesione, lecz nie zidentyfikowane (IBNR). Odpis z tytułu IBNR odzwierciedla poziom straty kredytowej, który wystąpił na skutek zaistnienia zdarzeń utraty wartości, które nie zostały zidentyfikowane przez Bank do dnia bilansowego, ustalonej na podstawie historii strat dla aktywów o podobnych charakterystykach ryzyka do charakterystyki ryzyka grupy aktywów objętych procesem wyliczenia IBNR. Odpis z tytułu IBNR liczony jest w oparciu o modele statystyczne dla grup aktywów łączonych w portfele o podobnych charakterystykach ryzyka kredytowego, wypracowane na bazie danych historycznych. Kalkulacja IBNR uwzględnia koncepcję okresu ujawniania straty kredytowej.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Dla aktywów finansowych klasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży, dla których występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości skumulowane straty ujęte dotychczas bezpośrednio w kapitale własnym wyśięgowuje się z kapitału własnego i ujmuje w rachunku zysków i strat. Kwota skumulowanych strat, która zostaje wyśięgowana z innych całkowitych dochodów i ujęta w rachunku zysków i strat stanowi różnicę pomiędzy kosztem nabycia (pomniejszonym o wszelkie spłaty kapitału i amortyzację) i bieżącą wartością godziwą. Jeśli w następnym okresie wartość godziwa instrumentu dłużnego dostępnego do sprzedaży wzrośnie, a wzrost ten może być obiektywnie łączony ze zdarzeniem następującym po ujęciu straty z tytułu utraty wartości w rachunku zysków i strat, to kwotę odwracanego odpisu ujmuje się w rachunku zysków i strat.

Jeśli występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości nienotowanego instrumentu kapitałowego, który nie jest wyceniany według wartości godziwej, gdyż jego wartości godziwej nie można wiarygodnie ustalić, to kwotę straty z tytułu utraty wartości ustala się jako różnicę pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych oraz wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy zastosowaniu bieżącej rynkowej stopy zwrotu dla podobnych aktywów finansowych.

Zobowiązania pozabilansowe

Rezerwa z tytułu zobowiązań pozabilansowych wyliczana jest w oparciu o ustanowiony limit i możliwą do odzyskania kwotę należności rozumianą jako bieżącą wartość szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych dyskontowanych efektywną stopą procentową. Przyszłe przepływy dotyczące zobowiązań pozabilansowych oblicza się na podstawie dostępnego limitu oraz terminu odpowiadającego końcowej dacie tego zobowiązania i prawdopodobieństwa wypływu środków z Banku.

Umowy sprzedaży i odkupu

Transakcje repo i reverse-repo oraz transakcje sell-buy back i buy-sell back są operacjami sprzedaży lub kupna papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu lub odsprzedaży w umownym terminie i po określonej cenie.

Transakcje sprzedaży papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu (repo oraz sell-buy back) na moment zawarcia ujmuje się w zobowiązaniach wobec innych banków lub zobowiązaniach wobec klientów z tytułu depozytów, w zależności od kontrahenta transakcji. Zakupione papiery wartościowe z przyrzeczeniem odsprzedaży (reverse-repo oraz buy-sell back) ujmuje się jako należności od banków lub kredyty i pożyczki udzielone klientom, w zależności od kontrahenta transakcji.

Różnica między ceną sprzedaży i odkupu jest traktowana odpowiednio jako koszty/przychody odsetkowe i rozliczana jest w czasie trwania umowy z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Pochodne instrumenty finansowe i rachunkowość zabezpieczeń

Bank zawiera operacje na pochodnych instrumentach finansowych: transakcje dotyczące walut (typu spot, forward, swap walutowy, opcje walutowe, CIRS), transakcje na stopę procentową (FRA, IRS, CAP), transakcje pochodne bazujące na kursach papierów wartościowych i wartości indeksów akcji. Pochodne instrumenty finansowe są początkowo ujmowane w wartości godziwej w dniu zawarcia transakcji, a następnie wyceniane do wartości godziwej na każdy dzień bilansowy. Wartość godziwą ustala się w oparciu o notowania instrumentów na aktywnych rynkach oraz w oparciu o techniki wyceny, w tym modele bazujące na zdyskontowanych przepływach pieniężnych oraz modele wyceny opcji, w zależności, który ze sposobów wyceny jest właściwy. Dodatnia wycena pochodnych instrumentów finansowych prezentowana jest w pozycji „Aktywa z tytułu pochodnych instrumentów finansowych”, a ujemna – w pozycji „Zobowiązania z tytułu pochodnych instrumentów finansowych”. W przypadku nabycia instrumentu finansowego, którego składnikiem jest wbudowany instrument pochodny, a całość lub część przepływów pieniężnych związanych z takim instrumentem finansowym zmienia się w sposób podobny do tego, jaki wbudowany instrument pochodny powodowałby samodzielnie, wbudowany instrument pochodny wykazuje się odrębnie od umowy zasadniczej. Następuje to wtedy, gdy spełnione są łącznie następujące warunki:

- instrument finansowy nie jest zaliczany do aktywów przeznaczonych do obrotu lub aktywów wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy, których skutki przeszacowania są odnoszone do przychodów lub kosztów finansowych okresu sprawozdawczego,
- charakter wbudowanego instrumentu oraz ryzyka z nim związane nie są ściśle powiązane z charakterem umowy zasadniczej i ryzykami z niej wynikającymi,
- odrębny instrument, którego charakterystyka odpowiada cechom wbudowanego instrumentu pochodnego, spełniałby definicję instrumentu pochodnego,
- możliwe jest wiarygodne ustalenie wartości godziwej wbudowanego instrumentu pochodnego.

W przypadku umów nie będących instrumentami finansowymi, których składnikiem jest instrument spełniający powyższe warunki, wycenę wbudowanego instrumentu pochodnego zalicza się odpowiednio do aktywów lub zobowiązań z tytułu pochodnych instrumentów finansowych w korespondencji z rachunkiem zysków i strat zgodnie z zasadami wyceny instrumentów pochodnych.

Sposób ujmowania zmian wartości godziwej zależy od tego czy dany instrument pochodny jest zaliczony do portfela przeznaczonego do obrotu lub czy dany instrument jest wyznaczony jako instrument zabezpieczający.

Zmiany w wycenie do wartości godziwej pochodnych instrumentów finansowych zaklasyfikowanych do portfela przeznaczonego do obrotu odnoszone są do rachunku zysków i strat.

Bank wyznacza niektóre instrumenty pochodne jako pozycje zabezpieczające w rachunkowości zabezpieczeń. Bank stosuje rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej (*fair value hedge*) oraz przepływów pieniężnych (*cash flow hedge*), pod warunkiem spełnienia kryteriów określonych w MSR 39 „Instrumenty finansowe – ujmowanie i wycena”.

Zasady rachunkowości dla zabezpieczenia wartości godziwej (*fair value hedge*)

Zmiany w wycenie do wartości godziwej instrumentów finansowych wyznaczonych jako pozycje zabezpieczane odnoszone są – w części wynikającej z zabezpieczanego ryzyka – do rachunku zysków i strat. W pozostałej części zmiany wyceny bilansowej księgowane są zgodnie z ogólnymi zasadami dla danej klasy instrumentów finansowych.

Zmiany w wycenie do wartości godziwej pochodnych instrumentów finansowych wyznaczonych jako pozycja zabezpieczająca w rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej są w całości księgowane w rachunku zysków i strat w tej samej pozycji, w której są prezentowane wyniki zmiany wartości pozycji zabezpieczanej.

Wynik odsetkowy na instrumentach pochodnych zabezpieczających odsetkowe pozycje zabezpieczane prezentowany jest w marży odsetkowej.

Bank zaprzestaje stosowania rachunkowości zabezpieczeń, jeśli instrument zabezpieczający wygasa, zostaje sprzedany, rozwiązany lub wykonany (zastąpienia jednego instrumentu zabezpieczającego drugim lub przedłużenia terminu ważności danego instrumentu zabezpieczającego nie uważa się za wygaśnięcie lub rozwiązanie, jeśli takie zastąpienie lub przedłużenie terminu stanowi część udokumentowanej strategii zabezpieczania przyjętej przez jednostkę), zabezpieczenie przestaje spełniać kryteria rachunkowości zabezpieczeń albo Bank unieważnia powiązanie zabezpieczające.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Korekta z tytułu zabezpieczanego ryzyka na odsetkowej pozycji zabezpieczanej jest amortyzowana do rachunku wyników nie później niż w momencie zaprzestania stosowania rachunkowości zabezpieczeń.

Zasady rachunkowości dla zabezpieczenia przepływów pieniężnych (cash flow hedge)

Zmiany w wycenie do wartości godziwej pochodnych instrumentów finansowych wyznaczonych jako instrumenty zabezpieczające przepływy pieniężne odnoszone są:

- bezpośrednio do pozycji „kapitał z aktualizacji wyceny” w części stanowiącej efektywne zabezpieczenie,
- do rachunku zysków i strat w części stanowiącej nieefektywną część zabezpieczenia.

Kwoty ujęte w „kapitał z aktualizacji wyceny” przenoszone są do rachunku zysków i strat w tym okresie, w którym zabezpieczana pozycja ma wpływ na rachunek zysków i strat i są prezentowane w tych samych liniach, co poszczególne komponenty wyceny pozycji zabezpieczanej, tj. wynik odsetkowy na instrumentach pochodnych zabezpieczających w rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych jest prezentowany w marży odsetkowej, a wynik z tytułu rewaluacji walutowej jest prezentowany w wyniku z pozycji wymiany.

Bank zaprzestaje stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń, gdy instrument zabezpieczający wygasa lub zostaje sprzedany. W takim przypadku łączne zyski lub straty na instrumencie zabezpieczającym, początkowo ujęte w „kapitał z aktualizacji wyceny”, jeżeli zabezpieczenie było skuteczne, nadal są wykazywane w kapitale, aż do zajścia prognozowanej transakcji i ujęcia jej w rachunku zysków i strat.

Jeżeli zawarcie prognozowanej transakcji nie jest uznawane za prawdopodobne, łączne zyski lub straty ujęte w „kapitał z aktualizacji wyceny” przenoszone są do rachunku zysków i strat danego okresu.

Zobowiązania finansowe

Zobowiązania finansowe Bank kwalifikuje do następujących kategorii:

- zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu wykazywane w wartości godziwej,
- zobowiązania finansowe nie przeznaczone do obrotu wykazywane w kwotach wymagających zapłaty, wycenianych według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej.

Do zobowiązań finansowych nie przeznaczonych do obrotu zaliczane są zobowiązania wobec banków i klientów, zaciągnięte przez Bank pożyczki oraz wyemitowane własne dłużne papiery wartościowe.

Wyłączenie składników aktywów i zobowiązań finansowych z bilansu

Składnik aktywów finansowych jest wyłączany ze sprawozdania z sytuacji finansowej w momencie, gdy wygasają umowne prawa do przepływów pieniężnych ze składnika aktywów finansowych lub w momencie, gdy Bank przenosi umowne prawa do otrzymania przepływów pieniężnych ze składnika aktywów finansowych w transakcji, w której Bank przenosi zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści związane ze składnikiem aktywów finansowych.

Bank wyłącza należności z tytułu kredytu/pożyczki lub jej części z bilansu, gdy dokona sprzedaży. Dodatkowo Bank spisuje należności w ciężar rezerw, gdy nie oczekuje dalszych przepływów dla danej należności z tytułu kredytu/pożyczki a także, gdy dokona bezwarunkowego umorzenia wierzytelności. W takim przypadku wiąże się to również z udokumentowaniem nieściągalności zgodnie z obowiązującymi przepisami podatkowymi w tym obszarze.

Bank wyłącza z ksiąg rachunkowych składnik zobowiązań finansowych lub jego część w przypadku, gdy zobowiązanie wygasło. Zobowiązanie wygasa, gdy obowiązek określony w umowie został wypełniony, umorzony lub wygasł termin jego dochodzenia.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

3.7 Wycena pozostałych pozycji bilansu Banku

Inwestycje w jednostki zależne, współkontrolowane i stowarzyszone

Jednostki zależne

Jednostki zależne to jednostki w stosunku do których Bank w sposób pośredni lub bezpośredni sprawuje kontrolę. Kontrola to zdolność kierowania polityką finansową i operacyjną jednostki w celu osiągnięcia korzyści ekonomicznych. Sprawowaniu kontroli zwykle towarzyszy posiadanie większości liczby głosów w organie stanowiącym danej jednostki.

Jednostki stowarzyszone

Jednostki stowarzyszone to jednostki, na które Bank wywiera znaczący wpływ i które nie są ani jednostkami zależnymi, ani wspólnymi przedsięwzięciami. Z reguły Bank posiada w poszczególnych jednostkach stowarzyszonych od 20% do 50% głosów.

Jednostki współkontrolowane

Jednostki współkontrolowane to takie jednostki, w których występuje taki podział kontroli nad działalnością gospodarczą jednostki zależnej, na mocy zawartej umowy, który określa, że decyzje o znaczeniu strategicznym w odniesieniu do działalności podmiotu wymagają jednomyślnej zgody stron posiadających kontrolę (wspólników przedsięwzięcia).

Ujmowanie i wycena

W sprawozdaniu Banku, inwestycje w jednostkach zależnych, stowarzyszonych i współkontrolowanych ujmowane są w cenie nabycia. Wartość bilansowa inwestycji jest poddawana testom na utratę wartości zgodnie z MSR 36 „Utrata wartości aktywów”. Rozpoznana utrata wartości ujmowana jest w rachunku zysków i strat w pozycji „Zysk (strata) z jednostek podporządkowanych”. Dywidendy stanowiące przychód z inwestycji ujmowane są w rachunku zysków i strat w momencie ustanowienia prawa Banku do otrzymania płatności.

Ponadto, inwestycje kapitałowe w jednostce działającej za granicą stanowią aktywa niepieniężne. Aktywa niepieniężne wyceniane według kosztu historycznego wyrażonego w walucie obcej, przelicza się według kursu wymiany z dnia transakcji. Inwestycje w jednostce zagranicznej, które zostały nabyte przed dniem przejścia na MSSF ustalono według wartości bilansowej na dzień przejścia na MSSF.

Ujmowanie transakcji nabycia pod wspólną kontrolą według wartości księgowych

Transakcje połączenia jednostek pod wspólną kontrolą są wyłączone spod zakresu uregulowań standardów MSSF. W tej sytuacji, zgodnie z zaleceniem zawartym w MSR 8 „Zasady (polityka) rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów”, wobec braku szczegółowych uregulowań wewnątrz MSSF, Bank Pekao S.A. przyjął politykę rachunkowości stosowaną powszechnie do wszystkich transakcji połączeń pod wspólną kontrolą w ramach Grupy UniCredit, której Bank jest członkiem, polegającą na ujmowaniu takich transakcji według wartości księgowych.

Przyjęte zasady rachunkowości są następujące:

Jednostka przejmująca rozpoznaje aktywa i pasywa jednostki nabywanej według ich bieżącej wartości księgowej, skorygowanej jedynie w celu ujednolicenia zasad rachunkowości nabywanej jednostki. Wartość firmy oraz ujemna wartość firmy nie są rozpoznawane. Ewentualna różnica między wartością księgową przejmowanych aktywów netto, a wartością godziwą kwoty zapłaty jest rozpoznawana w kapitale własnym Banku. Przy zastosowaniu metody bazującej na wartościach księgowych, dane porównawcze, dotyczące prezentowanych okresów historycznych nie są przekształcane.

Jeśli z transakcją związane jest nabycie udziałów mniejszości, to nabycie udziałów mniejszości ujmowane jest odrębnie.

W MSSF brak wskazówek, w jaki sposób określa się procent udziałów mniejszości nabytych z perspektywy spółki zależnej. Stąd Bank Pekao S.A., w celu określenia wartości nabytych udziałów mniejszości stosuje zasady określone z poziomu podmiotu dominującego.

(w tys. zł)

Wartości niematerialne**Wartość firmy**

Wartość firmy stanowi nadwyżkę kosztu nabycia nad wartością godziwą nabytych aktywów, pasywów i zobowiązań warunkowych jednostki zależnej, stowarzyszonej lub współkontrolowanej. Po początkowym ujęciu, wartość firmy jest wykazywana według ceny nabycia pomniejszonej o wszelkie skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Utrata wartości ustalana jest poprzez oszacowanie odzyskiwalnej wartości ośrodka wypracowującego środki pieniężne, którego dotyczy dana wartość firmy. W przypadku, gdy odzyskiwalna wartość ośrodka wypracowującego środki pieniężne jest niższa niż wartość bilansowa, tworzony jest odpis z tytułu utraty wartości. Stwierdzona w wyniku przeprowadzonych testów utrata wartości nie podlega późniejszej korekcie.

Inne wartości niematerialne

Wartości niematerialne są kontrolowanymi przez Bank zasobami majątkowymi nie mającymi formy fizycznej, identyfikowalnymi i powodującymi w przyszłości wpływ korzyści ekonomicznych dla Banku, powiązanych bezpośrednio z tymi aktywami.

Głównie są to:

- licencje na oprogramowanie komputerowe,
- autorskie prawa majątkowe,
- koszty zakończonych prac rozwojowych.

Wartości niematerialne początkowo ujmowane są według ceny nabycia. Późniejsza wycena wartości niematerialnych jest według ceny nabycia/ kosztu wytworzenia pomniejszonego o umorzenie oraz odpisy z tytułu utraty wartości.

Wartości niematerialne i prawne o określonym okresie użytkowania podlegają amortyzacji przez szacowany okres użyteczności tego składnika. Nie dokonuje się odpisów amortyzacyjnych składnika wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania.

Wszystkie wartości niematerialne podlegają okresowym przeglądom w celu weryfikacji czy nie wystąpiły istotne przesłanki utraty wartości, które wymagałyby przeprowadzenia testu na utratę wartości oraz dokonania odpisu z tytułu utraty wartości.

Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe stanowią kontrolowane środki trwałe oraz nakłady na ich budowę. Do środków trwałych zaliczane są składniki rzeczowych aktywów trwałych o przewidywanym okresie wykorzystywania dłuższym niż rok, które są utrzymywane z uwagi na ich wykorzystanie na własne potrzeby lub w celu oddania ich do użytkowania innym podmiotom na podstawie umowy najmu lub w celach administracyjnych.

Składniki rzeczowych aktywów trwałych wykazywane są według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszone o wartość skumulowanej amortyzacji oraz odpisy z tytułu utraty wartości.

Każda część składowa pozycji rzeczowych aktywów trwałych, której cena nabycia lub koszt wytworzenia jest istotny w porównaniu z ceną nabycia lub kosztem wytworzenia całej pozycji jest amortyzowana osobno. Bank alokuje początkową wartość pozycji rzeczowych aktywów trwałych na jej istotne części.

Koszty modernizacji rzeczowych aktywów trwałych odpowiednio zwiększają ich wartość bilansową lub są ujmowane jako oddzielny składnik rzeczowych aktywów trwałych tylko wtedy, gdy prawdopodobne jest, że z tytułu tych nakładów nastąpi wpływ korzyści ekonomicznych do Banku a koszt tych nakładów można wiarygodnie zmierzyć.

Koszty napraw i utrzymania rzeczowych aktywów trwałych obciążają rachunek zysków i strat w okresie sprawozdawczym, w którym zostały poniesione.

Koszty finansowania zewnętrznego związane z nabyciem, budową czy wytworzeniem składnika aktywów, Bank ujmuje jako koszty w okresie, w którym je poniesiono.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Odpisy amortyzacyjne

Odpisy amortyzacyjne rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych oraz nieruchomości inwestycyjnych dokonywane są metodą liniową przez przewidywany okres ich użyteczności ekonomicznej. Wartość podlegająca amortyzacji jest to cena nabycia lub koszt wytworzenia danego aktywa pomniejszona o wartość końcową składnika. Stawki amortyzacji i wartość końcowa składników ustalone dla celów bilansowych są okresowo weryfikowane, przy czym rezultaty weryfikacji skutkują, w okresie, w którym weryfikację przeprowadzono.

Bilansowe stawki amortyzacyjne stosowane dla podstawowych grup rzeczowych aktywów trwałych, nieruchomości inwestycyjnych oraz wartości niematerialnych są następujące:

a) stawki amortyzacji stosowane dla środków trwałych:

Budynki i budowle oraz spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego i spółdzielcze prawo do lokalu użytkowego	1,5% – 10,0%
Urządzenia techniczne i maszyny	4,5% – 30,0%
Środki transportu	12,5% – 30,0%

b) stawki amortyzacji dla wartości niematerialnych:

Licencje na programy komputerowe, prawa autorskie	14,0% – 50,0%
Poniesione koszty zakończonych prac rozwojowych	33,3%
Pozostałe wartości niematerialne	33,0%

c) stawki amortyzacji dla nieruchomości inwestycyjnych:

Budynki i budowle	1,5% – 10,0%
-------------------	--------------

Nie amortyzuje się gruntów, nakładów na rzeczowe aktywa trwałe oraz nakładów na wartości niematerialne.

Wartość amortyzacji oraz odpis z tytułu utraty wartości obciąża rachunek zysków i strat w pozycji „Amortyzacja i odpisy z tytułu utraty wartości środków trwałych i wartości niematerialnych”.

Nieruchomości inwestycyjne

Nieruchomości inwestycyjne są ujmowane początkowo według ceny nabycia z uwzględnieniem kosztów transakcji. Po początkowym ujęciu nieruchomości inwestycyjne są wyceniane zgodnie z wymogami modelu ceny nabycia.

Nieruchomości inwestycyjne są wyłączone z bilansu w przypadku ich zbycia lub w przypadku stałego wycofania danej nieruchomości inwestycyjnej z użytkowania, gdy nie są spodziewane żadne przyszłe korzyści z jej sprzedaży. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia nieruchomości inwestycyjnej z bilansu są ujmowane w rachunku zysków i strat w tym okresie, w którym dokonano takiego usunięcia.

Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży

Do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży klasyfikuje się aktywa, których wartość bilansowa ma zostać odzyskana w drodze ich odsprzedaży, a nie dalszego wykorzystania. Jako przeznaczone do sprzedaży klasyfikowane są jedynie aktywa dostępne do natychmiastowej sprzedaży w bieżącym stanie, których sprzedaż jest wysoce prawdopodobna, tzn. zdecydowano o wypełnieniu planu sprzedaży danego składnika aktywów, rozpoczęto aktywny program znalezienia nabywcy i zakończenia planu zbycia. Ponadto, taki składnik aktywów jest oferowany do sprzedaży po cenie, która jest racjonalna w odniesieniu do jego bieżącej wartości godziwej i oczekuje się, że sprzedaż zostanie ujęta jako sprzedaż zakończona w czasie jednego roku od dnia zaklasyfikowania składnika aktywów do tej kategorii.

Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży ujmuje się w kwocie niższej z wartości bilansowej i wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia tych aktywów. Dla aktywów zaklasyfikowanych do tej kategorii nie nalicza się amortyzacji.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Aktywa będące przedmiotem umów leasingu

Bank jest stroną umów leasingowych na podstawie, których przyjmuje do odpłatnego używania obce środki trwałe lub wartości niematerialne przez uzgodniony okres.

Bank jest również stroną umów leasingowych na podstawie, których przekazuje do odpłatnego używania lub pobierania pożytków środki trwałe lub wartości niematerialne przez uzgodniony okres.

Leasing operacyjny

W przypadku umów leasingu zawartych przez Bank jako leasingodawcę, przedmiot leasingu jest ujmowany w bilansie Banku, ponieważ nie nastąpiło przeniesienie zasadniczo całego ryzyka i pożytków wynikających z tytułu posiadania aktywów na leasingobiorcę.

W przypadku umów leasingu zawartych przez Bank jako leasingobiorcę, przedmiot leasingu nie jest ujmowany w bilansie Banku.

Całość opłat z tytułu leasingu operacyjnego jest ujmowana jako przychody lub koszty w rachunku zysków i strat metodą liniową przez okres trwania leasingu.

Leasing finansowy

W przypadku umów leasingu, na mocy których następuje przeniesienie zasadniczo na Bank całego ryzyka i pożytków wynikających z tytułu posiadania aktywów będących przedmiotem umowy, przedmiot leasingu jest ujmowany w aktywach jako środek trwały i jednocześnie ujmowane jest zobowiązanie w kwocie równej wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych ustalonej na dzień rozpoczęcia leasingu. Opłaty leasingowe są dzielone między koszty opłat leasingowych i zmniejszenie salda zobowiązania w sposób umożliwiający uzyskanie stałej stopy odsetek od pozostałego do spłaty zobowiązania. Koszty z tytułu leasingu finansowego ujmowane są bezpośrednio w rachunku zysków i strat w pozycji „Koszty z tytułu odsetek”.

Aktywa trwałe będące przedmiotem umowy leasingu finansowego są amortyzowane w sposób określony dla własnych środków trwałych. Jednakże, gdy brak jest pewności co do przejścia prawa własności przedmiotu umowy, wówczas aktywa trwałe używane na podstawie umów leasingu finansowego są amortyzowane przez krótszy z dwóch okresów przewidywany okres użytkowania lub okres trwania leasingu.

Rezerwy

Rezerwy tworzone są wówczas, gdy na Banku ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych, i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków uosabiających korzyści ekonomiczne, oraz można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania. W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wielkość rezerwy jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie oraz ewentualnego ryzyka związanego z danym zobowiązaniem.

Ponadto w pozycji tej ujmuje się rezerwy związane z długoterminowymi świadczeniami pracowniczymi wyceniane metodą aktuarialną. Wszystkie rezerwy tworzone są w ciężar rachunku zysków i strat.

Rezerwy na świadczenia pracownicze

Wysokość rezerwy utworzonej na odprawy emerytalne i rentowe ustalana jest na podstawie wyceny aktuarialnej dokonywanej przez niezależnego aktuarusza co najmniej raz na rok.

Rezerwę na koszty restrukturyzacji tworzy się, gdy spełnione zostaną ogólne kryteria ujmowania rezerw oraz szczegółowe kryteria dotyczące powstania obowiązku tworzenia rezerwy na koszty restrukturyzacji określone w MSR 37 „Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe”.

Wysokość rezerwy z tytułu restrukturyzacji zatrudnienia ustalana jest przez Bank w oparciu o najlepsze dostępne oszacowania bezpośrednich nakładów, które w sposób nieodwracalny wynikają z restrukturyzacji oraz nie są związane z bieżącą działalnością Banku.

Utworzone rezerwy ujmowane są w pasywach w pozycji „Rezerwy” oraz odpowiednio w rachunku zysków i strat jako koszty wynagrodzeń.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Przychody przyszłych okresów oraz koszty rozliczane w czasie (pasywa)

Pozycja obejmuje głównie prowizje rozliczane liniowo oraz inne dochody pobrane z góry, których rozliczenie do rachunku zysków i strat nastąpi w przyszłych okresach sprawozdawczych.

Składnikami kosztów rozliczanych w czasie są rezerwy na koszty rzeczowe wynikające ze świadczeń wykonanych na rzecz Banku przez kontrahentów, które zostaną rozliczone w następnych okresach oraz rozliczenia z tytułu świadczeń na rzecz pracowników (m.in. bonus roczny i świąteczny, premie, nagrody oraz niewykorzystane urlopy).

Koszty i przychody rozliczane w czasie prezentuje się w bilansie w pozycji „Pozostałe zobowiązania”.

Kapitały własne Banku

Kapitały własne stanowią kapitały i fundusze tworzone przez Bank zgodnie z obowiązującym prawem, tj. właściwymi ustawami i statutem. Do kapitałów własnych zaliczane są także zysk / strata z lat ubiegłych oraz wynik roku bieżącego.

Poniżej omówiono wybrane pozycje kapitału własnego:

- a) kapitał zakładowy może być podwyższony przez emisję nowych akcji lub poprzez podwyższenie wartości nominalnej akcji dotychczasowych. Walne Zgromadzenie może podwyższyć kapitał zakładowy, przeznaczając na to środki z kapitału zapasowego lub z innych kapitałów rezerwowych utworzonych z zysku, jeżeli mogą być one użyte na ten cel zgodnie z Kodeksem spółek handlowych i Statutem Banku,
- b) kapitał zapasowy tworzony jest z corocznych odpisów z zysku netto z przeznaczeniem na pokrycie strat, jakie mogą wyniknąć w związku z działalnością Banku. Coroczne odpisy na kapitał zapasowy powinny wynosić co najmniej 8% zysku netto i dokonywane są do czasu osiągnięcia przez ten kapitał wysokości co najmniej jednej trzeciej kapitału zakładowego. Do kapitału zapasowego przelewa się pozostałe po pokryciu kosztów emisji nadwyżki osiągnięte przy emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej,
- c) kapitał z aktualizacji wyceny obejmuje skutki wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, skutki wyceny pochodnych instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne, różnice kursowe powstałe z przeliczenia wyniku oddziału zagranicznego po średnim kursie ważonym ustalonym na dzień bilansowy w stosunku do średniego kursu NBP oraz wartość podatku odroczonego dla pozycji stanowiących różnice przejściowe odniesione na kapitał z aktualizacji wyceny. W bilansie kapitał z aktualizacji wyceny prezentowany jest w ujęciu netto,
- d) kapitały rezerwowe służące celom określonym w statucie tworzone są z odpisów z zysku,
- e) składnik kapitałowy – obligacje zamienne na akcje – obejmuje ujętą w kapitałach wartość godziwą instrumentów finansowych wyemitowanych w ramach transakcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych,
- f) fundusz ogólnego ryzyka bankowego w Banku Pekao S.A. tworzony jest zgodnie z Prawem bankowym z dnia 29 sierpnia 1997r. z zysku po opodatkowaniu,
- g) niepodzielony wynik z lat ubiegłych obejmuje niepodzielone zyski i nie pokryte straty z lat ubiegłych,
- h) zysk/strata netto stanowi zysk/strata wynikający z rachunku zysków i strat za okres, za który sporządzane jest sprawozdanie. Zysk netto uwzględnia podatek dochodowy.

Płatności oparte na akcjach własnych

W Banku realizowane są programy motywacyjne, w ramach których kluczowym członkom kadry menedżerskiej przyznawane są prawa pierwszeństwa do nabycia akcji Banku oraz akcji podmiotu dominującego Spółki UniCredit S.p.A. (zob. Nota 41).

Transakcje rozliczane w instrumentach kapitałowych Banku Pekao S.A.

Koszt transakcji rozliczanych z pracownikami w instrumentach kapitałowych jest wyceniany przez odniesienie do wartości godziwej na dzień przyznania praw. Wartość godziwa ustalana jest w oparciu o model Blacka-Scholesa wyceny opcji na akcje wypłacające dywidendę, z uwzględnieniem oczekiwań Zarządu co do ilości praw, które zostaną zrealizowane. Przy wycenie transakcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych nie są uwzględniane żadne warunki dotyczące efektywności/wyników, poza tymi związanymi z ceną akcji („uwarunkowania rynkowe”).

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Koszt transakcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych jest ujmowany wraz z odpowiadającym mu wzrostem wartości kapitału własnego w okresie, w którym spełnione zostały warunki dotyczące efektywności/wyników, kończącym się w dniu, w którym określone pracownicy zdobędą pełne uprawnienia do świadczeń („dzień nabycia praw”). Skumulowany koszt ujęty z tytułu transakcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych na każdy dzień bilansowy do dnia nabycia praw odzwierciedla stopień upływu okresu nabywania praw oraz liczbę praw do akcji, do których prawa – w opinii Zarządu Banku na ten dzień, opartej na możliwie najlepszych szacunkach liczby instrumentów kapitałowych – zostaną ostatecznie nabyte. W przypadku modyfikacji warunków przyznawania wynagrodzeń rozliczanych w instrumentach kapitałowych, w ramach spełnienia wymogu minimum ujmuje się koszty, jak w przypadku gdyby warunki te nie uległy zmianie. Ponadto, ujmowane są koszty z tytułu każdego wzrostu wartości transakcji w wyniku modyfikacji, wycenione na dzień zmiany.

W przypadku anulowania lub wcześniejszego rozliczenia prawa do akcji, Bank traktuje taką sytuację jako przyspieszenie nabycia uprawnień i bezzwłocznie ujmuje kwotę, która byłaby dalej ujmowana przez pozostały czas okresu nabywania uprawnień. Jednakże w przypadku zastąpienia anulowanego prawa do akcji nowym prawem do akcji, prawo anulowane i nowe prawo są traktowane tak, jakby stanowiły modyfikację pierwotnego prawa.

Rozważający wpływ wyemitowanych opcji jest uwzględniany przy ustalaniu wielkości zysku przypadającego na jedną akcję jako dodatkowe rozwodnienie akcji (zob. Nota 16).

Opcje na akcje i akcje Spółki UniCredit S.p.A.

Bank Pekao S.A. przystąpił do programu motywacyjnego Grupy UniCredit. Celem programu motywacyjnego jest zaoferowanie wybranym kluczowym pracownikom Banku opcji na akcje oraz akcji UniCredit S.p.A.

W tym przypadku Bank otrzymał od spółki dominującej wartość godziwą przyznanych pracownikom Banku Pekao S.A. praw ustaloną w oparciu o model wyceny opcji Hull and White.

Koszty usług świadczonych przez pracowników w zamian za przyznane prawa są rozpoznawane w kosztach wynagrodzeń.

W momencie realizacji tych instrumentów Bank zobowiązany jest do zapłaty wartości godziwej przyznanych instrumentów na rzecz UniCredit S.p.A.

3.8 Podatek dochodowy

Podatek dochodowy obejmuje podatek bieżący oraz podatek odroczony. Podatek dochodowy ujmuje się w rachunku zysków i strat za wyjątkiem sytuacji, gdy podatek ujmowany jest w kapitale. Bieżący podatek stanowi zobowiązanie podatkowe Banku odnoszące się do dochodu do opodatkowania wyliczone według obowiązującej stawki podatkowej, wraz ze wszystkimi korektami zobowiązania podatkowego dotyczącego poprzednich lat.

Aktywa i pasywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmowane są metodą bilansową, z tytułu różnic przejściowych pomiędzy wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową dla celów raportowania finansowego. Odroczony podatek dochodowy ustala się przy zastosowaniu stawek podatkowych obowiązujących prawnie lub faktycznie na koniec okresu sprawozdawczego, które zgodnie z oczekiwaniami będą obowiązywać w momencie realizacji określonych aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego lub realizacji zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmowane są w odniesieniu do ujemnych różnic przejściowych w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, który pozwoli wykorzystać te różnice.

Rezerwa na odroczony podatek dochodowy obliczona jest zgodnie z metodą zobowiązania bilansowego opartą na identyfikacji dodatnich różnic przejściowych pomiędzy wartością podatkową a wartością bilansową aktywów i zobowiązań.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

3.9 Pozostałe pozycje

Zobowiązania warunkowe i promesy zobowiązań

Bank zawiera transakcje, które w momencie zawarcia nie są ujmowane w bilansie jako aktywa lub zobowiązania, natomiast powodują powstanie zobowiązań warunkowych i promes zobowiązań. Zobowiązania warunkowe charakteryzują się tym, że są:

- potencjalnym zobowiązaniem, którego istnienie zostanie potwierdzone w momencie wystąpienia lub niewystąpienia niepewnych przyszłych zdarzeń, które nie podlegają pełnej kontroli Banku (np. prowadzone sprawy sporne),
- obecnym zobowiązaniem, które powstaje na skutek zdarzeń przeszłych, ale nie jest ujmowane w bilansie ponieważ nie jest prawdopodobne, aby konieczne było wydatkowanie środków w celu wypełnienia obowiązku lub kwoty zobowiązania nie można wycenić wystarczająco wiarygodnie (przede wszystkim: niewykorzystane linie kredytowe oraz udzielone gwarancje, akredytywy i poręczenia).

Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Na środki pieniężne oraz ekwiwalenty środków pieniężnych w rachunku przepływów środków pieniężnych składają się „Kasa, należności od Banku Centralnego” (z wyłączeniem obligacji NBP) oraz należności od banków o terminie wymagalności do 3 miesięcy.

Sprawozdawczość według segmentów działalności

Informacje dotyczące segmentów działalności Grupy prezentowane są w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej Banku Pekao S.A. za rok zakończony dnia 31 grudnia 2009 roku.

4. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym

Polityka zarządzania ryzykiem Banku ma na celu optymalizację struktury bilansu i pozycji pozabilansowych przy uwzględnieniu założonej relacji ryzyka do dochodu oraz kompleksowego ujęcia wpływu różnych rodzajów ryzyka, które Bank podejmuje w swojej działalności biznesowej. Ryzyka są monitorowane i kontrolowane w odniesieniu do dochodowości i kapitału niezbędnego do ich pokrycia oraz regularnie raportowane, zgodnie z zasadami opisanymi poniżej.

Dalsza część noty opisuje wszystkie istotne ryzyka występujące w działalności Banku.

4.1 Struktura organizacyjna zarządzania ryzykiem

Rada Nadzorcza

Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad kontrolą systemu zarządzania ryzykiem oraz ocenia jej adekwatność i skuteczność. Ponadto sprawuje ona nadzór nad zgodnością polityki Banku w zakresie podejmowania ryzyka ze strategią i planem finansowym Banku.

Zarząd

Zarząd Banku jest odpowiedzialny za opracowanie, wdrażanie i funkcjonowanie procesów zarządzania ryzykiem poprzez wprowadzanie odpowiednich wewnętrznych regulacji, jak również uwzględniających wyniki kontroli audytu wewnętrznego.

Zarząd Banku odpowiada za skuteczność systemu zarządzania ryzykiem, systemu kontroli wewnętrznej, procesu obliczania kapitału wewnętrznego oraz za efektywność przeglądu procesu wyliczania kapitału wewnętrznego i jego monitoring. Ponadto wprowadza niezbędne korekty lub udoskonalenia do tych procesów i systemów, co do których zachodzi taka konieczność. Konieczność ta może być spowodowana zmianami poziomu ryzyka w działalności Banku, czynnikami otoczenia gospodarczego lub innymi nieprawidłowościami w funkcjonowaniu procesów lub systemów.

Zarząd Banku okresowo przedkłada Radzie Nadzorczej syntetyczną informację na temat typów, skali, istotności ryzyk, na które narażony jest Bank, jak również metod wykorzystywanych do ich zarządzania.

Zarząd Banku ocenia, czy działalność taka jak: identyfikacja, pomiar, monitorowanie, raportowanie i kontrola lub ograniczanie są prowadzone na odpowiednim poziomie w ramach procesu zarządzania ryzykiem. Ponadto sprawdza, czy kierownictwo każdego z nich skutecznie zarządza ryzykiem w ramach swoich kompetencji.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Komitet Aktywów, Pasywów i Ryzyka (ALCO)

Komitet ten odpowiada za przegląd i kontrolę zarządzania ryzykiem. W szczególności do jego obowiązków należy:

- nadzór i kontrola nad zarządzaniem ryzykiem,
- ustalanie wytycznych w zakresie zarządzania ryzykiem, alokację kapitału i optymalizację wskaźnika ryzyko/dochód.

Pion Zarządzania Ryzykami

Pion ten odpowiada za:

- Budowę systemu ryzyka kredytowego w Banku, umożliwiającej prawidłowe rozpoznanie i zarządzanie ryzykiem, tworzenie struktury zarządzania tym ryzykiem oraz rozwijanie niezbędnej wiedzy na wszystkich szczeblach organizacji,
- Zarządzanie i kontrolę ryzyka rynkowego oraz ryzyka płynności generowanego zarówno w działalności handlowej, jak również wynikającego ze struktury aktywów i pasywów,
- Identyfikację i zarządzanie znaczącymi ryzykami i ocena zagregowanego kapitału ekonomicznego,
- Rozwijanie i umacnianie systemu ryzyka operacyjnego oraz identyfikację i zarządzanie ryzykiem operacyjnym.

4.2 Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe należy do podstawowych ryzyk związanych z działalnością Grupy. Udział kredytów i pożyczek w bilansie Grupy powoduje, że jego utrzymanie na bezpiecznym poziomie ma zasadnicze znaczenie dla wyników prowadzonej działalności Grupy. Proces zarządzania ryzykiem kredytowym ma charakter scentralizowany i jest wykonywany przede wszystkim poprzez jednostki Pionu Zarządzania Ryzykami, umiejscowione w Centrali Banku oraz jego strukturach lokalnych. Integracja ryzyk w Pionie Zarządzania Ryzykami, w którym oprócz ryzyka kredytowego zostały przypisane także ryzyko rynkowe oraz operacyjne, umożliwia efektywne zarządzanie wszystkimi rodzajami ryzyk o charakterze kredytowym. Proces obejmuje wszystkie funkcje kredytowe – analizę kredytową, kredytowanie, monitorowanie i administrowanie oraz restrukturyzację i windykację. Każda z nich jest realizowana zgodnie z obowiązującą w danym roku obrachunkowym polityką kredytową Banku i wytycznymi do niej, przyjętymi przez Zarząd i Radę Nadzorczą Banku. Efektywność i skuteczność funkcji kredytowych jest osiągana przy wykorzystaniu zróżnicowanych metod i metodologii kredytowych oraz zastosowaniu zaawansowanych narzędzi informatycznych, które zostały zintegrowane z głównym systemem informatycznym Banku. Procedury obowiązujące w Banku pozwalają na ograniczanie ryzyka kredytowego. W szczególności te dotyczące zasad oceny ryzyka transakcji, ustanawiania prawnych zabezpieczeń kredytów, uprawnień do podejmowania decyzji kredytowych oraz ograniczenia kredytowania niektórych obszarów działalności, zgodnie z przyjętym w Banku systemem segmentacji klientów.

Dla wzrostu bezpieczeństwa działalność kredytowa limitowana jest w oparciu o ograniczenia wynikające z przepisów Prawa bankowego oraz wewnętrzne normy ostrożnościowe. Dotyczą one w szczególności wskaźników koncentracji zaangażowania kredytowego dla określonych sektorów gospodarki, wskaźnika udziału znaczących zaangażowań w portfelu kredytowym Banku oraz limitów zaangażowania na poszczególne kraje, banki zagraniczne i krajowe instytucje finansowe. Uprawnienia do podejmowania decyzji kredytowych, ograniczenia kredytowania niektórych obszarów działalności oraz wewnętrzne i zewnętrzne normy ostrożnościowe uwzględniają nie tylko kredyty, pożyczki i gwarancje, ale również transakcje pochodne i instrumenty dłużne.

Bank ustalił następujące limity portfelowe:

- udział znaczących zaangażowań w portfelu kredytowym Banku – akceptowany przez Zarząd Banku i Radę Nadzorczą Banku,
- limity na segmenty klientów – ustalone w budżecie Banku,
- limity na produkty (kredyty hipoteczne udzielane klientom indywidualnym, finansowanie nieruchomości komercyjnych) – ustalone w budżecie Banku,
- ograniczenia sektorowe i koncentracji sektorowej – akceptowane przez Komitet Kredytowy Banku.

Z uwagi na fakt, że kluczowe limity ustalone są przez organy decyzyjne, które jednocześnie otrzymują i analizują raporty nt. ryzyka kredytowego (prezentujące w szczególności bazylejskie parametry ryzyka kredytowego), decyzje o limitach w znacznym stopniu uwzględniają ocenę ryzyka kredytowego wspartą wewnętrznymi systemami ratingowymi. Ponadto, Bank limituje transakcje kredytowe charakteryzujące się podwyższonym ryzykiem poprzez zastrzeżenie decyzyjności w tych przypadkach dla szczebli decyzyjnych z wyższym limitem uprawnień.

Ochronę jakości portfela kredytowego zapewniają również jego okresowe przeglądy oraz bieżące monitorowanie terminowej obsługi kredytów i kondycji finansowej klientów.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Modele ratingowe wykorzystywane w procesie zarządzania ryzykiem kredytowym

Dla potrzeb zarządzania ryzykiem kredytowym Bank korzysta z wewnętrznych modeli ratingowych w zależności od segmentu klienta i/lub rodzaju ekspozycji.

Proces nadawania ratingu stanowi istotny element oceny ryzyka kredytowego klienta i transakcji, stanowiąc wstępny etap w procesie podejmowania decyzji kredytowej zarówno o udzieleniu jak i zmianie warunków kredytu oraz w procesie monitorowania jakości portfela kredytowego.

Pomiar ryzyka kredytowego odbywa się przy uwzględnieniu trzech parametrów – PD, LGD oraz EAD. Parametr PD odnosi się do prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania (ang. default) czyli z niedotrzymaniem warunków umownych przez Kredytobiorcę, w horyzoncie jednego roku i może mieć charakter podmiotowy lub produktowy. Parametr LGD wskazuje na szacowaną wysokość straty, która zostanie poniesiona dla każdej transakcji o charakterze kredytowym od daty wystąpienia takiego niewykonania zobowiązania. Parametr EAD odzwierciedla szacowaną wysokość ekspozycji kredytowej na tą datę.

Parametry ryzyka wykorzystywane w modelach ratingowych służą do wyliczenia oczekiwanej straty jaką Bank spodziewa się ponieść z tytułu ryzyka kredytowego.

Wartość oczekiwanej straty jest jednym z istotnych kryteriów oceny branych pod uwagę przez czynniki decyzyjne w procesie kredytowania. W szczególności ta wartość jest porównywana z wnioskowanym poziomem marży.

Poziom marż minimalnych dla danego produktu lub segmentu klienta jest określany na podstawie analizy ryzyka, uwzględniającej wartość szacowanych parametrów ryzyka i stanowiącej fragment systemu ratingów wewnętrznych.

Zarówno rating klienta jak i transakcji, a także parametry ryzyka kredytowego odgrywają znaczącą rolę w systemie informacji o ryzyku kredytowym. Dla każdego modelu ratingowego raporty ryzyka kredytowego zawierają informacje dotyczące porównania zrealizowanych parametrów z teoretycznymi wartościami dla każdej klasy ratingowej.

Raporty ryzyka kredytowego są generowane miesięcznie, a ich zakres jest różny w zależności od odbiorcy raportu (im wyższy szczebel zarządzania, tym prezentowane raporty są bardziej zagregowane). W ten sposób raporty są efektywnie wykorzystywane w procesie zarządzania ryzykiem kredytowym.

Modele ratingowe zostały zbudowane w oparciu o segment klienta, jego wielkość i rodzaj transakcji.

1. Dla segmentu klienta indywidualnego Bank zbudował trzy odrębne modele przeznaczone dla:

- kredytów hipotecznych,
- kredytów konsumenckich,
- kredytów nie-ratalnych (limity, karty kredytowe, itp.).

2. Dla klientów z segmentu małych i średnich przedsiębiorstw (SME) Bank stosuje modele uzależnione od zakresu dostępnej informacji. Tak więc w tej grupie klientów funkcjonują modele przeznaczone dla:

- klientów stosujących pełną rachunkowość,
- klientów rozliczających się wg karty podatkowej,
- osób prowadzących własną działalność gospodarczą oraz samozatrudnionych,

3. W przypadku segmentu klienta korporacyjnego, Bank dzieli klientów na dwie grupy:

- klientów z przychodami nieprzekraczającymi 30 mln zł,
- klientów z przychodami przekraczającymi 30 mln zł.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Rating klienta/transakcji a szczebel podejmowania decyzji kredytowej

Szczebel decyzyjny związany z zatwierdzeniem transakcji jest w bezpośredni sposób uzależniony od ratingu klienta.

Limity uprawnień są związane z zajmowanym stanowiskiem, określonym zgodnie ze strukturą organizacyjną Banku. Limity są określone biorąc pod uwagę:

- kwotę łącznego zaangażowania Banku wobec klienta łącznie z kwotą wnioskowanej transakcji,
- rodzaj klienta,
- zaangażowanie osób i podmiotów powiązanych z klientem.

Walidacja modeli ratingowych

Wewnętrzna weryfikacja modeli i oszacowań parametrów ryzyka koncentruje się na ocenie jakości modeli ryzyka oraz dokładności i stabilności oszacowań parametrów stosowanych przez Bank. Walidacja obejmuje modele i parametry ryzyka szacowane lokalnie – walidacja modeli centralnych prowadzona jest w ramach Grupy UCI. Walidacja przeprowadzana jest na poziomie każdego modelu ryzyka, przy czym dla każdej z klas ekspozycji Bank może stosować kilka modeli.

Ponadto komórka audytu wewnętrznego ma obowiązek, co najmniej raz w roku, dokonać przeglądu systemów ratingowych Banku i ich funkcjonowania, w szczególności w obszarze funkcjonowania jednostki kontroli ryzyka i oszacowań wartości parametrów ryzyka. Przegląd obejmuje zgodność systemów ratingowych i ich funkcjonowania w Banku ze wszystkimi obowiązującymi minimalnymi wymaganiami w zakresie metod zaawansowanych.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Ekspozycja Banku na ryzyko kredytowe

Maksymalna ekspozycja kredytowa

Poniższa tabela przedstawia maksymalne narażenie na ryzyko kredytowe dla pozycji bilansowych i pozabilansowych na datę sprawozdawczą, bez uwzględnienia posiadanych zabezpieczeń i innych elementów powodujących poprawę warunków kredytowania.

	31.12.2009	31.12.2008
Należności od Banku Centralnego	7 353 018	6 774 418
Należności od banków oraz kredyty i pożyczki udzielone klientom	82 181 443	85 319 628
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	3 685 551	2 727 581
Aktywa z tytułu pochodnych instrumentów finansowych (do obrotu)	2 431 471	4 489 752
Pozostałe instrumenty finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	2 394 040	4 713 069
Instrumenty zabezpieczające	87 543	157 899
Inwestycyjne (lokacyjne) papiery wartościowe	21 293 507	15 242 759
Pozostałe aktywa	2 138 460	2 296 714
Ekspozycja bilansowa	121 565 033	121 721 820
Zobowiązania do udzielenia kredytu	24 782 127	29 709 839
Pozostałe zobowiązania warunkowe	6 716 419	7 039 208
Ekspozycja pozabilansowa	31 498 546	36 749 047
Razem	153 063 579	158 470 867

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Metody ograniczania ryzyka kredytowego

W Banku Pekao S.A. wypracowano ścisłą politykę zarządzania zabezpieczeniami, akceptowanymi przez Bank dla kredytów i gwarancji. Polityka zarządzania zabezpieczeniami jest odzwierciedlona w postaci wewnętrznych reguł i regulacji w Banku, odnoszących się do reguł nadzorczych, zawartych w załączniku nr 17 do Uchwały Nr 380/KNF.

Najczęściej spotykane zabezpieczenia pożyczek i kredytów, które są przyjmowane zgodnie z polityką Banku w tym zakresie, są następujące:

ZABEZPIECZENIA	ZASADY SZACOWANIA WARTOŚCI ZABEZPIECZEŃ
HIPOTEKI	
– komercyjne	Wartość zabezpieczenia powinna zostać określona na podstawie wyceny rynkowej dokonanej przez rzeczoznawcę. Dopuszczalne są inne, indywidualne udokumentowane źródła wyceny np. oferta kupna, wartość zależna od etapu procedury przetargowej, itp.
– mieszkalne	
ZASTAW REJESTROWY / PRZEWŁASZCZENIE:	
– zapasy	Wartość określana na podstawie wiarygodnych źródeł takich jak kwota z umowy zastawu, wartość z aktualnego sprawozdania finansowego, wartość wpisana w polisę ubezpieczeniową, wartości kwotowanej na giełdzie, wartość wynikająca z zaawansowanego etapu windykacji poparta odpowiednimi dokumentami np. wyliczeniami komornika lub syndyka.
– maszyny i urządzenia	Wartość określana na podstawie wyceny rynkowej rzeczoznawcy lub wartość bieżąca określona na podstawie innych wiarygodnych źródeł jak aktualna oferta kupna, ewidencja środków trwałych dłużnika, udokumentowana kwota podana przez komornika lub syndyka, itp.
– samochody	Wartość jest określona na podstawie dostępnych tabel (np. firm ubezpieczeniowych) wartości samochodu w zależności od marki, wieku, ceny początkowej, ewentualnie innych wiarygodnych źródeł wyceny np. kwoty wpisanej w polisę ubezpieczeniową.
– inne	Wartość jest ustalana indywidualnie w zależności od przedmiotu. Wycena powinna pochodzić z wiarygodnego źródła z uwzględnieniem powyższych wskazówek.
– papiery wartościowe i środki pieniężne	Wartość określana na podstawie indywidualnie szacowanej wartości rynkowej. Stopa odzysku powinna zostać oszacowana ostrożnie, aby uwzględnić dużą zmienność ceny niektórych papierów wartościowych.
CESJA WIERZYTELNOŚCI	
– od kontrahenta mającego rating inwestycyjny przyznany przez niezależną agencję ratingową lub wewnętrzny system ratingowy Banku	Wartość określana na podstawie indywidualnie szacowanej wysokości wierzytelności.
– od pozostałych kontrahentów	Wartość określana na podstawie indywidualnie szacowanej wysokości wierzytelności.
GWARANCJE/ PORĘCZENIA (W TYM WEKSŁOWE) / PRZYSTĄPIENIE DO DŁUGU	
– od banków i Skarbu Państwa	Do wysokości kwoty gwarantowanej.
– od innych kontrahentów mających dobrą sytuację finansową w szczególności potwierdzoną ratingiem inwestycyjnym przyznanym przez niezależną agencję ratingową lub wewnętrznym ratingiem Banku	Wartość określana na podstawie indywidualnie szacowanej wysokości wierzytelności.
– od pozostałych kontrahentów	Wartość określana na podstawie indywidualnie szacowanej wartości rynkowej.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Ogólna charakterystyka procesu monitorowania

Proces monitorowania nakierowany jest na identyfikację symptomów i zagrożeń pojawiających się u Klienta, podejmowanie działań zapobiegających pogarszaniu się jakości portfela kredytowego w celu maksymalizacji prawdopodobieństwa odzyskania udostępnionych klientowi środków.

Monitorowanie ryzyka kredytowego obejmuje, w szczególności, kontrolę terminowości obsługi zadłużenia, analizę sytuacji ekonomiczno-finansowej Klienta, sprawdzanie realizacji warunków umowy kredytowej oraz przyjętych i ustanowionych zabezpieczeń.

Monitoring dużych Klientów korporacyjnych dokonywany jest z wykorzystaniem systemu ratingowego oraz danych z wewnętrznych i zewnętrznych źródeł informacji. W przypadku średniego i małego Klienta proces monitorowania prowadzony jest przy wykorzystaniu wewnętrznego narzędzia zbudowanego na bazie statystycznego modelu behawioralnego. Efektywność procesu wzmocniona jest dzięki cyklicznym przeglądom portfela kredytowego dokonywanym przez przedstawicieli Pionu Zarządzania Ryzykami i Pionów Biznesowych mających na celu ustalenie rzeczywistej jakości poszczególnych ekspozycji oraz całego portfela kredytowego.

Monitorowanie Klienta indywidualnego ma charakter systemowy i jest przeprowadzane na podstawie wyników skoringu behawioralnego.

Ogólna charakterystyka modelu tworzenia odpisów aktualizacyjnych

W Banku odpisy aktualizacyjne tworzone są zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej. Odzwierciedlają one utratę wartości aktywów kredytowych oznaczającą, iż Bank nie będzie w stanie odzyskać należności zgodnie z warunkami umowy. Utrata wartości ekspozycji kredytowych wyceniana jest metodą indywidualną i grupową.

Proces identyfikacji ekspozycji z utratą wartości objętych wyceną indywidualną dokonywany jest z wykorzystaniem wewnętrznego narzędzia i obejmuje następujące etapy:

1. określenie czy przesłanka trwałej utraty wartości na danej ekspozycji kredytowej została rozpoznana, a przy jej zidentyfikowaniu określenie rodzaju przesłanki i nadanie ekspozycji statusu default,
2. oszacowanie przyszłych przepływów pieniężnych, zdyskontowanych z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej, pochodzących zarówno z zabezpieczeń jak i działalności Klienta,
3. wyliczenie odpisu aktualizacyjnego i zaewidencjonowanie go w systemie.

Ekspozycje objęte wyceną grupową klasyfikowane są do kategorii default, w przypadku gdy zaległość w spłacie przekracza 90 dni. Odpis z tytułu utraty wartości dla tych ekspozycji jest wyliczany w oparciu o modele statystyczne.

W przypadku, gdy na ekspozycjach kredytowych przesłanka trwałej utraty wartości nie została rozpoznana wyliczany jest odpis na straty poniesione lecz nieujawnione (IBNR) w oparciu o modele statystyczne.

Stosowane modele statystyczne bazują na obserwacjach historycznych, w ramach grup ekspozycji charakteryzujących się zbliżonymi parametrami ryzyka kredytowego.

Modele i parametry wykorzystywane do tworzenia odpisów są poddawane okresowej walidacji.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Analiza jakościowa aktywów finansowych Banku

Ekspozycje Banku na ryzyko kredytowe z tytułu kredytów i pożyczek z rozpoznaną utratą wartości według okresów przeterminowania

	NALEŻNOŚCI OD BANKÓW		KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM	
	31.12.2009	31.12.2008	31.12.2009	31.12.2008
WARTOŚĆ BILANSOWA BRUTTO EKSPOZYCJI OCENIANEJ INDYWIDUALNIE Z ROZPOZNANĄ UTRATĄ WARTOŚCI				
- nieprzeterminowane	985	51 027	302 594	269 611
- do 1 miesiąca	-	-	35 307	19 073
- powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	-	10 165	98 692	2 943
- powyżej 3 miesięcy do 1 roku	52 876	34 826	519 348	314 642
- powyżej 1 roku do 5 lat	10 088	-	832 725	873 473
- powyżej 5 lat	-	-	851 010	662 364
Razem brutto	63 949	96 018	2 639 676	2 142 106
ODPIS:				
- nieprzeterminowane	-985	-46 023	-28 873	-84 927
- do 1 miesiąca	-	-	-7 251	-7 387
- powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	-	-9 000	-14 885	-1 589
- powyżej 3 miesięcy do 1 roku	-45 000	-19 459	-352 676	-204 185
- powyżej 1 roku do 5 lat	-9 000	-	-652 665	-779 396
- powyżej 5 lat	-	-	-744 115	-550 686
Razem odpis	-54 985	-74 482	-1 800 465	-1 628 170
Wartość bilansowa netto ekspozycji ocenianej indywidualnie z rozpoznaną utratą wartości	8 964	21 536	839 211	513 936
WARTOŚĆ BILANSOWA BRUTTO EKSPOZYCJI OCENIANEJ GRUPOWO Z ROZPOZNANĄ UTRATĄ WARTOŚCI				
- nieprzeterminowane	-	-	60 049	60 701
- do 1 miesiąca	-	-	15 450	13 812
- powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	-	-	27 656	19 598
- powyżej 3 miesięcy do 1 roku	-	-	511 198	383 967
- powyżej 1 roku do 5 lat	9 952	9 955	761 226	841 570
- powyżej 5 lat	9 053	9 409	712 860	796 982
Razem brutto	19 005	19 364	2 088 439	2 116 630
ODPIS				
- nieprzeterminowane	-	-	-57 415	-36 665
- do 1 miesiąca	-	-	-9 429	-7 972
- powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	-	-	-16 956	-11 151
- powyżej 3 miesięcy do 1 roku	-	-	-333 402	-236 132
- powyżej 1 roku do 5 lat	-9 933	-9 924	-607 399	-685 116
- powyżej 5 lat	-9 053	-9 408	-701 684	-734 849
Razem odpis	-18 986	-19 332	-1 726 285	-1 711 885
Wartość bilansowa netto ekspozycji ocenianej grupowo z rozpoznaną utratą wartości	19	32	362 154	404 745

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Ekspozycje Banku na ryzyko kredytowe z tytułu kredytów i pożyczek bez rozpoznanej utraty wartości według okresów przeterminowania

	KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM					
	NALEŻNOŚCI OD BANKÓW		PRZEDSIĘBIORSTWA		LUDNOŚĆ	
	31.12.2009	31.12.2008	31.12.2009	31.12.2008	31.12.2009	31.12.2008
WARTOŚĆ BILANSOWA BRUTTO EKSPOZYCJI BEZ ROZPOZNANEJ UTRATY WARTOŚCI						
- nieprzeterminowane	9 140 330	10 200 943	46 390 460	50 255 009	24 477 902	22 408 789
- do 30 dni	-	-	113 473	475 491	960 823	1 161 552
- powyżej 30 dni do 60 dni	-	-	37 697	105 290	157 992	137 264
- powyżej 60 dni do 89 dni	-	-	8 853	12 703	92 838	58 673
Razem brutto	9 140 330	10 200 943	46 550 483	50 848 493	25 689 555	23 766 278
REZERWA IBNR:						
- nieprzeterminowane	-10 750	-8 869	-182 147	-223 539	-67 294	-65 035
- do 30 dni	-	-	-8 814	-9 421	-51 634	-56 021
- powyżej 30 dni do 60 dni	-	-	-8 700	-11 457	-37 042	-31 274
- powyżej 60 dni do 89 dni	-	-	-2 873	-4 793	-40 177	-26 766
Razem rezerwa IBNR	-10 750	-8 869	-202 534	-249 210	-196 147	-179 096
Wartość bilansowa netto ekspozycji bez rozpoznanej utraty wartości	9 129 580	10 192 074	46 347 949	50 599 283	25 493 408	23 587 182

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Podział ekspozycji z tytułu dłużnych papierów wartościowych wg ratingów agencji Standard & Poor's według stanu na 31.12.2009

DŁUŻNE PAPIERY WARTOŚCIOWE						
RATING	PRZEZNACZONE DO OBROTU	DESYGNOWANE DO PORTFELA WYCENIANEGO W WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ WYNIK FINANSOWY	DOSTĘPNE DO SPRZEDAŻY	UTRZYMYWANE DO TERMINU WYMAGALNOŚCI	NABYTE W RAMACH TRANSAKCJI Z PRZYRZECZENIEM ODSPRZEDAŻY	RAZEM
AAA	-	-	-	-	-	-
AA- do AA+	-	-	-	-	-	-
A- do A+	3 488 957	2 394 040	12 735 800	3 470 164	3 892 261	25 981 222
BBB+ do BBB-	-	-	268 805	-	-	268 805
BB+ do BB-	-	-	-	-	-	-
B+ do B-	-	-	-	-	-	-
poniżej B-	-	-	-	-	-	-
bez ratingu	196 594	-	4 515 835	297 119	-	5 009 548
Razem	3 685 551	2 394 040	17 520 440	3 767 283	3 892 261	31 259 575

Podział ekspozycji z tytułu dłużnych papierów wartościowych wg ratingów agencji Standard & Poor's według stanu na 31.12.2008

DŁUŻNE PAPIERY WARTOŚCIOWE						
RATING	PRZEZNACZONE DO OBROTU	DESYGNOWANE DO PORTFELA WYCENIANEGO W WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ WYNIK FINANSOWY	DOSTĘPNE DO SPRZEDAŻY	UTRZYMYWANE DO TERMINU WYMAGALNOŚCI	NABYTE W RAMACH TRANSAKCJI Z PRZYRZECZENIEM ODSPRZEDAŻY	RAZEM
AAA	-	-	37 463	8 325	-	45 788
AA- do AA+	1 527	-	-	-	-	1 527
A- do A+	2 576 738	4 087 575	11 836 788	1 849 484	728 862	21 079 447
BBB+ do BBB-	-	-	385 472	-	-	385 472
BB+ do BB-	-	-	3 427	-	-	3 427
B+ do B-	-	-	-	-	-	-
poniżej B-	-	-	-	-	-	-
bez ratingu	149 316	625 494	1 090 855	21 252	-	1 886 917
Razem	2 727 581	4 713 069	13 354 005	1 879 061	728 862	23 402 578

Aktywa z tytułu pochodnych instrumentów finansowych

	HANDLOWE INSTRUMENTY POCHODNE		INSTRUMENTY POCHODNE ZABEZPIECZAJĄCE	
	31.12.2009	31.12.2008	31.12.2009	31.12.2008
Banki	1 777 743	2 621 254	87 543	157 899
Pozostałe instytucje finansowe	61 338	124 076	-	-
Podmioty niefinansowe	592 390	1 744 422	-	-
Razem	2 431 471	4 489 752	87 543	157 899

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Koncentracja ryzyka kredytowego

Ustawa Prawo bankowe określa limity maksymalnego zaangażowania Banku. Zgodnie z art. 71.1 tej ustawy zaangażowanie Banku wobec jednego podmiotu lub podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie nie może przekroczyć 20% funduszy własnych Banku w przypadku, gdy którykolwiek z tych podmiotów jest podmiotem powiązanym z Bankiem lub 25% funduszy własnych Banku w przypadku, gdy podmioty te nie są podmiotami powiązanymi z Bankiem. Ponadto ustawodawca w art. 71.2 określił, że suma zaangażowań Banku w transakcje z podmiotami, wobec których zaangażowanie wynosi co najmniej 10% funduszy własnych Banku, nie może łącznie przekroczyć 800% tych funduszy.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2009 roku limity maksymalnego zaangażowania określone w Ustawie Prawo Bankowe nie zostały przekroczone.

a) Według poszczególnych podmiotów:

Według stanu na 31.12.2009

ZAANGAŻOWANIE WOBEC 10 NAJWIĘKSZYCH KLIENTÓW BANKU	UDZIAŁ % W PORTFELU
Klient 1	1,5%
Klient 2	1,3%
Klient 3	1,2%
Klient 4	1,2%
Klient 5	1,1%
Klient 6	0,9%
Klient 7	0,9%
Klient 8	0,8%
Klient 9	0,8%
Klient 10	0,8%
Razem	10,5%

W powyższym zestawieniu 19,2% stanowi zaangażowanie kredytowe, którego ryzyko odpowiada poziomowi ryzyka Skarbu Państwa. Pozostałe zaangażowanie wynika z transakcji zawartych z dużymi klientami korporacyjnymi (80,8%). Żadna z wymienionych ekspozycji kredytowych nie była zaklasyfikowana jako zagrożona.

b) Według grup kapitałowych:

Według stanu na 31.12.2009

ZAANGAŻOWANIE WOBEC 5 NAJWIĘKSZYCH GRUP KAPITAŁOWYCH BĘDĄCYCH KLIENTAMI BANKU	UDZIAŁ % W PORTFELU
Grupa 1	2,0%
Grupa 2	2,0%
Grupa 3	1,5%
Grupa 4	1,3%
Grupa 5	1,3%
Razem	8,1%

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

c) Według branż:

Celem ograniczenia ryzyka kredytowego związanego z nadmierną koncentracją sektorową, w Banku obowiązuje system kształtowania sektorowej struktury zaangażowania. Obejmuje on ustalanie wskaźników koncentracji sektorowej, monitorowanie portfela kredytowego oraz działalność informacyjną. System ten dotyczy zaangażowania kredytowego w poszczególne rodzaje działalności gospodarczej sklasyfikowanej wg Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD). Wskaźniki koncentracji ustalane są w oparciu o ryzyko inwestycyjne, jakość zaangażowania kredytowego Banku, aktualne trendy gospodarcze w sektorze, fundusze własne Banku oraz sumę bilansową sektora. Comiesięczne porównywanie zaangażowania Banku w sektory z obowiązującymi wskaźnikami koncentracji pozwala na bieżącą identyfikację sektorów, w których może wystąpić nadmierna koncentracja ryzyka sektorowego. W przypadku zaistnienia takiej sytuacji dokonywana jest analiza obejmująca ocenę sytuacji ekonomicznej sektora z uwzględnieniem zarówno dotychczasowych jak też prognozowanych trendów oraz ocenę jakości zaangażowania w dany sektor. Działania te pozwalają na formułowanie polityki Banku ograniczającej ryzyko sektorowe oraz bieżące dostosowywanie do zmieniających się warunków.

Strukturę zaangażowania wg segmentów branżowych prezentuje poniższa tabela:

SEGMENT BRANŻOWY	31.12.2009	31.12.2008
Pośrednictwo finansowe	22,6%	18,0%
Budownictwo i obsługa nieruchomości	18,6%	17,9%
Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów mechanicznych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego	11,4%	12,9%
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	6,8%	6,5%
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	6,1%	6,1%
Pozostała działalność produkcyjna oraz zagospodarowywanie odpadów	5,9%	7,1%
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne	5,4%	4,2%
Produkcja metali i wyrobów z metali	4,1%	4,5%
Produkcja artykułów spożywczych, napojów i wyrobów tytoniowych	3,9%	4,3%
Wynajem i działalność związana z prowadzeniem interesów; informatyka i nauka	3,3%	4,5%
Produkcja masy celulozowej, papieru, oraz wyrobów z papieru; działalność publikacyjna i poligraficzna	2,3%	2,8%
Produkcja wyrobów chemicznych	2,1%	2,4%
Pozostałe zaangażowanie	7,5%	8,8%
Razem	100,0%	100,0%

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

4.3 Ryzyko rynkowe

W prowadzonej działalności Bank jest narażony na ryzyko rynkowe, którego źródłem są zmiany parametrów rynkowych.

Ryzyko rynkowe to ryzyko obniżenia wyniku finansowego lub kapitału ekonomicznego Banku na skutek zmian rynkowych. Podstawowymi czynnikami ryzyka rynkowego są:

- stopy procentowe,
- kursy walutowe,
- ceny kapitałowych papierów wartościowych,
- ceny towarów.

W Banku istnieje system zarządzania ryzykiem rynkowym, stanowiący strukturalno-organizacyjne i metodologiczne ramy proceduralne mające na celu takie kształtowanie struktury bilansu i pozycji pozabilansowych, aby osiągać cele strategiczne, biorąc pod uwagę ekspozycję na ryzyko rynkowe i akceptowalny poziom ryzyka zdefiniowany przez Zarząd i Radę Nadzorczą.

Celem strategii zarządzania ryzykiem rynkowym jest maksymalizowanie wyniku w taki sposób by realizowane były cele finansowe, a ekspozycja na ryzyko rynkowe pozostawała w ramach limitów ryzyka zatwierdzonych przez Zarząd i Radę Nadzorczą oraz przy zapewnieniu obsługi związanej z ryzykiem rynkowym (market making i kwotowanie cen klientom Banku).

Organizacja procesu zarządzania ryzykiem rynkowym bazuje na trójstopniowym systemie kontroli zgodnym z międzynarodowymi najlepszymi praktykami bankowymi i rekomendacjami nadzoru bankowego. Proces zarządzania ryzykiem rynkowym został sformalizowany przez wprowadzenie licznych procedur wewnętrznych. Procedury uwzględniają podział na księgę handlową i bankową.

Głównym narzędziem pomiaru ryzyka rynkowego jest Value at Risk (VaR). Wartość ta w normalnych warunkach rynkowych odzwierciedla poziom jednolitej straty, który z prawdopodobieństwem 99% nie zostanie osiągnięty.

Model poddawany jest na bieżąco statystycznej weryfikacji poprzez porównanie wartości VaR do rzeczywistych wyników. Analizy za rok 2009, jak również za 2008 rok, potwierdzają adekwatność stosowanego modelu.

Kształtowanie się w latach 2009 i 2008 ekspozycji ryzyka rynkowego portfela handlowego Banku w ujęciu miary Value at Risk przedstawiają poniższe tabele:

W TYS. PLN	31.12.2009	WIELKOŚĆ MINIMALNA	WIELKOŚĆ ŚREDNIA	WIELKOŚĆ MAKSYMALNA
ryzyko walutowe	35	18	246	3 144
ryzyko stopy procentowej	4 070	2 641	6 902	13 858
Portfel handlowy	4 071	2 641	6 923	13 859

W TYS. PLN	31.12.2008	WIELKOŚĆ MINIMALNA	WIELKOŚĆ ŚREDNIA	WIELKOŚĆ MAKSYMALNA
ryzyko walutowe	83	8	147	1 286
ryzyko stopy procentowej	8 649	2 070	5 154	14 473
Portfel handlowy	8 649	2 105	5 157	14 473

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Ryzyko stopy procentowej

Poniżej zaprezentowano podział aktywów i zobowiązań finansowych pod względem ich obciążenia ryzykiem stopy procentowej:

- 1) Aktywa i zobowiązania finansowe obciążone ryzykiem wartości godziwej związanym ze stopą procentową:
 - dłużne papiery wartościowe o stałej stopie procentowej,
 - kredyty i pożyczki o stałej stopie procentowej,
 - depozyty klientów o stałej stopie procentowej,
 - zobowiązania z tytułu emisji papierów wartościowych.
- 2) Aktywa i zobowiązania finansowe obciążone ryzykiem przepływów pieniężnych związanym ze stopą procentową:
 - dłużne papiery wartościowe o zmiennej stopie procentowej,
 - kredyty i pożyczki o zmiennej stopie procentowej,
 - depozyty klientów o zmiennej stopie procentowej.
- 3) Aktywa i zobowiązania finansowe nieobciążone bezpośrednio ryzykiem stopy procentowej:
 - inwestycje w instrumenty kapitałowe.

Bank jest obciążony ryzykiem stopy procentowej również w wyniku zawierania transakcji, których wartość godziwa ujmowana jest w bilansie Banku. Do tego typu transakcji należą transakcje instrumentami pochodnymi m.in. Forward Rate Agreement (FRA), swap na stopę procentową (IRS), opcje na stopy procentowe (Cap/Floor), swapy walutowe oraz forwardy walutowe.

Zarządzając ryzykiem stopy procentowej księgi bankowej Bank kieruje się celem maksymalizowania wartości ekonomicznej kapitału oraz realizacji założonego wyniku odsetkowego w ramach przyjętych limitów. Pozycja finansowa Banku w odniesieniu do zmieniających się stóp procentowych monitorowana jest poprzez lukę stopy procentowej (lukę przeszacowania), analizę duration, analizy symulacyjne i symulacje szokowe (stress testing).

W poniższej tabeli przedstawiono kształtowanie się poziomu wrażliwości dochodu odsetkowego (NII) oraz wartości ekonomicznej kapitału Banku (EVE) na wzrost stóp procentowych o +100 p.b. według stanu na koniec grudnia 2009 i 2008 roku przy założeniu pełnej elastyczności stóp administrowanych przez Bank w odniesieniu do zmiany stóp rynkowych (w tym zmiany oprocentowania rachunków bieżących).

WRAŻLIWOŚĆ W %	31.12.2009	31.12.2008
NII	-4,85	-2,98
EVE	-3,30	-2,70

Ryzyko walutowe

Celem zarządzania ryzykiem kursu walutowego jest kształtowanie profilu walutowego pozycji bilansowych i pozabilansowych tak, aby pozostawał on w ramach zewnętrznych i wewnętrznych limitów. Ekspozycja Banku na ryzyko walutowe jest mierzona na potrzeby wewnętrzne codziennie, przy zastosowaniu modelu wartości zagrożonej VaR, jak również poprzez analizę testowania warunków skrajnych, która stanowi uzupełnienie metody VaR.

Kształtowanie się ryzyka walutowego Banku w ujęciu miary Value at Risk w podziale na główne waluty przedstawia poniższa tabela:

WALUTA	31.12.2009	31.12.2008
USD	708	730
EUR	1 446	697
CHF	76	488
Inne	72	716
Waluty razem	1 938	2 192

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

4.4 Ryzyko płynności

Celem zarządzania ryzykiem płynności jest:

- zapewnienie i utrzymywanie zdolności Banku do wywiązywania się zarówno z bieżących jak i z przyszłych planowanych zobowiązań, z uwzględnieniem kosztów pozyskania płynności i rentowności kapitałów własnych,
- zapobieganie wystąpieniu sytuacji kryzysowej, oraz
- określenie rozwiązań na przetrwanie sytuacji kryzysowej, w przypadku jej ewentualnego wystąpienia.

Bank inwestuje głównie w papiery wartościowe emitowane przez polski rząd, papiery emitowane przez kraje i instytucje finansowe o najwyższych ratingach, które charakteryzują się wysokim poziomem płynności. Dzięki możliwości szybkiej sprzedaży tych instrumentów, stanowią one również, regularnie monitorowany, zapas płynności Banku, pozwalający przetrwać ewentualne sytuacje kryzysowe.

W Banku monitorowana jest w trybie dziennym płynność krótkoterminowa (operacyjna), obejmująca operacje na rynkach finansowych oraz wielkość dostępnego zapasu płynnych, rynkowych lub zastawianych w bankach centralnych papierów wartościowych. Ponadto monitorowana jest płynność strukturalna obejmująca całe spektrum czasowe bilansu Banku, w tym płynność długoterminowa.

W ramach zarządzania płynnością finansową procesowi monitorowania, limitowania, kontrolowania i sprawozdawania kierownictwu Banku podlega szereg wskaźników płynności w podziale na główne waluty obce, jak również dla wielkości zagregowanych. I tak, zgodnie z rekomendacjami nadzoru bankowego, Bank między innymi wprowadził wewnętrzne wskaźniki płynności określające relację urealnionych zapadalnych aktywów ogółem do urealnionych wymagalnych pasywów.

Bank posiada procedury awaryjnego postępowania zarówno w przypadku wzrostu poziomu ryzyka płynności, jak i w sytuacji znacznego pogorszenia się stanu płynności finansowej Banku.

Plan awaryjny odnoszący się do sytuacji pogorszenia się stanu płynności finansowej Banku uwzględnia codienne monitorowanie systemowych i specyficznych dla Banku wskaźników ostrzegawczych, w tym cztery stopnie zagrożenia płynności w zależności od wielkości i czasu trwania wypływu środków pieniężnych z rachunków klienta niebankowego. Określa również źródła oraz koszt pokrycia przewidywanego wypływu środków pieniężnych z Banku. W planie tym określone zostały również procedury monitorowania stanów płynności, procedury działań awaryjnych oraz struktury organizacyjne zespołów zadaniowych przywracających płynność Banku oraz zakres odpowiedzialności kierownictwa Banku za podejmowanie niezbędnych decyzji związanych z przywróceniem wymaganego poziomu płynności finansowej Banku. Zarówno plan awaryjny, jak i możliwości pozyskania środków pieniężnych z poszczególnych źródeł uwzględnionych w tym planie, podlegają okresowej weryfikacji.

Integralną częścią procesu monitorowania płynności Banku w warunkach kryzysu na rynkach finansowych oraz kryzysu wywołanego przez czynniki wewnętrzne, specyficzne dla Banku, jest scenariuszowa analiza stresowa przeprowadzana w trybie miesięcznym.

Prezentowane poniżej urealnione luki płynności zawierają między innymi urealnienia dotyczące rdzenności depozytów i ich zapadalności oraz wprowadzone w 2009 roku przez Bank urealnienia przepływów z udzielonych zobowiązań pozabilansowych z tytułu finansowania i gwarancji a także urealnione przepływy z posiadanego przez Bank portfela papierów wartościowych. Są to główne przyczyny odróżniające lukę urealnią od nieurealniającej. Przedstawione zostały również tabele zapadalności zobowiązań finansowych wg terminów umownych (kontraktowych).

Należy ponadto dodać, że luki mają charakter statyczny tj. nie uwzględniają wpływu na profil płynności zmian w wolumenie (np. nowych depozytów) bilansu i pozycji pozabilansowych Banku, a także pozakapitałowych przepływów gotówkowych.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Urealniona luka płynności na 31.12.2009 r.

	DO 1 MIESIĄCA	OD 1 DO 3 MIESIĘCY	OD 3 MIESIĘCY DO 1 ROKU	OD 1 DO 5 LAT	POWYŻEJ 5 LAT	RAZEM
Aktywa	48 531 254	7 199 923	15 657 270	23 454 142	32 075 431	126 918 020
Pasywa	28 076 800	7 041 146	11 411 245	23 819 022	56 569 807	126 918 020
Zobowiązania/należności pozabilansowe netto	- 6 857 173	541 437	4 536 216	2 095 183	758 132	1 073 795
Luka okresowa	13 597 281	700 214	8 782 241	1 730 303	-23 736 244	1 073 795
Luka skumulowana		14 297 495	23 079 736	24 810 039	1 073 795	

Urealniona luka płynności na 31.12.2008 r.

	DO 1 MIESIĄCA	OD 1 DO 3 MIESIĘCY	OD 3 MIESIĘCY DO 1 ROKU	OD 1 DO 5 LAT	POWYŻEJ 5 LAT	RAZEM
Aktywa	40 053 394	12 680 951	24 069 095	23 308 902	27 866 115	127 978 457
Pasywa	17 520 692	8 228 144	16 208 740	16 778 176	69 242 705	127 978 457
Zobowiązania/należności pozabilansowe netto	-11 961 387	532 634	5 932 077	3 718 924	1 293 366	-484 386
Luka okresowa	10 571 315	4 985 441	13 792 432	10 249 650	-40 083 224	-484 386
Luka skumulowana		15 556 756	29 349 188	39 598 838	-484 386	

Struktura zobowiązań finansowych według umownych terminów zapadalności

31.12.2009	DO 1 MIESIĄCA	OD 1 DO 3 MIESIĘCY	OD 3 MIESIĘCY DO 1 ROKU	OD 1 DO 5 LAT	POWYŻEJ 5 LAT	RAZEM
ZOBOWIĄZANIA BILANSOWE						
Zobowiązania wobec banków	3 963 913	224 680	159 023	1 500 571	714 045	6 562 231
Zobowiązania wobec klientów	77 431 262	11 396 889	6 933 809	535 023	404 315	96 701 298
Emisje własne	194	122 604	509 709	665 278	-	1 297 785
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	-	-	-	498 978	482 376	981 354
Razem	81 395 369	11 744 173	7 602 541	3 199 850	1 600 735	105 542 668
ZOBOWIĄZANIA POZABILANSOWE (*)						
Udzielone zobowiązania pozabilansowe dotyczące finansowania	25 841 565	-	-	-	-	25 841 565
Udzielone zobowiązania pozabilansowe gwarancyjne	5 231 803	-	-	-	-	5 231 803
Razem	31 073 368	-	-	-	-	31 073 368

31.12.2008	DO 1 MIESIĄCA	OD 1 DO 3 MIESIĘCY	OD 3 MIESIĘCY DO 1 ROKU	OD 1 DO 5 LAT	POWYŻEJ 5 LAT	RAZEM
ZOBOWIĄZANIA BILANSOWE						
Zobowiązania wobec banków	5 802 519	3 440 958	301 271	2 779 373	584 813	12 908 934
Zobowiązania wobec klientów	66 359 992	11 013 972	9 684 441	2 834 490	565 179	90 458 074
Emisje własne	279 314	-	559 910	880 670	-	1 719 894
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	-	-	-	82 395	323 584	405 979
Razem	72 441 825	14 454 930	10 545 622	6 576 928	1 473 576	105 492 881
ZOBOWIĄZANIA POZABILANSOWE (*)						
Udzielone zobowiązania pozabilansowe dotyczące finansowania	30 932 079	-	-	-	-	30 932 079
Udzielone zobowiązania pozabilansowe gwarancyjne	6 121 228	-	-	-	-	6 121 228
Razem	37 053 307	-	-	-	-	37 053 307

(*) Dla udzielonych zobowiązań pozabilansowych dotyczących finansowania oraz udzielonych zobowiązań gwarancyjnych kwoty ekspozycji zostały przypisane najwcześniejszym tenorom, w których na podstawie zawartych przez Bank umów możliwy jest wypływ środków z Banku. Jednakże w rzeczywistości oczekiwane przez Bank wypływy środków z tytułu ekspozycji pozabilansowych są istotnie niższe niż wynikałoby to z powyższego zestawienia. Dzieje się tak ze względu na znaczną dywersyfikację zobowiązań względem klientów oraz stadium życia poszczególnych umów. Monitorowanie i zarządzanie ryzykiem wypływu środków z ekspozycji pozabilansowych odbywa się w Banku w sposób ciągły. Bank szacuje również bardziej prawdopodobne wpływy, które zostały przedstawione w tabelach opisanych jako „Urealniona luka płynności”.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

W poniższych tabelach przedstawiono przepływy finansowe dotyczące pochodnych transakcji pozabilansowych.

Do pochodnych transakcji pozabilansowych rozliczanych w kwotach netto Bank zalicza:

- Swapy stopy procentowej (IRS),
- Kontrakty na przyszłą stopę procentową (FRA),
- Opcje walutowe,
- Opcje na stopę procentową (Cap / Floor),
- Opcje oparte na kapitałowych papierach wartościowych.

Do pochodnych transakcji pozabilansowych rozliczanych w kwotach brutto Bank zalicza:

- Walutowe swapy stopy procentowej (CIRS),
- Forwardy walutowe,
- Swapy walutowe (fx-swap).

Zobowiązania z tytułu pochodnych transakcji pozabilansowych rozliczanych w kwotach netto

	DO 1 MIESIĄCA	OD 1 DO 3 MIESIĘCY	OD 3 MIESIĘCY DO 1 ROKU	OD 1 DO 5 LAT	POWYŻEJ 5 LAT	RAZEM
31.12.2009	24 917	80 504	226 448	891 323	334 801	1 557 993
31.12.2008	127 452	108 747	507 388	1 347 845	914 092	3 005 524

Przepływy dotyczące pochodnych transakcji pozabilansowych rozliczanych w kwotach brutto

	DO 1 MIESIĄCA	OD 1 DO 3 MIESIĘCY	OD 3 MIESIĘCY DO 1 ROKU	OD 1 DO 5 LAT	POWYŻEJ 5 LAT	RAZEM
31.12.2009						
wpływy	15 962 474	7 614 115	9 499 799	3 711 190	1 860 765	38 648 343
wypływy	14 885 689	7 308 823	9 245 914	3 513 691	1 871 654	36 825 771
31.12.2008						
wpływy	26 888 242	5 598 908	5 520 481	6 494 727	795 227	45 297 585
wypływy	27 892 657	5 486 594	5 284 768	6 487 130	720 000	45 871 149

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

4.5 Ryzyko biznesowe

Ryzyko biznesowe definiuje się jako niekorzystne, niespodziewane zmiany w wolumenie działalności Banku i/lub poziomie marż, które nie są spowodowane ryzykiem kredytowym, rynkowym ani operacyjnym.

W pomiarze ryzyka biznesowego wykorzystywana jest koncepcja EaR (ang. Earnings at Risk – wynik narażony na ryzyko). Koncepcja ta pozwala na oszacowanie ryzyka wystąpienia nieoczekiwanego negatywnego odchylenia zrealizowanego wyniku finansowego od poziomu założonego w planie finansowym. Zgodnie z podejściem przyjętym przez Grupę Unicredit, EaR szacowany jest w perspektywie jednego roku i przy poziomie ufności 99,97%.

4.6 Ryzyko nieruchomości własnych

Ryzyko nieruchomości własnych wynika z wahań wartości rynkowej portfela nieruchomości Banku. Obejmuje portfel nieruchomości Banku. Ryzyko to nie obejmuje nieruchomości przejętych w ramach windykacji oraz stanowiących zabezpieczenie udzielonych kredytów.

Ryzyko nieruchomości własnych jest liczone w horyzoncie rocznym przy zastosowaniu wartości zagrożonej (VaR), przy założonym poziomie ufności 99,97%.

4.7 Ryzyko inwestycji finansowych

Ryzyko inwestycji finansowych wynika z zaangażowań kapitałowych Banku w akcje i udziały spółek zaliczane do portfela bankowego.

Głównym czynnikiem ryzyka wpływającym na ryzyko inwestycji finansowych jest zmiana wartości posiadanych udziałów kapitałowych w spółkach zależnych, stowarzyszonych, mniejszościowych i pośrednio zależnych Banku.

Ryzyko inwestycji finansowych szacowane jest w oparciu o metodę wartości zagrożonej (VaR), przy założonym poziomie ufności 99,97% i rocznym horyzoncie czasowym.

4.8 Zarządzanie kapitałem własnym

Proces zarządzania kapitałem w Banku Pekao S.A. ma za zadanie zrealizować m. in. następujące cele:

- zapewnienie bezpiecznego funkcjonowania – poprzez zachowanie równowagi pomiędzy zdolnością do podejmowania ryzyka (limitowaną posiadanymi funduszami własnymi) oraz poziomem generowanego ryzyka,
- utrzymywanie kapitału na pokrycie ryzyka powyżej poziomu określonego jako minimalny, aby umożliwić dalszy rozwój działalności, uwzględnienie ewentualnych przyszłych zmian w wymogach kapitałowych i zabezpieczenie interesów akcjonariuszy,
- utrzymywanie preferowanej struktury kapitału w celu utrzymania pożądanej jakości kapitału na pokrycie ryzyka,
- kreowanie wartości dla akcjonariuszy poprzez optymalne wykorzystanie funduszy Banku.

W Banku istnieje udokumentowany proces zarządzania kapitałem i monitorowania kapitału powstały w ramach procedur ICAAP. Za jego wdrażanie jest odpowiedzialny Pion Finansowy, pod kierownictwem CFO (Chief Financial Officer). Ostateczną odpowiedzialność za zarządzanie kapitałem ponosi Zarząd Banku, wspierany przez Komitet Aktywów, Pasywów i Ryzyka, który zatwierdza proces zarządzania kapitałem.

Strategia zarządzania kapitałem określa cele oraz główne zasady zarządzania i monitorowania adekwatności kapitałowej Banku, takie jak wytyczne dotyczące źródeł pokrywania ryzyka, preferowanej struktury kapitału wymaganego na pokrycie ryzyka, długoterminowych celów kapitałowych, systemu limitów kapitałowych, źródeł dodatkowego kapitału w sytuacjach awaryjnych oraz struktury zarządzania kapitałem.

Adekwatność kapitałową Banku kontroluje Komitet Aktywów, Pasywów i Ryzyka Banku oraz Zarząd Banku. Dla Zarządu Banku oraz Komitetu Aktywów, Pasywów i Ryzyka sporządzane są okresowe raporty na temat skali i kierunków zmian wskaźnika adekwatności kapitałowej wraz ze wskazaniem potencjalnych zagrożeń. Monitorowany jest poziom podstawowych rodzajów ryzyka w odniesieniu do zewnętrznych limitów nadzoru bankowego i wewnętrznych limitów Banku. Przeprowadzane są analizy i oceny kierunków rozwoju działalności biznesowej z punktu widzenia zgodności z wymogami

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

kapitałowymi. Prognozowanie i monitoring poziomu aktywów ważonych ryzykiem, funduszy własnych oraz wskaźnika adekwatności kapitałowej stanowi integralną część procesu planowania i budżetowania.

W Banku funkcjonuje proces alokacji kapitału, który m. in. powinien zagwarantować akcjonariuszowi bezpieczny i efektywny zwrot z zainwestowanego kapitału. Wymaga to z jednej strony alokowania kapitału w produkty/klientów/linie biznesowe, gwarantującego adekwatne do ryzyka dochody, a z drugiej strony uwzględniania w podejmowanych decyzjach biznesowych kosztu kapitału. Na potrzeby analizy osiągniętych dochodów w stosunku do podejmowanego ryzyka oraz optymalizacji wykorzystania kapitału na potrzeby różnych rodzajów działalności stosowane są miary efektywności uwzględniające podejmowane ryzyko.

Od 1 stycznia 2008 roku Bank stosuje regulacje Nowej Umowy Kapitałowej (Bazylea II). Regulacje te oparte są na trzech filarach (minimalne wymogi kapitałowe, proces wewnętrznej oceny adekwatności kapitału, ujawnienia).

Regulacyjne wymogi kapitałowe

Podstawową miarą stosowaną do pomiaru adekwatności kapitałowej jest współczynnik wypłacalności. Minimalna wartość współczynnika wypłacalności wymagana przez prawo nie może być niższa niż 8%, zarówno dla Banku, jak i dla Grupy Kapitałowej. Na koniec grudnia 2009 współczynnik wypłacalności Banku wyniósł 15,64 %, a więc prawie dwukrotnie więcej niż minimalna wartość współczynnika wymagana przez prawo. Współczynnik wypłacalności Banku Pekao S.A. spełnia również zalecenie Komisji Nadzoru Finansowego, która rekomendowała podjęcie zdecydowanych i efektywnych działań gwarantujących utrzymanie współczynnika wypłacalności na bezpiecznym poziomie nie niższym niż 10%.

Na poprawę współczynnika wypłacalności w grudniu 2009 w porównaniu do grudnia 2008 (wzrost o 4,02 p.p.) wpłynęło zwiększenie funduszy własnych przy jednoczesnym zmniejszeniu całkowitego wymogu kapitałowego.

Wzmocnienie bazy kapitałowej Banku w 2009 roku jest efektem decyzji Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia o przeznaczeniu całego zysku netto za 2008 rok na zwiększenie funduszy własnych Banku.

Kalkulacji regulacyjnych wymogów kapitałowych na dzień 31.12.2009 roku dokonano w oparciu o zapisy Uchwały Nr 380/2008 KNF z 17.12.2008 roku z późniejszymi zmianami, a na dzień 31.12.2008 roku w oparciu o zapisy Uchwały Nr 1/2007 KNB z 13.03.2007 roku.

W kalkulacji wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego Bank stosuje metodę standardową (zgodnie z załącznikiem nr 4 do Uchwały Nr 380/2008 KNF oraz z Uchwałą Nr 335/2009 KNF z 10.11.2009), a do ograniczania ryzyka kredytowego stosuje kompleksową metodę ujmowania zabezpieczeń finansowych (zgodnie z załącznikiem nr 17 do Uchwały Nr 380/2008 KNF).

Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego obliczany jest metodą standardową (zgodnie z zapisami załącznika nr 14 do Uchwały nr 380/2008 KNF).

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Poniższa tabela przedstawia podstawowe dane dotyczące adekwatności kapitałowej dla Banku Pekao S.A. wg stanu na dzień 31 grudnia 2009 roku oraz na dzień 31 grudnia 2008 roku.

	31.12.2009	31.12.2008
Fundusze podstawowe (Tier 1)	13 497 012	11 673 105
Kapitał zakładowy	262 331	262 213
Kapitał zapasowy	9 309 539	9 295 139
Kapitały rezerwowe	4 639 127	1 390 997
Fundusz ogólnego ryzyka na niezidentyfikowane ryzyko działalności bankowej	1 337 850	1 237 850
Zysk netto bieżącego okresu sprawozdawczego pomniejszony o przewidywane obciążenia i dywidendy	-	1 766 481
Pomniejszenia:		
Wartości niematerialne i prawne	-678 462	-721 888
Niezrealizowane straty na instrumentach dłużnych dostępnych do sprzedaży	-123 959	-135 123
Niezrealizowane straty na instrumentach kapitałowych dostępnych do sprzedaży	-10	-
Zaangażowanie kapitałowe w instytucje finansowe	-1 249 404	-1 422 564
Fundusze uzupełniające (Tier 2)	-	-
Niezrealizowane zyski na instrumentach dłużnych dostępnych do sprzedaży	65 477	40 218
Niezrealizowane zyski na instrumentach kapitałowych dostępnych do sprzedaży	-	1 776
Pomniejszenia:		
Zaangażowanie kapitałowe w instytucje finansowe	-65 477	-41 994
Fundusze własne ogółem	13 497 012	11 673 105
Współczynnik wypłacalności	15,64%	11,62%

Ocena adekwatności kapitału wewnętrznego

Od stycznia 2008 roku Bank stosuje do oceny adekwatności kapitałowej metody opracowane przez Bank. Przy wewnętrznej ocenie adekwatności kapitałowej Bank bierze pod uwagę następujące rodzaje ryzyka:

- ryzyko kredytowe (w tym ryzyko kontrahenta, ryzyko koncentracji, ryzyko kraju oraz ryzyko rezydualne),
- ryzyko rynkowe księgi handlowej (w tym ryzyko stopy procentowej w księdze handlowej, ryzyko walutowe, ryzyko zmian cen akcji oraz ryzyko cen towarów),
- ryzyko płynności (w tym ryzyko niedopasowania terminów płatności, ryzyko płynności w sytuacji awaryjnej, ryzyko płynności rynku, operacyjne ryzyko płynności, ryzyko refinansowania oraz ryzyko płynności z tytułu depozytów zabezpieczających),
- ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej,
- ryzyko cen nieruchomości,
- ryzyko operacyjne,
- ryzyko inwestycji finansowych,
- ryzyko reputacji,
- ryzyko zgodności,
- ryzyko strategiczne.

Dla każdego ryzyka uznanego za istotne, Bank opracowuje i stosuje odpowiednie metody jego oceny i pomiaru. Bank stosuje dwa sposoby oceny ryzyka:

- ocena jakościowa – stosowana w przypadku ryzyk trudno mierzalnych lub takich, dla których kapitał nie jest skutecznym środkiem pokrywania strat (ryzyko zgodności, ryzyko płynności, ryzyko strategiczne oraz ryzyko reputacji),
- ocena ilościowa – stosowana w przypadku ryzyk, które można zmierzyć za pomocą kapitału ekonomicznego (pozostałe rodzaje ryzyka).

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Docelowym sposobem pomiaru ryzyka oraz określania wynikających z niego wymogów kapitałowych są modele wartości zagrożonej (VaR) oparte na założeniach wynikających z apetytu Banku na ryzyko (poziom ufności 99,97% przy jednorocznym horyzoncie czasowym). Modele te wdrażane są w zgodzie z wytycznymi Grupy UniCredit i uzupełnione o testy warunków skrajnych lub analizy scenariuszowe. Dla tych rodzajów ryzyka, dla których metodologia nie została jeszcze ostatecznie opracowana i wdrożona, Bank stosuje metodologię przejściową (modele standardowe uzupełnione o stress testing).

W pierwszej kolejności wylicza się kapitał ekonomiczny oddzielnie dla każdego istotnego ryzyka zidentyfikowanego przez Bank, które można mierzyć ilościowo. W następnej kolejności wielkości kapitału ekonomicznego ustalone dla poszczególnych rodzajów ryzyka zostają zagregowane w jedną łączną kwotę kapitału ekonomicznego z uwzględnieniem efektu dywersyfikacji. Po uwzględnieniu efektu dywersyfikacji ryzyka, łączny (zagregowany) kapitał ekonomiczny nie jest większy (równy lub mniejszy) od sumy kwot kapitału ekonomicznego ustalonych dla poszczególnych rodzajów ryzyka.

Nadwyżka kapitału ekonomicznego może być wykorzystana na pokrycie niemierzalnych ryzyk oraz stanowi dodatkowe zabezpieczenie na wypadek, gdyby w poprzednich etapach szacowania kapitału ekonomicznego nie zostały właściwie oszacowane wszystkie rodzaje ryzyka, lub gdyby macierz dywersyfikacji pomiędzy poszczególnymi ryzykami nie była precyzyjnie oszacowana.

4.9 Wartość godziwa aktywów i zobowiązań finansowych

Wycena do wartości godziwej instrumentów finansowych, dla których dostępne są wartości rynkowe z aktywnego rynku, opiera się na podstawie rynkowych kwotowań danego instrumentu (mark-to-market).

Wycena do wartości godziwej pozagiełdowych instrumentów pochodnych oraz instrumentów cechujących się ograniczoną płynnością (tj. dla których wartości kwotowania rynkowe są nieosiągalne) dokonywana jest na podstawie kwotowań innych instrumentów aktywnego rynku poprzez ich replikację z wykorzystaniem szeregu technik wyceny, w tym szacowania wartości bieżącej przyszłych przepływów pieniężnych (mark-to-model).

Na 31 grudnia 2009 roku i 31 grudnia 2008 roku Bank dokonał klasyfikacji aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych do wartości godziwej na trzy kategorie wg ich metody wyceny:

- Metoda 1: wycena mark-to-market. Dotyczy wyłącznie kwotowanych papierów wartościowych;
- Metoda 2: wycena mark-to-model z parametryzacją modeli wyłącznie na podstawie kwotowań z aktywnego rynku dla danego typu instrumentu. Dotyczy liniowych i nieliniowych instrumentów pochodnych rynku stopy procentowej i wymiany walut (w tym transakcji terminowych na papiery wartościowe oraz niepłynnych papierów skarbowych lub banku centralnego);
- Metoda 3: wycena mark-to-model z częściową parametryzacją modelu na podstawie estymowanych czynników ryzyka. Dotyczy instrumentów pochodnych na nieaktywnym rynku (głównie opcji na instrumenty rynków kapitałowych lub towarowych), niekwotowanych korporacyjnych i komunalnych papierów wartościowych, oraz instrumentów pochodnych, dla których dokonano korekty wartości godziwej o odpisy z tytułu ryzyka kredytowego.

Na dzień 31 grudnia 2009 roku

	METODA 1	METODA 2	METODA 3	RAZEM
Aktywa:	17 922 125	7 617 070	585 634	26 124 829
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	3 477 598	11 359	196 594	3 685 551
Aktywa z tytułu pochodnych instrumentów finansowych, w tym:	-	2 364 302	67 169	2 431 471
- Banki	-	1 716 301	61 442	1 777 743
- Klienci	-	648 001	5 727	653 728
Pozostałe instrumenty finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	2 394 040	-	-	2 394 040
Instrumenty zabezpieczające	-	87 543	-	87 543
Papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	12 050 487	5 153 866	321 871	17 526 224
Zobowiązania:	981 354	1 683 045	61 444	2 725 843
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	981 354	-	-	981 354
Zobowiązania z tytułu pochodnych instrumentów finansowych, w tym:	-	1 532 593	61 444	1 594 037
- Banki	-	1 395 169	2 045	1 397 214
- Klienci	-	137 424	59 399	196 823
Instrumenty zabezpieczające	-	150 452	-	150 452

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Na dzień 31 grudnia 2008 roku

	METODA 1	METODA 2	METODA 3	RAZEM
Aktywa:	18 000 085	6 707 155	744 759	25 451 999
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	2 555 832	22 799	148 950	2 727 581
Aktywa z tytułu pochodnych instrumentów finansowych, w tym:	-	4 281 386	208 366	4 489 752
- Banki	-	2 540 408	80 846	2 621 254
- Klienci	-	1 740 978	127 520	1 868 498
Pozostałe instrumenty finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	4 087 574	625 495	-	4 713 069
Instrumenty zabezpieczające	-	157 899	-	157 899
Papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	11 356 679	1 619 576	387 443	13 363 698
Zobowiązania:	405 979	5 059 821	90 936	5 556 736
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	405 979	-	-	405 979
Zobowiązania z tytułu pochodnych instrumentów finansowych, w tym:	-	5 059 448	90 936	5 150 384
- Banki	-	4 597 985	5 511	4 603 496
- Klienci	-	461 463	85 425	546 888
Instrumenty zabezpieczające	-	373	-	373

Zmiana stanu wartości godziwej instrumentów finansowych dla których Bank stosuje wycenę do wartości godziwej według Metody 3

	AKTYWA FINANSOWE PRZEZNACZONE DO OBROTU	AKTYWA Z TYTUŁU POCHODNYCH INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH	PAPIERY WARTOŚCIOWE DOSTĘPNE DO SPRZEDAŻY	ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU POCHODNYCH INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH
Stan na początek okresu	148 950	208 366	387 443	90 936
Zwiększenia, w tym:	5 962 831	5 525	238 577	-6 328
Zakup	5 956 719	-	217 711	-
Przychód z instrumentów finansowych	6 112	-	20 866	-6 328
ujęty w rachunku zysków i strat	6 112	-	20 866	-6 328
Reklasyfikacja z / do innych metod wyceny	-	5 525	-	-
Zmniejszenia, w tym:	-5 915 187	-146 722	-304 149	-23 164
Rozliczenie / wykup	-130 260	-28 850	-74 585	-13 046
Sprzedaż	-5 784 927	-	-225 441	-
Strata z instrumentów finansowych	-	-1 302	-4 123	-
Ujęta w rachunku zysków i strat	-	-1 302	-	-
Ujęta w kapitale z aktualizacji wyceny	-	-	-4 123	-
Przeniesienie do innych pozycji bilansu	-	-116 570	-	-10 118
Stan na koniec okresu	196 594	67 169	321 871	61 444
Niezrealizowany wynik na instrumentach finansowych utrzymywanych w portfelu na koniec okresu, ujęty w sprawozdaniu z całkowitych dochodów	1 147	-1 696	12 784	-
ujęty w pozycji "Wynik z tytułu odsetek"	444	-	16 986	-
ujęty w pozycji "Wynik na instrumentach finansowych przeznaczonych do obrotu"	703	-1 696	-57	-
ujęty w pozycji "Kapitał z aktualizacji wyceny"	-	-	-4 145	-

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Wpływ parametrów estymowanych na wycenę do wartości godziwej instrumentów finansowych dla których Bank stosuje wycenę do wartości godziwej według Metody 3 na dzień 31 grudnia 2009 roku jest nieznaczący.

W przypadku instrumentów dłużnych narażonych na ryzyko spreadu kredytowego wrażliwość ekspozycji na zmianę spreadu o 1 bp wynoszą odpowiednio 1.4 tys. zł wpływu na wynik z rachunku zysków i strat oraz 58 tys. zł wpływu na ujęcie w kapitale własnym.

Natomiast w przypadku instrumentów pochodnych wycenianych Metodą 3, transakcje zawierane są z ich jednoczesnym zamknięciem back-to-back na rynku międzybankowym, przez co pozostają bez wpływu na prezentowane wyniki.

W Banku znajdują się instrumenty finansowe, które w sprawozdaniu nie są prezentowane w wartości godziwej. Wartość godziwa stanowi kwotę, za jaką na warunkach rynkowych składnik aktywów mógłby zostać wymieniony, a zobowiązanie zaspokojone pomiędzy zainteresowanymi i dobrze poinformowanymi lecz nie powiązanymi stronami transakcji.

W przypadku pewnych grup aktywów finansowych, utrzymywanych według wartości wymaganej zapłaty z uwzględnieniem utraty wartości, przyjęto, że wartość godziwa jest zgodna z wartością bilansową. Dotyczy to w szczególności gotówki i środków pieniężnych, bieżących należności i zobowiązań, innych aktywów i pasywów.

Dla kredytów kwotowane wartości rynkowe są nieosiągalne, stąd prezentowane wartości godziwe są ogólnie szacowane przy zastosowaniu technik wyceny z uwzględnieniem założenia, iż na moment udzielenia kredytu wartość godziwa równa jest wartości bilansowej. Wartość godziwa kredytów bez rozpoznanej utraty wartości jest równa sumie przyszłych oczekiwanych przepływów gotówkowych zdyskontowanych na daną datę bilansową. Stopa dyskontująca przepływy jest odpowiednią stopą rynkową wolną od ryzyka powiększoną o marżę na ryzyko kredytowe oraz bieżącą marżę ze sprzedaży (z uwzględnieniem dochodów z prowizji) dla danej grupy produktowej kredytu. Wartość godziwa kredytów o rozpoznanej utracie wartości jest równa sumie przyszłych oczekiwanych odzysków zdyskontowanych na daną datę bilansową stopą rynkową wolną od ryzyka jako, iż średnie oczekiwane odzyski uwzględniają w pełni element ryzyka kredytowego.

Wartość godziwa kredytu na inwestycję centralną prezentowana jest netto wraz z wartością godziwą finansującego go kredytu refinansowego z NBP. W wartościach brutto korekta do wartości godziwej wynosi 178 mln zł dla kredytu na inwestycję centralną oraz 165 mln zł dla kredytu refinansowego (na dzień 31 grudnia 2008 roku wartość godziwa wynosi 310 mln zł dla kredytu na inwestycję centralną oraz 292 mln zł dla kredytu refinansowego).

Dla zaangażowań mniejszościowych Banku, dla których nie są dostępne ceny pochodzące z aktywnego rynku, wartości rynkowe są nieosiągalne. Dla tych zaangażowań wartość bilansowa została przyjęta w poniższej tabeli jako wartość godziwa. W skład zaangażowań mniejszościowych Banku wchodzi spółki związane z sektorem finansowym, spółki objęte w ramach restrukturyzacji długów, oraz pozostałe spółki związane z sektorem finansowym. Uczestnictwo kapitałowe w tych spółkach jest związane z korzystaniem z infrastruktury finansowo-bankowej oraz obsługą kart płatniczych, w tym: BIK S.A., GPW S.A. i MasterCard. Zaangażowania Banku w tych spółkach należą do inwestycji długoterminowych i na chwilę obecną Bank nie posiada planów co do ich sprzedaży.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

31.12.2009	WARTOŚĆ BILANSOWA	WARTOŚĆ GODZIWA	ZWYŻKA/ZNIŻKA WARTOŚCI GODZIWEJ PONAD WARTOŚĆ BILANSOWĄ
Aktywa			
Kasa, należności od Banku Centralnego	9 587 211	9 587 211	-
Należności od banków	9 138 563	9 137 848	-715
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	3 685 551	3 685 551	-
Aktywa z tytułu pochodnych instrumentów finansowych	2 431 471	2 431 471	-
Pozostałe instrumenty finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	2 394 040	2 394 040	-
Kredyty i pożyczki udzielone klientom (*)	73 042 880	71 766 199	-1 276 681
Instrumenty zabezpieczające	87 543	87 543	-
Papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	17 526 224	17 526 224	-
Papiery wartościowe utrzymywane do terminu wymagalności	3 767 283	3 755 362	-11 921
Inwestycje w jednostkach zależnych	1 426 442	1 426 442	-
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	39 345	39 345	-
Razem	123 126 553	121 837 236	-1 289 317

(*) W tym weksle uprawione do redyskonta w Banku Centralnym.

31.12.2008	WARTOŚĆ BILANSOWA	WARTOŚĆ GODZIWA	ZWYŻKA/ZNIŻKA WARTOŚCI GODZIWEJ PONAD WARTOŚĆ BILANSOWĄ
Aktywa			
Kasa, należności od Banku Centralnego	9 905 270	9 905 270	-
Należności od banków	10 213 642	10 325 656	112 014
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	2 727 581	2 727 581	-
Aktywa z tytułu pochodnych instrumentów finansowych	4 489 752	4 489 752	-
Pozostałe instrumenty finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	4 713 069	4 713 069	-
Kredyty i pożyczki udzielone klientom (*)	75 105 986	75 231 473	125 487
Instrumenty zabezpieczające	157 899	157 899	-
Papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	13 363 698	13 363 698	-
Papiery wartościowe utrzymywane do terminu zapadalności	1 879 061	1 861 731	-17 330
Inwestycje w jednostkach zależnych	1 506 442	1 506 442	-
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	56 845	56 845	-
Razem	124 119 245	124 339 416	220 171

(*) W tym weksle uprawione do redyskonta w Banku Centralnym.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Dla depozytów kwotowane wartości rynkowe są nieosiągalne, stąd prezentowane wartości godziwe są ogólnie szacowane przy zastosowaniu technik wyceny z uwzględnieniem założenia, iż na moment przyjęcia depozytu wartość godziwa równa jest wartości bilansowej. Wartość godziwa depozytów terminowych jest równa sumie przyszłych oczekiwanych przepływów gotówkowych zdyskontowanych na daną datę bilansową. Stopa dyskontująca przepływy jest odpowiednią stopą rynkową wolną od ryzyka powiększoną o marżę ze sprzedaży. W przypadku, gdy wartość bilansowa jest niższa od wartości nominalnej a depozyt terminowy mógłby zostać zerwany przed terminem zapadalności, za wartość godziwą przyjęto jego wartość nominalną. W przypadku depozytów bieżących za wartość godziwą przyjęto wartość bilansową.

W wartości przyjętych przez Bank depozytów korekta do wartości godziwej na dzień 31 grudnia 2009 roku wynosi plus 695 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2008 roku minus 33 939 tys. zł) dla depozytów przyjętych od klientów oraz plus 3 107 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2008 roku minus 22 833 tys. zł) dla depozytów przyjętych od banków.

Wartość godziwa depozytów została wyznaczona w oparciu o ich kontraktowe daty zapadalności.

Dla zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych korekta do wartości godziwej na dzień 31 grudnia 2009 roku wynosi minus 25 031 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2008 roku minus 37 719 tys. zł).

Dla pozostałych zobowiązań finansowych Bank uznaje, że wartość bilansowa jest zbliżona do wartości godziwej.

Wycena mark-to-model instrumentów dłużnych opiera się na metodzie dyskontowania przyszłych przepływów pieniężnych. Przepływy zmienne są estymowane na podstawie stawek odpowiednich rynków (zależnie od specyfikacji w emisji). Do dyskontowania ustalonych przepływów jak również implikowanych przepływów pieniężnych wykorzystywane są krzywe zerokuponowe odpowiednie dla danego rynku lub emitenta.

5. Działalność powiernicza

Działalność powiernicza prowadzona jest na podstawie zgody Komisji Nadzoru Finansowego. Klientami Banku są krajowe i zagraniczne instytucje finansowe, banki oferujące usługi powiernicze i inwestycyjne, firmy ubezpieczeniowe, fundusze inwestycyjne oraz emerytalne, a także instytucje niefinansowe. Bank świadczy usługi polegające między innymi na rozliczaniu transakcji zawieranych na rynkach krajowych i zagranicznych, przechowywaniu aktywów klientów, prowadzeniu rachunków papierów wartościowych oraz rachunków pieniężnych, wycenie aktywów, obsłudze płatności dywidend i odsetek.

W 2009 r. kontynuowano obsługę krajowych i zagranicznych instytucji finansowych w zakresie świadczenia przez Bank usług powierniczych na terenie Polski, pożyczania papierów wartościowych w celu zapewnienia płynności rozliczeń oraz rozliczania transakcji na rynku praw pochodnych.

W tym okresie Bank pozyskał nowych klientów z segmentu zagranicznych banków powierniczych oraz firm brokerskich, będących zdalnymi członkami GPW, dla których pełni funkcję uczestnika rozliczającego. Bank utrzymał pozycję lidera w zakresie obsługi programów kwitów depozytowych obsługując ponad 50% programów.

Na uwagę zasługują fakt, że w III kwartale 2009 Bank wygrał przetarg zorganizowany przez jeden z największych banków szwajcarskich w zakresie przetwarzania płatności pieniężnych oraz przechowywania i rozliczania transakcji na papierach wartościowych.

Na dzień 31 grudnia 2009 roku Bank prowadził 4 125 rachunków papierów wartościowych (na dzień 31 grudnia 2008 roku 4 170 rachunków).

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

6. Przychody i koszty z tytułu odsetek

Przychody z tytułu odsetek

	2009	2008
Z tytułu kredytów i pożyczek oraz pozostałych należności od klientów	4 748 590	5 559 430
Z tytułu lokat w innych bankach	292 307	577 753
Z tytułu zakupionych papierów wartościowych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu	40 356	123 433
Z tytułu inwestycyjnych (lokacyjnych) papierów wartościowych	869 361	957 165
Z tytułu aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu	105 736	176 322
Z tytułu aktywów finansowych wyznaczonych jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	167 612	234 009
Razem	6 223 962	7 628 112

Przychody odsetkowe za 2009 rok zawierają kwotę przychodów związaną z aktywami finansowymi, dla których rozpoznano trwałą utratę wartości, w wysokości 191 369 tys. zł (w 2008 roku 215 588 tys. zł).

Całkowita kwota przychodów odsetkowych za 2009 rok, obliczona według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej, w odniesieniu do aktywów finansowych, których nie wycenia się w wartości godziwej przez wynik finansowy wyniosła 3 365 618 tys. zł (w 2008 roku 4 712 115 tys. zł).

Koszty z tytułu odsetek

	2009	2008
Z tytułu depozytów klientów	-2 444 394	-2 614 633
Z tytułu depozytów innych banków	-104 755	-262 969
Z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	-128 357	-374 353
Z tytułu zaciągniętych kredytów	-126 927	-206 067
Z tytułu dłużnych papierów wartościowych	-26 790	-52 957
Razem	-2 831 223	-3 510 979

Kwota kosztów odsetkowych za 2009 rok, obliczona według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej, w odniesieniu do zobowiązań finansowych, których nie wycenia się w wartości godziwej przez wynik finansowy wyniosła 2 584 213 tys. zł (w 2008 roku 3 026 909 tys. zł).

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

7. Przychody i koszty z tytułu prowizji i opłat

Przychody z tytułu prowizji i opłat

	2009	2008
Z tytułu obsługi rachunków bankowych oraz zleceń płatniczych	906 180	973 934
Z tytułu kart płatniczych	770 669	784 038
Z tytułu kredytów i pożyczek	371 011	270 849
Z tytułu usług akwizycyjnych	206 114	303 484
Z tytułu operacji papierami wartościowymi	32 330	33 556
Z działalności powierniczej	46 196	58 671
Z tytułu gwarancji, akredytyw i podobnych operacji	54 471	37 978
Pozostałe	68 009	98 529
Razem	2 454 980	2 561 039

Koszty z tytułu prowizji i opłat

	2009	2008
Z tytułu kart płatniczych	-341 124	-389 924
Z tytułu przelewów i przekazów	-24 684	-24 507
Z tytułu operacji papierami wartościowymi	-9 729	-9 911
Z tytułu obsługi rachunków bankowych	-1 668	-2 318
Z działalności powierniczej	-4 981	-4 840
Z tytułu usług pośrednictwa	-1 981	-31 644
Pozostałe	-14 877	-24 501
Razem	-399 044	-487 645

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

8. Przychody z tytułu dywidend

	2009	2008
Od jednostek zależnych	275 777	400 519
Od jednostek stowarzyszonych	134 374	119 964
Od pozostałych jednostek	7 020	5 054
Razem	417 171	525 537

9. Wynik na instrumentach finansowych przeznaczonych do obrotu

	2009	2008
Wynik z wymiany	697 937	535 107
Wynik z instrumentów pochodnych	-47 084	120 289
Wynik z papierów wartościowych	51 148	27 033
Razem	702 001	682 429

Całkowita kwota zmiany wartości godziwych instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy ustalonych z wykorzystaniem technik wyceny (w przypadku braku publikowanych notowań ustalonych na aktywnym rynku) w 2009 roku wyniosła -7 121 tys. zł (odpowiednio w 2008 roku: 119 593 tys. zł).

10. Wynik na pozostałych instrumentach finansowych wyznaczonych jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

	2009	2008
Instrumenty dłużne	54 558	-93 626
Razem	54 558	-93 626

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

11. Zyski (straty) na sprzedaży

Zrealizowane zyski

	2009	2008
Kredyty i inne należności finansowe	2 816	127 203
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży – instrumenty dłużne	23 787	17 048
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży – instrumenty kapitałowe(*)	78 703	80 619
Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności	-	2 706
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	842	1 267
Razem	106 148	228 843

(*) W tym zysk ze sprzedaży akcji MasterCard	68 714	80 521
--	--------	--------

Zrealizowane straty

	2009	2008
Kredyty i inne należności finansowe	-232	-14 218
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży – instrumenty dłużne	-5 024	-16 783
Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności	-	-1 556
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	-760	-5 831
Razem	-6 016	-38 388

Zrealizowany zysk netto	100 132	190 455
-------------------------	---------	---------

Zmiana wartości godziwej aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży odniesiona w 2009 roku bezpośrednio na kapitał własny wyniosła 79 043 tys. zł (zwyżka), w 2008 roku 216 051 tys. zł (zwyżka).

Zmiana wartości godziwej aktywów finansowych odniesiona w 2009 roku z kapitałów własnych na wynik finansowy wyniosła 28 752 tys. zł (zysk), w 2008 roku 363 000 tys. zł (zysk).

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

12. Ogólne koszty administracyjne

Wynagrodzenia i inne świadczenia pracownicze

	2009	2008
Wynagrodzenia	-1 411 017	-1 419 911
Ubezpieczenia i inne świadczenia na rzecz pracowników	-251 303	-244 205
Koszty płatności w formie akcji własnych	-2 286	-3 390
Razem	-1 664 606	-1 667 506

Pozostałe koszty administracyjne

	2009	2008
Koszty rzeczowe	-1 198 024	-1 325 583
Podatki i opłaty	-34 642	-35 997
Składki i wpłaty na Bankowy Fundusz Gwarancyjny	-45 187	-15 813
Składki na pokrycie kosztów nadzoru nad bankami (KNF)	-20 707	-26 212
Razem	-1 298 560	-1 403 605
Razem ogólne koszty administracyjne	-2 963 166	-3 071 111

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

13. Pozostałe przychody i koszty operacyjne netto

Pozostałe przychody operacyjne

	2009	2008
Czynsze i inne przychody uboczne	42 319	55 951
Opłaty związane z ubezpieczeniem kredytów	22 143	20 143
Odzyskane koszty windykacji	7 986	11 158
Otrzymane odszkodowania, kary i grzywny	14 835	1 788
Refundacja kosztów administracyjnych	11 682	12 818
Przychody z tytułu umorzonych zobowiązań	93	19 676
Rozwiązanie odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości należności spornych i innych aktywów	1 459	9 865
Rozwiązanie rezerw na zobowiązania	6 028	20 613
Zysk na sprzedaży pozostałych aktywów	18	3 588
Pozostałe	38 105	35 025
Razem	144 668	190 625

Pozostałe koszty operacyjne

	2009	2008
Koszty z tytułu ubezpieczenia kredytów	-19 056	-15 421
Koszty z tytułu reklamacji klientów	-7 412	-4 305
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości należności spornych i innych aktywów	-11 467	-2 620
Koszty związane z dochodzeniem należności i roszczeń spornych	-3 381	-3 922
Zapłacone odszkodowania, kary i grzywny	-5 893	-247
Strata na sprzedaży pozostałych aktywów	-104	-1 634
Pozostałe	-29 463	-35 305
Razem	-76 776	-63 454
Pozostałe przychody i koszty operacyjne netto	67 892	127 171

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

14. Utrata wartości

2009 ROK	ZWIĘKSZENIA			ZMNIJSZENIA			STAN NA KONIEC OKRESU	WYNIK OKRESU BIEŻĄCEGO(***)	WPŁYW NA WYNIK OKRESU BIEŻĄCEGO(***)
	STAN NA POCZĄTEK OKRESU	UTWORZENIE ODPISÓW	INNE (*)	SPISANIA AKTYWÓW Z BILANSU	ROZWIĄZANIE ODPISÓW	INNE (*)			
Utrata wartości aktywów finansowych oraz zobowiązań pozabilansowych									
Należności od banków wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	102 683	8 106	5 257	-	-9 429	-21 896	84 721		1 323
Aktywa z tytułu pochodnych instrumentów finansowych (**)	71 831	-	-	-	-	-67 038	4 793		-
Należności od klientów wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	3 760 615	1 061 847	260 035	-334 042	-639 856	-183 168	3 925 431		-421 991
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	12 191	-	-	-	-	-4 933	7 258		-
Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	121	-	5	-	-126	-	-		126
Utrata wartości zobowiązań pozabilansowych	142 293	82 542	5 887	-	-88 405	-7 123	135 194		5 863
Razem aktywa finansowe oraz zobowiązania pozabilansowe	4 089 734	1 152 495	271 184	-334 042	-737 816	-284 158	4 157 397		-414 679
Utrata wartości: pozostałych aktywów:									
Inwestycji w jednostki podporządkowane	43 056	105 000	-	-	-	-	148 056		-105 000
Wartości niematerialnych	10 961	-	-	-	-	-	10 961		-
Wartość firmy	-	-	-	-	-	-	-		-
Pozostałe wartości niematerialne	10 961	-	-	-	-	-	10 961		-
Rzeczowych aktywów trwałych	12 786	-	297	-	-	-1 892	11 191		-
Nieruchomości inwestycyjnych	9 979	-	-	-	-	-5 627	4 352		-
Pozostałe	107 865	11 467	103 804	-510	-1 459	-116 843	104 324		-10 008
Razem utrata wartości pozostałych aktywów	184 647	116 467	104 101	-510	-1 459	-124 362	278 884		-115 008
Razem	4 274 381	1 268 962	375 285	-334 552	-739 275	-408 520	4 436 281		-529 687

(*) W tym różnice kursowe oraz przeniesienia między pozycjami

(**) Kwota 67 038 tys. zł została reklasyfikowana do pozycji „Kredyty i pożyczki udzielone klientom i należności od banków wyceniane wg zamortyzowanego kosztu”.

(***) Pozycja rachunku zysków i strat „Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania pozabilansowe” zawiera odpis netto z tytułu utraty wartości z odzyskanych należności nieściągalnych netto w wysokości 8 225 tys. zł, co stanowi łączną kwotę 406 454 tys. zł

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

2008 ROK	ZWIĘKSZENIA			ZMNIJSZENIA			STAN NA POCZĄTEK OKRESU	STAN NA KONIEC OKRESU	WYNIK OKRESU BIEŻĄCEGO(***)
	UTWORZENIE ODPISÓW	INNE (*)	SPISANIA AKTYWÓW Z BILANSU	ROZWIĄZANIE ODPISÓW	INNE (*)				
Utrata wartości aktywów finansowych oraz zobowiązań pozabilansowych									
Należności od banków wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	80 391	10 709	-	-16 807	-1 747	102 683	-63 584		
Aktywa z tytułu pochodnych instrumentów finansowych (**)	71 831	-	-	-	-	71 831	-71 831		
Należności od klientów wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	1 131 427	211 729	-48 853	-1 000 681	-991 782	3 760 615	-130 746		
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	1	5 151	-	-3 350	-4 779	12 191	3 349		
Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	37	17	-	-37	-	121	-		
Utrata wartości zobowiązań pozabilansowych	106 089	98 164	-	-154 983	-93 138	142 293	48 894		
Razem aktywa finansowe oraz zobowiązania pozabilansowe	1 389 776	325 770	-48 853	-1 175 858	-1 091 446	4 089 734	-213 918		
Utrata wartości: pozostałych aktywów:									
Inwestycji w jednostki podporządkowane	-	-	-	-1 672	-	43 056	1 672		
Wartości niematerialnych	-	-	-	-	-119	10 961	-		
Wartość firmy	-	-	-	-	-	-	-		
Pozostałe wartości niematerialne	-	-	-	-	-119	10 961	-		
Rzeczowych aktywów trwałych	26	670	-	-	-3 302	12 786	-26		
Nieruchomości inwestycyjnych	550	656	-	-	-	9 979	-550		
Pozostałe	2 619	929 307	-1 776	-2 232	-920 969	107 865	-387		
Razem utrata wartości pozostałych aktywów	3 195	930 633	-1 776	-3 904	-924 390	184 647	709		
Razem	1 392 971	1 256 403	-50 629	-1 179 762	-2 015 836	4 274 381	-213 209		

(*) w tym różnice kursowe oraz przeniesienia między pozycjami

W kwocie -991 782 tys. zł główną pozycję stanowi wartość -910 005 tys. zł, która dotyczy odpisów aktualizujących grupę wierzytelności zakwalifikowanych do pozycji „Aktywa przeznaczone do sprzedaży”.

(**) w tym 26 269 tys. zł odpisów odnoszących się ściśle do opcyjnych transakcji walutowych oraz 45 350 tys. zł na podmioty mające problemy strukturalne związane z ich działalnością gospodarczą i posiadające aktywne transakcje pochodne w ramach ich zaangażowania w Banku

(***) Pozycja rachunku zysków i strat „Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania pozabilansowe” zawiera odpis netto z tytułu utraty wartości w wysokości -213 918 tys. zł oraz przychody z odzyskanych należności niesięgających netto w wysokości 33 242 tys. zł, co stanowi łączną kwotę -180 676 tys. zł.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

15. Podatek dochodowy

Uzgodnienie pomiędzy podatkiem obliczonym jako iloczyn wyniku finansowego brutto i obowiązującej stawki podatkowej a rzeczywistym obciążeniem podatkowym wykazany w rachunku zysków i strat.

	2009	2008
Wynik finansowy brutto	2 980 570	4 029 637
Obciążenie podatkowe wg zastosowanej stawki podatkowej 19%	566 308	765 631
Różnice trwałe:	-48 001	-81 839
Przychody niepodlegające opodatkowaniu	-86 431	-99 500
Koszty nie stanowiące kosztów uzyskania przychodów	38 735	17 294
Wpływ stawek podatkowych stosowanych zgodnie z jurysdykcją innych państw	420	2 902
Ulgi podatkowe nieujęte w rachunku zysków i strat	1 498	340
Pozostałe	-2 223	-2 875
Efektywne obciążenie zysku brutto podatkiem dochodowym	518 307	683 792

Zastosowana stawka podatkowa 19% jest obowiązującą w Polsce stawką podatku dochodowego od osób prawnych.

Podstawowe składniki obciążenia podatkowego w rachunku zysków i strat i kapitale własnym

	2009	2008
RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT		
Bieżący podatek dochodowy	-551 797	-692 654
Bieżące obciążenie podatkowe wykazane w rachunku wyników	-552 246	-670 880
Korekty dotyczące bieżącego podatku z lat ubiegłych	13 064	-11 248
Pozostałe podatki (np. podatek pobrany u źródła, podatek dochodowy oddziałów zagranicznych)	-12 615	-10 526
Odroczony podatek dochodowy	33 490	8 862
Związany z powstaniem i odwróceniem się różnic przejściowych	33 490	8 862
Obciążenie podatkowe wykazane w jednostkowym rachunku zysków i strat	-518 307	-683 792
KAPITAŁY WŁASNE		
Odroczony podatek dochodowy	17 781	-71 576
Z tytułu dochodów i kosztów ujętych w innych składnikach całkowitych dochodów:		
Przeszacowanie instrumentów finansowych traktowanych jako zabezpieczenia przepływów pieniężnych	28 648	-32 311
Przeszacowanie aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży – papiery dłużne	- 11 431	-38 723
Przeszacowanie aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży – z prawem do kapitału	564	- 542
Obciążenie podatkowe wykazane w innych składnikach całkowitych dochodów	17 781	-71 576
Razem obciążenie	-500 526	-755 368

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

ZMIANY RÓŻNIC PRZEJŚCIOWYCH W CIĄGU 2009 ROKU									
STAN NA POZĄTEK OKRESU				ZMIANY ODNOSZONE NA			STAN NA KONIEC OKRESU		
RAZEM PODATEK ODRÓCZONY	W RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT	W KAPITAŁACH	RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	KAPITAŁY	RAZEM PODATEK ODRÓCZONY	W RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT	W KAPITAŁACH		
REZERWA NA PODATEK ODRÓCZONY									
Przychody do otrzymania dotyczące papierów wartościowych	90 847	-	-68 721	-	22 126	22 126	-		
Przychody do otrzymania dotyczące kredytów	254 302	-	-73 053	-	181 249	181 249	-		
Zwyżki wyceny dotyczące aktywów finansowych	470 379	7 029	-123 848	-7 029	339 502	339 502	-		
Amortyzacja przyspieszona	112 489	-	-55	-	112 434	112 434	-		
Ulga inwestycyjna	22 919	-	-15 450	-	7 469	7 469	-		
Inne	16 231	-	5 873	-	22 104	22 104	-		
Zobowiązanie brutto z tytułu podatku odroczonego	967 167	7 029	-275 254	-7 029	684 884	684 884	-		
AKTYWO Z TYTUŁU PODATKU ODRÓCZONEGO									
Koszty do poniesienia dotyczące papierów wartościowych	-	-	-	-	-	-	-		
Koszty do poniesienia dotyczące depozytów i otrzymanych kredytów	229 876	-	-46 836	-	183 040	183 040	-		
Zniżki wyceny dotyczące aktywów finansowych	497 119	-	-199 030	10 752	308 841	298 089	10 752		
Przychody otrzymane do rozliczenia w czasie od kredytów i rachunków bieżących	103 562	-	8 141	-	111 703	111 703	-		
Koszty z tytułu odpisów na rezerwy kredytowe	330 886	-	-26 011	-	304 875	304 875	-		
Rezerwy na koszty osobowe	61 394	-	17	-	61 411	61 411	-		
Rezerwy na koszty rzeczowe	17 420	-	987	-	18 407	18 407	-		
Strata z lat ubiegłych	-	-	-	-	-	-	-		
Inne	13 609	-	20 968	-	34 577	34 577	-		
Aktywa brutto z tytułu podatku odroczonego	1 253 866	-	-241 764	10 752	1 022 854	1 012 102	10 752		
Obciążenie z tytułu odroczonego podatku dochodowego									
	X	X	33 490	17 781	X	X	X	X	X
Aktywa netto z tytułu podatku odroczonego	286 699	-7 029	X	X	337 970	327 218	10 752		

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

ZMIANY RÓŻNIC PRZEJŚCIOWYCH W CIĄGU 2008 ROKU									
STAN NA POCZĄTEK OKRESU			ZMIANY ODNOSZONE NA			STAN NA KONIEC OKRESU			
RAZEM PODATEK ODRÓCZONY	W RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT	W KAPITAŁACH	RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	KAPITAŁY	RAZEM PODATEK ODRÓCZONY	W RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT	W KAPITAŁACH		
REZERWA NA PODATEK ODRÓCZONY									
Przychody do otrzymania dotyczące papierów wartościowych	91 706	91 706	-	-859	-	90 847	90 847	-	-
Przychody do otrzymania dotyczące kredytów	234 918	234 918	-	19 384	-	254 302	254 302	-	-
Zwyżki wyceny dotyczące aktywów finansowych	396 863	396 863	-	66 488	7 029	470 379	463 350	7 029	7 029
Amortyzacja przyspieszona	118 174	118 174	-	-5 685	-	112 489	112 489	-	-
Ulga inwestycyjna	23 508	23 508	-	-589	-	22 919	22 919	-	-
Inne	9 947	9 947	-	6 284	-	16 231	16 231	-	-
Zobowiązanie brutto z tytułu podatku odroczonego	875 116	875 116	-	85 023	7 029	967 167	960 138	7 029	7 029
AKTYWNO Z TYTUŁU PODATKU ODRÓCZONEGO									
Koszty do poniesienia dotyczące papierów wartościowych	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Koszty do poniesienia dotyczące depozytów i otrzymanych kredytów	188 771	188 771	-	41 105	-	229 876	229 876	-	-
Zniżki wyceny dotyczące aktywów finansowych	497 875	433 328	64 547	63 791	-64 547	497 119	497 119	-	-
Przychody otrzymane do rozliczenia w czasie od kredytów i rachunków bieżących	94 427	94 427	-	9 135	-	103 562	103 562	-	-
Koszty z tytułu odpisów na rezerwy kredytowe	335 656	335 656	-	-4 770	-	330 886	330 886	-	-
Rezerwy na koszty osobowe	77 495	77 495	-	-16 101	-	61 394	61 394	-	-
Rezerwy na koszty rzeczowe	19 554	19 554	-	-2 134	-	17 420	17 420	-	-
Strata z lat ubiegłych	7 092	7 092	-	-7 092	-	-	-	-	-
Inne	3 658	3 658	-	9 951	-	13 609	13 609	-	-
Aktywa brutto z tytułu podatku odroczonego	1 224 528	1 159 981	64 547	93 885	- 64 547	1 253 866	1 253 866	-	-
Obciążenie z tytułu odroczonego podatku dochodowego									
	X	X	X	8 862	-71 576	X	X	X	X
Aktywa netto z tytułu podatku odroczonego	349 412	284 865	64 547	X	X	286 699	293 728	- 7 029	- 7 029

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Na dzień 31 grudnia 2009 roku oraz na dzień 31 grudnia 2008 roku nie wystąpiły różnice przejściowe związane z inwestycjami w jednostkach zależnych, stowarzyszonych i współkontrolowanych, na które nie utworzono rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego w związku ze spełnieniem warunków kontrolowania terminów odwracania się różnic przejściowych i występowaniem prawdopodobieństwa, że różnice te nie odwrócą się w dającej się przewidzieć przyszłości.

Na dzień 31 grudnia 2009 roku oraz na dzień 31 grudnia 2008 roku nie występowały ujemne różnice przejściowe, nierozliczone straty podatkowe, niewykorzystane ulgi podatkowe, w związku z którymi nie ujęto w bilansie składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

16. Zysk netto przypadający na jedną akcję

Podstawowy zysk przypadający na jedną akcję

Podstawowy zysk przypadający na jedną akcję obliczany jest poprzez podzielenie zysku netto przez średnią ważoną liczbę akcji zwykłych występujących w ciągu danego okresu.

Zysk przypadający na jedną akcję

	2009	2008
Zysk netto	2 462 263	3 345 845
Średnia ważona liczba akcji zwykłych w okresie	262 237 721	262 180 259
Zysk przypadający na jedną akcję (w zł na jedną akcję)	9,39	12,76

Rozwodniony zysk przypadający na jedną akcję

Rozwodniony zysk przypadający na jedną akcję obliczany jest poprzez podzielenie zysku przez średnią ważoną liczbę akcji zwykłych występujących w ciągu danego okresu, skorygowaną o wpływ wszystkich rozwadniających potencjalnych akcji zwykłych.

W Banku występują instrumenty rozwadniające w postaci obligacji zamiennych na akcje. Dla celów wyliczenia zakłada się, że zostaną one zamienione na akcje.

	2009	2008
Zysk netto	2 462 263	3 345 845
Średnia ważona liczba akcji zwykłych w okresie	262 237 721	262 180 259
Korekty liczby akcji dla celów wyliczenia zysku rozwodnionego	5 312	103 533
Średnia ważona liczba akcji zwykłych do wyliczenia zysku rozwodnionego	262 243 033	262 283 792
Rozwodniony zysk przypadający na jedną akcję (w zł na jedną akcję)	9,39	12,76

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

17. Dywidendy zaproponowane do wypłaty

Dywidendy oraz pozostałe wypłaty na rzecz akcjonariuszy są ujmowane bezpośrednio w kapitałach. Zobowiązanie z tytułu dywidendy nie jest wykazywane do czasu kiedy jednostka nie ma obowiązku wypłaty dywidendy, tj. do czasu zatwierdzenia wypłaty.

Zarząd Banku Polska Kasa Opieki S.A. przedłożył Walnemu Zgromadzeniu Akcjonariuszy do rozpatrzenia propozycję wypłaty dywidendy za 2009 rok w wysokości 2,90 zł na jedną akcję.

Ostateczna wypłata dywidendy podlega akceptacji Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy.

18. Kasa, należności od Banku Centralnego

	31.12.2009	31.12.2008
Gotówka	2 232 793	3 129 445
Rachunek bieżący w Banku Centralnym	7 352 744	5 006 653
Obligacje NBP (*)	-	1 686 707
Odsetki	274	81 058
Inne środki	1 400	1 407
Razem	9 587 211	9 905 270

(*) Obligacja NBP jest niekwotowanym papierem dłużnym wyemitowanym w związku z obniżeniem stóp rezerwy obowiązkowej o terminie wykupu w dniu 1 marca 2012 roku. Obligacja nie jest uwzględniona w rachunku przepływów pieniężnych w pozycji „środki pieniężne”.

Bank może wykorzystywać w ciągu dnia środki na rachunkach rezerwy obowiązkowej do bieżących rozliczeń pieniężnych na podstawie dyspozycji złożonej do Narodowego Banku Polskiego, musi jednak zapewnić utrzymanie średniego miesięcznego salda na tym rachunku w odpowiedniej wysokości wynikającej z deklaracji rezerwy obowiązkowej.

Środki na rachunku rezerwy obowiązkowej są oprocentowane w wysokości 0,9 stopy redyskontowej weksli wynoszącej na dzień 31 grudnia 2009 roku 3,75. Na dzień 31 grudnia 2009 roku oprocentowanie środków na rachunku rezerwy obowiązkowej wynosiło 3,38.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

19. Należności od banków

Należności od banków według struktury produktowej

	31.12.2009	31.12.2008
Rachunki bieżące i depozyty overnight	3 076 299	2 003 700
Lokaty międzybankowe	2 146 916	3 378 971
Kredyty i pożyczki	1 042 918	2 371 439
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	1 471 910	649 600
Dłużne papiery wartościowe	1 290 432	1 546 454
Należności w drodze	172 743	309 378
Odsetki	22 066	56 783
Razem brutto	9 223 284	10 316 325
Odpisy aktualizujące wartość należności	-84 721	-102 683
Razem netto	9 138 563	10 213 642

Należności od banków według struktury jakościowej

	31.12.2009	31.12.2008
Należności od banków, w tym:		
należności brutto bez utraty wartości	9 140 330	10 200 943
należności brutto z utratą wartości	82 954	115 382
odpisy aktualizujące utworzone indywidualnie	-54 985	-74 482
odpisy aktualizujące utworzone kolektywnie (*)	-29 736	-28 201
Razem	9 138 563	10 213 642

(*) Pozycja obejmuje szacowaną utratę wartości, która nastąpiła, ale nie została jeszcze zaraportowana.

Należności od banków według umownych terminów zapadalności

	31.12.2009	31.12.2008
Należności od banków, w tym:		
do 1 miesiąca	5 158 383	3 923 635
od 1 do 3 miesięcy	5 066	408 360
od 3 miesięcy do 1 roku	2 383 553	3 060 850
od 1 do 5 lat	1 527 504	2 795 237
powyżej 5 lat	126 712	71 460
Odsetki	22 066	56 783
Razem brutto	9 223 284	10 316 325
Odpisy aktualizujące wartość należności	-84 721	-102 683
Razem netto	9 138 563	10 213 642

Należności od banków według walut

	31.12.2009	31.12.2008
PLN	3 466 132	4 659 926
CHF	243 238	322 511
EUR	2 345 176	2 981 656
USD	2 918 569	2 179 383
Pozostałe waluty	165 448	70 166
Razem	9 138 563	10 213 642

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

20. Aktywa/zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu

31.12.2009	AKTYWA	ZOBOWIĄZANIA
Papiery wartościowe emitowane przez rządy centralne	3 488 957	981 354
bony skarbowe	367 133	-
obligacje skarbowe	3 121 824	981 354
Papiery wartościowe emitowane przez banki	196 594	-
Razem	3 685 551	981 354
w tym:		
kwotowane	3 477 597	981 354
nie kwotowane	207 954	-

31.12.2008	AKTYWA	ZOBOWIĄZANIA
Papiery wartościowe emitowane przez rządy centralne	2 578 631	405 979
bony skarbowe	886 024	-
obligacje skarbowe	1 692 607	405 979
Papiery wartościowe emitowane przez banki	55 283	-
Papiery wartościowe emitowane przez podmioty gospodarcze	93 667	-
Razem	2 727 581	405 979
w tym:		
kwotowane	2 555 832	405 979
nie kwotowane	171 749	-

Aktywa / zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu według terminów wymagalności

31.12.2009	AKTYWA	ZOBOWIĄZANIA
Dłużne papiery wartościowe, w tym:		
do 1 miesiąca	998	-
od 1 do 3 miesięcy	782 974	-
od 3 miesięcy do 1 roku	1 632 369	-
od 1 do 5 lat	544 499	498 978
powyżej 5 lat	724 711	482 376
Razem	3 685 551	981 354

31.12.2008	AKTYWA	ZOBOWIĄZANIA
Dłużne papiery wartościowe, w tym:		
do 1 miesiąca	183 533	-
od 1 do 3 miesięcy	109 916	-
od 3 miesięcy do 1 roku	1 653 256	-
od 1 do 5 lat	568 730	82 395
powyżej 5 lat	212 146	323 584
Razem	2 727 581	405 979

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

21. Instrumenty pochodne przeznaczone do obrotu

Instrumenty pochodne stosowane przez Bank

W ramach swojej działalności Bank wykorzystuje różnego typu pochodne instrumenty finansowe służące do celów zarządzania ryzykiem związanym z prowadzoną działalnością. Większość instrumentów pochodnych stosowanych przez Bank stanowią kontrakty pozagiełdowe (tzw. over-the-counter). Nieznaczną część instrumentów pochodnych stanowią kontrakty zawierane na regulowanych rynkach giełdowych (głównie kontrakty futures).

Pochodne transakcje walutowe wymiany stanowią zobowiązanie bądź prawo do zakupu lub sprzedaży waluty zagranicznej i krajowej. Terminowe operacje wymiany walutowej (operacje typu forward) oparte są na określonym w momencie zawarcia kursie waluty na określoną datę w przyszłości. Transakcje tego typu wyceniane są za pomocą modelu zdyskontowanych przepływów pieniężnych. Do dyskontowania przepływów pieniężnych wykorzystywane są krzywe zerokuponowe odpowiednie dla danego rynku.

Transakcje swap walutowy są kombinacją wymiany określonych walut na datę spot oraz transakcji odwrotnej na datę forward, przy czym odpowiednie kursy wymiany są ustalone z góry w momencie zawarcia kontraktu. Przy rozliczaniu tych transakcji następuje przepływ środków. Transakcje swap walutowy są zawierane głównie w procesie zarządzania płynnością walutową Banku. Transakcje tego typu wyceniane są za pomocą modelu zdyskontowanych przepływów pieniężnych. Do dyskontowania przepływów pieniężnych wykorzystywane są krzywe zerokuponowe odpowiednie dla danego rynku.

Opcje walutowe z dostawą są kontraktami, w ramach których jedna ze stron, nabywca opcji, nabywa za cenę tzw. premii od drugiej ze stron, wystawcy opcji, prawo, lecz nie obowiązek do nabycia (przy opcji call) bądź sprzedaży (przy opcji put) w określonym momencie w przyszłości, lub w określonym przedziale czasu, przewidzianej kontraktem sumy walut po określonym w momencie zawarcia opcji kursie.

W przypadku opcji rozliczanych netto, nabywca po uzyskaniu prawa otrzymuje kwotę w wysokości iloczynu sumy waluty i różnicy między bieżącym kursem rynkowym a kursem ustalonym przy zawarciu transakcji.

Opcje barierowe z jedną barierą to opcje w których nabywane prawo jest prawem warunkowym zależnym od zdarzenia w określonym z góry przedziale czasowym polegającego na wzroście kursu powyżej ustalonego w dniu transakcji poziomu bariery (zdarzenie UP) lub zdarzenia spadku kursu poniżej bariery (zdarzenie DOWN). Dla bariery typu „wejście” (IN) po zajściu ustalonego zdarzenia warunku prawo warunkowe staje się prawem bezwarunkowym natomiast dla bariery typu „wyjścia” (OUT) po zajściu ustalonego zdarzenia prawo wygasa.

Opcje walutowe wyceniane są w oparciu o model wyceny opcji Garmana-Kohlhagena (a w przypadku opcji barierowych i azjatyckich w oparciu o tzw. rozszerzony model Garmana-Kohlhagena). Model jest parametryzowany na podstawie kwotowań rynkowych opcji plain vanilla at-the-money oraz spreadów dla opcji out-of-the money i in-the-money (volatility smile) na standardowe terminy.

Instrumenty pochodne dotyczące stóp procentowych, pozwalają Bankowi i jego klientom przenosić, modyfikować lub ograniczać ryzyko stóp procentowych.

Transakcje swap stóp procentowych (IRS) to kontrakty, w których kontrahenci wymieniają między sobą strumienie płatności odsetkowych naliczane od określonej w kontrakcie nominalnej kwoty waluty instrumentu bazowego. Transakcje tego typu wyceniane są za pomocą modelu zdyskontowanych przepływów pieniężnych. Przepływy zmienne są estymowane na podstawie odpowiednich stawek transakcji IRS. Do dyskontowania ustalonych w warunkach transakcji jak również implikowanych przepływów pieniężnych wykorzystywane są odpowiednie krzywe zerokuponowe rynku pieniężnego.

Forward Rate Agreement (FRA) to transakcje, w których strony zobowiązują się do zapłaty odsetek od ustalonej kwoty nominalnej, za określony okres rozpoczynający się w przyszłości i naliczonych według ustalonej w dniu zawarcia kontraktu stopy procentowej. Strony rozliczają się w dacie waluty różnicą odsetkową pomiędzy stawką FRA (stopą terminową w dniu zawarcia transakcji), a stopą referencyjną. Transakcje tego typu wyceniane są za pomocą modelu zdyskontowanych przepływów pieniężnych.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Swapy procentowo-walutowe (Cross currency IRS) to transakcje, w których strony wymieniają kapitał i strumień odsetkowy w różnych walutach w określonym przedziale czasu. Transakcje tego typu wyceniane są za pomocą modelu zdyskontowanych przepływów pieniężnych. W wycenie transakcji Basis Swap (swapy procentowo-walutowe o zmiennych kuponach) uwzględniane są również rynkowe kwotowania spreadu bazowego (tzw. Basis Swap spread).

Transakcje terminowe na papierach wartościowych to transakcje w których strony zobowiązują się do zakupu lub sprzedaży papieru wartościowego w określonym terminie w przyszłości za określoną w dniu zawarcia transakcji płatność. Transakcje tego typu wyceniane są poprzez wycenę papieru wartościowego (mark-to-market lub mark-to-model) oraz wycenę przyszłej płatności za papier (metodą dyskontowania przepływu pieniężnego według stopy rynku pieniężnego).

Opcje na stopę procentową (cap/floor) to kontrakty, w ramach których jedna ze stron, nabywca opcji, nabywa za cenę tzw. premii od drugiej ze stron, wystawcy opcji, prawo, lecz nie obowiązek do pożyczania (cap) bądź ulokowania (floor) na określone okresy (każdy z osobna) określone kwoty po ustalonej w momencie zawarcia transakcji stawce oprocentowania. Transakcje tego typu wyceniane są w oparciu o model Blacka-Scholesa. Model jest parametryzowany na podstawie kwotowań rynkowych opcji at-the-money na standardowo kwotowane terminy.

Transakcje futures na stopę procentową dotyczą wystandaryzowanych kontraktów terminowych nabywanych na rynkach giełdowych. Futures na indeksy giełdowe i akcje są kontraktami notowanymi na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie. Kontrakty na indeksy dotyczą transakcji opartych o indeksy MIDWIG.

Kontrakty futures wyceniane są w oparciu o kwotowania dostępne bezpośrednio z giełd.

Instrumenty pochodne wbudowane w inne instrumenty

W Banku występują instrumenty pochodne będące składnikami złożonych instrumentów finansowych, tj. takich które zawierają zarówno instrument pochodny, jak i umowę zasadniczą, co sprawia, iż część przepływów pieniężnych połączonego instrumentu zmienia się w sposób zbliżony do przepływów wynikających z niezależnego instrumentu pochodnego. Instrumenty pochodne wbudowane w inne instrumenty powodują, że część lub całość przepływów środków pieniężnych wynikających z umowy zasadniczej, jest modyfikowana w oparciu o określoną stopę procentową, cenę papieru wartościowego, kurs wymiany waluty obcej, indeks cen lub stóp procentowych.

Instrumentami pochodnymi wbudowanymi w bilansowe instrumenty finansowe są opcje wcześniejszego wykupu obligacji Brady'ego, w przypadku których wbudowane instrumenty pochodne są ściśle powiązane z kontraktem głównym, zatem wbudowany instrument pochodny nie wymaga wydzielenia, odrębnego ujęcia i wyceny.

Bank posiada w swojej ofercie depozyty oraz certyfikaty depozytowe, których składnikiem jest wbudowany instrument pochodny. Ponieważ charakter tego instrumentu nie jest ściśle powiązany z charakterem umowy depozytowej instrument wbudowany został wydzielony i zaklasyfikowany do portfela przeznaczonego do obrotu. Wycena tego instrumentu odnoszona jest do rachunku zysków i strat. Instrumentami wbudowanymi są proste opcje (plain vanilla) oraz opcje egzotyczne na pojedyncze akcje, indeksy oraz inne wskaźniki rynkowe, w tym indeksy stóp procentowych oraz kursy walutowe i ich koszty.

Wszystkie wydzielone opcje są na bieżąco domykane na rynku międzybankowym.

Opcje walutowe wbudowane w umowy depozytowe wyceniane są opisaną powyżej metodą wyceny dla opcji walutowych.

Proste opcje (nie walutowe, w tym na koszty) wbudowane w umowy depozytowe i ich domknięcia są wyceniane rozszerzonym modelem Blacka-Scholesa w oparciu o statystyczne miary zmienności.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Opcje egzotyczne, w tym koszykowe, są wyceniane przy pomocy techniki Monte-Carlo przy założeniu modelu geometrycznego ruchu Browna dla czynników ryzyka. Parametry modelu ustalane są na podstawie miar statystycznych.

Bank przeanalizował portfel umów kredytowych i zwykłych pod kątem konieczności wydzielenia wbudowanych instrumentów pochodnych i stwierdziła, że nie wymagają one wydzielenia i odrębnego ujęcia instrumentów wbudowanych.

Ryzyko związane z pochodnymi instrumentami finansowymi

Podstawowymi rodzajami ryzyka związanymi z instrumentami pochodnymi są ryzyko rynkowe i ryzyko kredytowe.

W momencie początkowego ujęcia pochodne instrumenty finansowe zwykle nie posiadają żadnej bądź posiadają znikomą wartość rynkową. Wynika to z tego, że instrumenty pochodne nie wymagają żadnej inwestycji początkowej netto, bądź wymagają tylko niewielkiej początkowej inwestycji netto w porównaniu z innymi rodzajami umów, które w podobny sposób reagują na zmiany warunków rynkowych.

Instrumenty pochodne uzyskują dodatnią lub ujemną wartość wraz ze zmianami określonej stopy procentowej, ceny papieru wartościowego, ceny towaru, kursu wymiany waluty obcej, indeksu ceny, klasyfikacji kredytowej lub indeksu kredytowego czy też innego parametru rynkowego. W wyniku tych zmian posiadane instrumenty pochodne stają się bardziej lub mniej korzystne od instrumentów o takim samym rezydualnym okresie zapadalności dostępnych w danym momencie na rynku.

Ryzyko kredytowe związane z kontraktami pochodnymi stanowi potencjalny koszt zawarcia nowego kontraktu na warunkach pierwotnych w przypadku, gdy druga strona uczestnicząca w pierwotnym kontrakcie nie spełni swojego obowiązku. Aby ocenić wielkość potencjalnego kosztu zastąpienia Bank wykorzystuje takie same metody jak do oceny ponoszonego ryzyka rynkowego. Aby kontrolować poziom podejmowanego ryzyka kredytowego, Bank dokonuje oceny pozostałych uczestników kontraktów wykorzystując takie same metody, jak przy decyzjach kredytowych.

Poniższe tabele prezentują nominalne kwoty pochodnych instrumentów finansowych oraz wartości godziwe instrumentów. Nominalne kwoty pewnych typów instrumentów finansowych stanowią podstawę do porównań z instrumentami ujmowanymi w bilansie, lecz niekoniecznie wskazują, jakie będą kwoty przyszłych przepływów środków pieniężnych lub jaka jest bieżąca wartość godziwa tych instrumentów, w związku z czym nie określają stopnia narażenia Banku na ryzyko kredytowe lub cenowe.

Instrumenty pochodne mają dodatnią wycenę (stają się aktywami) lub ujemną (zobowiązaniami) w wyniku fluktuacji rynkowych stóp procentowych, indeksów lub kursów wymiany walut w porównaniu z ich warunkami.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Wartości godziwe handlowych instrumentów pochodnych na datę 31.12.2009

	AKTYWA	ZOBOWIĄZANIA
Transakcje stopy procentowej		
swapy stopy procentowej (IRS)	1 216 237	1 330 098
kontrakty na przyszłą stopę procentową (FRA)	260	183
opcje	9 616	9 617
pozostałe	1 191	3 235
Transakcje walutowe		
walutowe swapy stopy procentowej (CIRS)	314 358	14 125
forwardy walutowe	164 503	90 420
swapy walutowe (fx-swap)	633 501	49 060
opcje kupione	30 363	-
opcje sprzedane	-	35 857
Transakcje oparte na kapitałowych papierach wartościowych		
opcje	61 442	61 442
Razem	2 431 471	1 594 037

Wartości godziwe handlowych instrumentów pochodnych na datę 31.12.2008

	AKTYWA	ZOBOWIĄZANIA
Transakcje stopy procentowej		
swapy stopy procentowej (IRS)	2 227 547	2 471 719
kontrakty na przyszłą stopę procentową (FRA)	36 977	54 996
opcje	5 907	5 907
pozostałe	3 146	2 688
Transakcje walutowe		
walutowe swapy stopy procentowej (CIRS)	369 806	204 319
forwardy walutowe	896 263	299 638
swapy walutowe (fx-swap)	385 287	1 638 588
opcje kupione	473 485	-
opcje sprzedane	-	391 714
Transakcje oparte na kapitałowych papierach wartościowych		
opcje	91 334	80 815
Razem	4 489 752	5 150 384

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Wartości nominalne handlowych instrumentów pochodnych na datę 31.12.2009

	UMOWNY TERMIN ZAPADALNOŚCI					RAZEM
	DO 1 MIESIĄCA	OD 1 DO 3 MIESIĘCY	OD 3 MIESIĘCY DO 1 ROKU	OD 1 DO 5 LAT	POWYŻEJ 5 LAT	
Transakcje stopy procentowej						
swapy stopy procentowej (IRS)	3 437 036	6 133 154	18 528 086	36 681 403	14 168 115	78 947 794
kontrakty na przyszłą stopę procentową (FRA)	700 000	1 900 000	-	-	-	2 600 000
opcje	-	-	-	1 355 274	270 884	1 626 158
pozostałe	1 740 508	-	-	-	-	1 740 508
Transakcje walutowe						
walutowe swapy stopy procentowej (CIRS) – waluta zakupiona	193 627	433 667	1 065 303	1 902 815	-	3 595 412
walutowe swapy stopy procentowej (CIRS) – waluta sprzedana	194 271	428 956	1 063 620	1 715 576	-	3 402 423
forwardy walutowe – waluta zakupiona	4 042 415	1 614 369	1 460 117	90 792	-	7 207 693
forwardy walutowe – waluta sprzedana	4 024 209	1 557 644	1 461 826	96 694	-	7 140 373
swapy walutowe (fx-swap) – waluta zakupiona	10 394 295	5 566 079	4 910 444	28 712	-	20 899 530
swapy walutowe (fx-swap) – waluta sprzedana	10 258 838	5 322 223	4 645 893	28 014	-	20 254 968
opcje kupione	304 649	436 584	825 359	95 533	-	1 662 125
opcje sprzedane	292 770	424 140	809 582	95 533	-	1 622 025
Transakcje oparte na kapitałowych papierach wartościowych						
opcje	-	222 902	1 316 506	1 363 358	-	2 902 766
Razem	35 582 618	24 039 718	36 086 736	43 453 704	14 438 999	153 601 775

Wartości nominalne handlowych instrumentów pochodnych na datę 31.12.2008

	UMOWNY TERMIN ZAPADALNOŚCI					RAZEM
	DO 1 MIESIĄCA	OD 1 DO 3 MIESIĘCY	OD 3 MIESIĘCY DO 1 ROKU	OD 1 DO 5 LAT	POWYŻEJ 5 LAT	
Transakcje stopy procentowej						
swapy stopy procentowej (IRS)	5 396 664	5 002 349	29 019 065	51 798 103	17 758 402	108 974 583
kontrakty na przyszłą stopę procentową (FRA)	-	-	24 944 480	-	-	24 944 480
opcje	-	-	-	1 428 050	227 286	1 655 336
pozostałe	564 882	270 736	208 620	-	-	1 044 238
Transakcje walutowe						
walutowe swapy stopy procentowej (CIRS) – waluta zakupiona	-	-	206 500	5 752 364	795 227	6 754 091
walutowe swapy stopy procentowej (CIRS) – waluta sprzedana	-	-	177 851	5 799 872	720 000	6 697 723
forwardy walutowe – waluta zakupiona	3 990 849	1 952 147	4 124 628	667 692	-	10 735 316
forwardy walutowe – waluta sprzedana	3 913 948	1 839 872	3 803 922	604 874	-	10 162 616
swapy walutowe (fx-swap) – waluta zakupiona	22 589 983	3 646 761	1 189 353	74 671	-	27 500 768
swapy walutowe (fx-swap) – waluta sprzedana	23 721 237	3 646 722	1 302 995	82 384	-	28 753 338
opcje kupione	1 119 615	1 788 992	4 534 516	886 669	-	8 329 792
opcje sprzedane	1 108 541	1 782 920	4 555 245	885 180	-	8 331 886
Transakcje oparte na kapitałowych papierach wartościowych						
opcje	508 262	10 254	1 254 148	2 875 060	-	4 647 724
Razem	62 913 981	19 940 753	75 321 323	70 854 919	19 500 915	248 531 891

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

22. Pozostałe instrumenty finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat

	31.12.2009	31.12.2008
Dłużne papiery wartościowe	2 394 040	4 713 069
Kapitałowe papiery wartościowe	-	-
Razem	2 394 040	4 713 069

	31.12.2009	31.12.2008
Papiery wartościowe emitowane przez rządy centralne	2 394 040	4 087 575
obligacje skarbowe	2 394 040	4 087 575
Papiery wartościowe emitowane przez przedsiębiorstwa	-	625 494
Razem	2 394 040	4 713 069
w tym:		
kwotowane	2 394 040	4 087 575
nie kwotowane	-	625 494

Dłużne papiery wartościowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat według terminów zapadalności

	31.12.2009	31.12.2008
Dłużne papiery wartościowe, w tym:		
od 3 miesięcy do 1 roku	-	625 494
od 1 do 5 lat	2 394 040	2 979 243
powyżej 5 lat	-	1 108 332
Razem	2 394 040	4 713 069

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

23. Kredyty i pożyczki udzielone klientom

Kredyty i pożyczki udzielone klientom według struktury produktowej

	31.12.2009	31.12.2008
Kredyty na nieruchomości	18 990 611	17 984 892
Kredyty w rachunku bieżącym	10 236 438	11 500 432
Kredyt operacyjny	15 864 588	20 585 588
Kredyt na inwestycje	15 839 990	16 339 820
Należności z tytułu kart płatniczych	691 926	638 231
Skupione wierzytelności	504 113	740 662
Pozostałe kredyty i pożyczki	10 649 385	9 347 860
Dłużne papiery wartościowe	1 552 129	1 382 977
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	2 415 121	59 850
Należności w drodze	29 029	16 152
Odsetki	194 823	277 043
Razem brutto	76 968 153	78 873 507
Odpisy aktualizujące wartość należności	-3 925 431	-3 768 361
Razem netto	73 042 722	75 105 146

Kredyty i pożyczki udzielone klientom według struktury podmiotowej

	31.12.2009	31.12.2008
Należności od przedsiębiorstw	45 333 164	51 314 371
Należności od ludności	27 018 635	25 174 405
Należności od jednostek budżetowych	4 421 531	2 107 688
Odsetki	194 823	277 043
Razem brutto	76 968 153	78 873 507
Odpisy aktualizujące wartość należności	-3 925 431	-3 768 361
Razem netto	73 042 722	75 105 146

Kredyty i pożyczki udzielone klientom według struktury jakościowej

	31.12.2009	31.12.2008
Kredyty i pożyczki udzielone klientom, w tym:		
należności brutto bez utraty wartości	72 240 038	74 614 771
należności brutto z utratą wartości	4 728 115	4 258 736
odpisy aktualizujące utworzone indywidualnie	-1 800 465	-1 628 170
odpisy aktualizujące utworzone kolektywnie (*)	-2 124 966	-2 140 191
Razem	73 042 722	75 105 146

(*) Pozycja obejmuje szacowaną utratę wartości, która nastąpiła, ale nie została jeszcze zaraportowana.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Kredyty i pożyczki udzielone klientom według umownych terminów zapadalności

	31.12.2009	31.12.2008
Kredyty i pożyczki udzielone klientom, w tym:		
do 1 miesiąca	14 072 897	12 674 521
od 1 do 3 miesięcy	1 056 861	1 312 680
od 3 miesięcy do 1 roku	8 658 050	8 859 257
od 1 do 5 lat	21 471 600	25 163 185
powyżej 5 lat	31 513 922	30 586 821
Odsetki	194 823	277 043
Razem brutto	76 968 153	78 873 507
Odpisy aktualizujące wartość należności	-3 925 431	-3 768 361
Razem netto	73 042 722	75 105 146

Kredyty i pożyczki udzielone klientom według walut

	31.12.2009	31.12.2008
PLN	55 450 817	55 854 050
CHF	5 793 302	6 418 634
EUR	10 372 709	10 883 878
USD	1 338 791	1 771 914
Pozostałe waluty	87 103	176 670
Razem	73 042 722	75 105 146

Zmiany poziomu odpisów aktualizujących w roku 2009 i 2008 prezentowane są w Nocie 14.

24. Rachunkowość zabezpieczeń

Bank na dzień 31 grudnia 2009 roku stosuje rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej (fair value hedge) oraz przepływów pieniężnych (cash flow hedge).

- W II kwartale Bank wprowadził rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej (fair value hedge) dla stałokuponowych dłużnych papierów wartościowych zaklasyfikowanych do portfela dostępnego do sprzedaży zabezpieczonych instrumentami typu interest rate swap (IRS),
- Bank kontynuuje zabezpieczenie przepływów pieniężnych (cash flow hedge) z tytułu aktywów finansowych o zmiennym oprocentowaniu instrumentami typu interest rate swap (IRS),
- W II kwartale Bank desygnował do rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych (cash flow hedge) nowe powiązanie zabezpieczające obejmujące aktywa i zobowiązania finansowe o zmiennym oprocentowaniu zabezpieczone instrumentami typu cross-currency interest rate swap (CIRS).

Zabezpieczenie wartości godziwej (fair value hedge)

Opis relacji zabezpieczającej

Bank zabezpiecza część ryzyka stopy procentowej wynikającą ze zmiany wartości godziwej pozycji zabezpieczanej wynikającej ze zmienności rynkowych swapowych stóp procentowych poprzez transakcje IRS.

Pozycja zabezpieczana

Pozycję zabezpieczaną stanowią stałokuponowe dłużne papiery wartościowe zaklasyfikowane do kategorii dostępnych do sprzedaży (AFS), denominowane w EUR i USD.

Instrumenty zabezpieczające

Pozycję zabezpieczającą stanowią transakcje pochodne IRS w walutach EUR i USD (krótka pozycja o stałej stopie procentowej) w których Bank otrzymuje zmienne przepływy, płaci stałe.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Poniższa tabela przedstawia wartość godziwą instrumentów pochodnych zabezpieczających w rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej:

WARTOŚĆ GODZIWA	31.12.2009	
	AKTYWA	ZOBOWIĄZANIA
Swapy stopy procentowej (IRS)	-	116 162
Razem	-	116 162

Wartości nominalne instrumentów pochodnych

31.12.2009	UMOWNY TERMIN ZAPADALNOŚCI					RAZEM
	DO 1 MIESIĄCA	OD 1 DO 3 MIESIĘCY	OD 3 MIESIĘCY DO 1 ROKU	OD 1 DO 5 LAT	POWYŻEJ 5 LAT	
Swapy stopy procentowej (IRS)	-	-	-	996 164	655 263	1 651 427
Razem	-	-	-	996 164	655 263	1 651 427

Sposób ujęcia w sprawozdaniu finansowym

Wynik z tytułu zmiany wyceny do wartości godziwej pozycji zabezpieczanych w zakresie zabezpieczanego ryzyka – odnoszony jest do wyniku z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej. Pozostała część zmiany wyceny do wartości godziwej (wynikająca ze spreadu pomiędzy krzywą swapową a krzywą obligacji) księgowana jest zgodnie z ogólnymi zasadami dla instrumentów AFS (tj. w kapitale z aktualizacji wyceny). Odsetki od dłużnych papierów wartościowych ujmowane są w wyniku odsetkowym.

Zmiana wyceny do wartości godziwej instrumentów pochodnych w rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej jest prezentowana w wyniku z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej. Odsetki od instrumentów pochodnych w rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej ujmowane są w wyniku odsetkowym.

W okresie sprawozdawczym Bank z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej rozpoznała w wyniku z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej następujące kwoty:

RODZAJ WYNIKU	2009
Wynik z tytułu zmiany wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego	-9 362
Wynik z tytułu zmiany wartości godziwej pozycji zabezpieczanej związanej z zabezpieczanym ryzykiem	23 307
Wynik z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej	13 945
Wynik odsetkowy na instrumentach pochodnych zabezpieczających	-28 648

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych (cash flow hedge) kredytów i depozytów zmiennoprocentowych

Opis relacji zabezpieczającej

Bank zabezpiecza część ryzyka stopy procentowej oraz ryzyko walutowe wynikające ze zmienności przepływów pieniężnych na aktywach i zobowiązaniach o zmiennym oprocentowaniu poprzez transakcje CIRS (basis swap).

Pozycje zabezpieczane

Pozycje zabezpieczaną stanowią przepływy pieniężne z tytułu portfela aktywów i portfela pasywów o zmiennej stopie procentowej.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Instrumenty zabezpieczające

Pozycję zabezpieczającą stanowi portfel transakcji CIRS (basis swap), w których Bank płaci zmiennoprocentowe przepływy walutowe, a otrzymuje zmiennoprocentowe przepływy złotowe/walutowe.

Poniższa tabela przedstawia wartość godziwą pochodnych instrumentów zabezpieczających w rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych:

WARTOŚĆ GODZIWA	31.12.2009	
	AKTYWA	ZOBOWIĄZANIA
Walutowe swapy stopy procentowej (CIRS)	40 786	29 656
Razem	40 786	29 656

Wartości nominalne instrumentów pochodnych

31.12.2009	UMOWNY TERMIN ZAPADALNOŚCI					RAZEM
	DO 1 MIESIĄCA	OD 1 DO 3 MIESIĘCY	OD 3 MIESIĘCY DO 1 ROKU	OD 1 DO 5 LAT	POWYŻEJ 5 LAT	
Walutowe swapy stopy procentowej (CIRS) – waluta zakupiona	-	-	2 063 935	1 688 871	1 860 765	5 613 571
Walutowe swapy stopy procentowej (CIRS) – waluta sprzedana	-	-	2 074 575	1 673 407	1 871 654	5 619 636
Razem	-	-	4 138 510	3 362 278	3 732 419	11 233 207

Sposób ujęcia w sprawozdaniu finansowym

Efektywna część zmiany wyceny do wartości godziwej transakcji zabezpieczających jest księgowana w kapitale z aktualizacji wyceny. Nieefektywna część zmiany wyceny do wartości godziwej transakcji zabezpieczających jest prezentowana w wyniku na instrumentach finansowych przeznaczonych do obrotu (nota 9). Odsetki od transakcji CIRS i pozycji zabezpieczanych są ujmowane w wyniku odsetkowym (nota 6).

W okresie sprawozdawczym Bank z tytułu rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych kredytów i depozytów zmiennoprocentowych rozpoznał w rachunku wyników i na kapitale następujące kwoty:

ZA OKRES 01.04. – 31.12.2009	
Kapitał z aktualizacji wyceny (odroczenie zmian wartości godziwej zabezpieczających instrumentów finansowych w części uznanej za skuteczne zabezpieczenie – brutto)	-35 395
Wynik odsetkowy na instrumentach pochodnych zabezpieczających	89 597
Nieefektywna część zmiany wyceny do wartości godziwej transakcji zabezpieczających zaprezentowana w rachunku wyników	-4 359
Okres, w którym oczekuje się wystąpienia przepływów pieniężnych, których wartość jest zabezpieczana	01.01.2010 – 09.09.2019

Zmiany w kapitale z aktualizacji wyceny w ciągu 2009 roku:

Stan na początek okresu	-
Odroczenie zmian wartości godziwej zabezpieczających instrumentów finansowych w części uznanej za skuteczne zabezpieczenie	-35 395
Kwota odroczonej zmiany wartości godziwej zabezpieczających instrumentów finansowych w części uznanej za skuteczne zabezpieczenie usunięta z kapitału z aktualizacji wyceny i wykazana w zysku lub stracie netto	-
Stan na koniec okresu	-35 395

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych (cash flow hedge) kredytów zmiennoprocentowych

Opis relacji zabezpieczającej

Bank zabezpiecza część ryzyka stopy procentowej wynikającej ze zmienności przepływów pieniężnych na aktywach o zmiennym oprocentowaniu poprzez transakcje IRS.

Pozycje zabezpieczane

Pozycję zabezpieczaną stanowią przepływy pieniężne z tytułu portfela aktywów o zmiennej stopie procentowej.

Instrumenty zabezpieczające

Pozycję zabezpieczającą stanowi portfel transakcji IRS – (krótka pozycja w zmiennej stopie – Bank otrzymuje stałe przepływy a płaci zmienne).

Poniższa tabela przedstawia wartość godziwą pochodnych instrumentów zabezpieczających w rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych:

WARTOŚĆ GODZIWA	31.12.2009	
	AKTYWA	ZOBOWIĄZANIA
Swapy stopy procentowej (IRS)	46 757	4 634
Razem	46 757	4 634

WARTOŚĆ GODZIWA	31.12.2008	
	AKTYWA	ZOBOWIĄZANIA
Swapy stopy procentowej (IRS)	157 899	373
Razem	157 899	373

Wartości nominalne instrumentów pochodnych

31.12.2009	UMOWNY TERMIN ZAPADALNOŚCI					RAZEM
	DO 1 MIESIĄCA	OD 1 DO 3 MIESIĘCY	OD 3 MIESIĘCY DO 1 ROKU	OD 1 DO 5 LAT	POWYŻEJ 5 LAT	
Swapy stopy procentowej (IRS)	50 000	170 000	170 000	1 492 000	620 000	2 502 000
Razem	50 000	170 000	170 000	1 492 000	620 000	2 502 000

31.12.2008	UMOWNY TERMIN ZAPADALNOŚCI					RAZEM
	DO 1 MIESIĄCA	OD 1 DO 3 MIESIĘCY	OD 3 MIESIĘCY DO 1 ROKU	OD 1 DO 5 LAT	POWYŻEJ 5 LAT	
Swapy stopy procentowej (IRS)	50 000	-	335 000	1 777 000	725 000	2 887 000
Razem	50 000	-	335 000	1 777 000	725 000	2 887 000

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Sposób ujęcia w sprawozdaniu finansowym

Efektywna część zmiany wyceny do wartości godziwej transakcji zabezpieczających jest księgowana w kapitale z aktualizacji wyceny. Nieefektywna część zmiany wyceny do wartości godziwej transakcji zabezpieczających jest prezentowana w wyniku z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej. Odsetki od transakcji IRS i pozycji zabezpieczanych są ujmowane w wyniku odsetkowym (nota 6).

W okresie sprawozdawczym Bank z tytułu rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych kredytów zmiennoprocentowych rozpoznał w rachunku wyników i na kapitale następujące kwoty:

	31.12.2009	31.12.2008
Kapitał z aktualizacji wyceny (odroczenie zmian wartości godziwej zabezpieczających instrumentów finansowych w części uznanej za skuteczne zabezpieczenie – brutto)	-7 104	108 283
Wynik odsetkowy na instrumentach pochodnych zabezpieczających	3 799	- 21 883
Okres, w którym oczekuje się wystąpienia przepływów pieniężnych, których wartość jest zabezpieczana	01.01.2010 – 20.11.2017	01.01.2009 – 20.11.2017

Zmiany w kapitale z aktualizacji wyceny w ciągu okresu:

	31.12.2009	31.12.2008
Stan na początek okresu	108 283	- 61 776
Odroczenie zmian wartości godziwej instrumentów pochodnych zabezpieczających w części uznanej za skuteczne zabezpieczenie	-116 472	169 785
Kwota odroczonej zmiany wartości godziwej instrumentów pochodnych zabezpieczających w części uznanej za skuteczne zabezpieczenie usunięta z kapitału z aktualizacji wyceny i wykazana w zysku lub stracie netto	1 085	274
Stan na koniec okresu	-7 104	108 283

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

25. Inwestycyjne (lokacyjne) papiery wartościowe

	31.12.2009	31.12.2008
Dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży (AFS)	17 520 440	13 354 005
Kapitałowe papiery wartościowe dostępne do sprzedaży (AFS)	5 784	9 693
Dłużne papiery wartościowe utrzymywane do terminu wymagalności (HTM)	3 767 283	1 879 061
Razem	21 293 507	15 242 759

Dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży (AFS)

	31.12.2009	31.12.2008
Papiery wartościowe emitowane przez rządy centralne	13 004 605	12 339 701
bony skarbowe	-	107 995
obligacje skarbowe	13 004 605	12 231 706
Papiery wartościowe emitowane przez banki centralne	4 199 418	556 445
Papiery wartościowe emitowane przez banki	201 073	210 030
Papiery wartościowe emitowane przez przedsiębiorstwa	-	80 230
Papiery wartościowe emitowane przez jednostki samorządowe	115 344	167 599
Razem	17 520 440	13 354 005
w tym utrata wartości aktywów	-4 335	-4 505
w tym:		
kwotowane	12 251 230	11 563 403
nie kwotowane	5 269 210	1 790 602

Kapitałowe papiery wartościowe dostępne do sprzedaży (AFS)

	31.12.2009	31.12.2008
Akcje	5 784	9 693
kwotowane	329	3 305
nie kwotowane	5 455	6 388
Razem	5 784	9 693
w tym utrata wartości aktywów	-2 923	-7 686

Dłużne papiery wartościowe utrzymywane do terminu wymagalności (HTM)

	31.12.2009	31.12.2008
Papiery wartościowe emitowane przez rządy centralne	3 470 164	1 777 831
bony skarbowe	491 977	539 804
obligacje skarbowe	2 978 187	1 238 027
Papiery wartościowe emitowane przez banki centralne	297 119	79 978
Papiery wartościowe emitowane przez przedsiębiorstwa	-	21 252
Razem	3 767 283	1 879 061
w tym utrata wartości aktywów	-	-121

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Dłużne papiery wartościowe inwestycyjne (lokacyjne) według umownych terminów zapadalności

	31.12.2009	31.12.2008
Dłużne papiery wartościowe, w tym:		
do 1 miesiąca	4 564 110	183 488
od 1 do 3 miesięcy	203 852	268 812
od 3 miesięcy do 1 roku	2 323 484	1 951 743
od 1 do 5 lat	10 049 434	9 535 283
powyżej 5 lat	4 146 843	3 293 740
Razem	21 287 723	15 233 066

Zmiana stanu inwestycyjnych (lokacyjnych) papierów wartościowych

	31.12.2009	31.12.2008
PAPIERY WARTOŚCIOWE DOSTĘPNE DO SPRZEDAŻY (AFS)		
Stan na początek okresu	13 363 698	17 128 996
Zwiększenia (zakup)	176 088 631	10 011 151
Zmniejszenia (sprzedaż i wykup)	-172 604 652	-12 302 527
Aktywa finansowe przeniesione do kredytów i pożyczek	-	-2 865 657
Odpisy z tytułu rozpoznanej utraty wartości	-	3 349
Zmiany wartości godziwej	80 826	201 286
Różnice kursowe	-205 583	289 708
Odsetki naliczone	558 149	815 087
Inne zmiany	245 155	82 305
Stan na koniec okresu	17 526 224	13 363 698
DŁUŻNE PAPIERY WARTOŚCIOWE UTRZYMYWANE DO TERMINU WYMAGALNOŚCI (HTM)		
Stan na początek okresu	1 879 061	586 890
Zwiększenia (zakup)	14 239 290	13 699 639
Zmniejszenia (sprzedaż i wykup)	-12 491 591	-13 095 053
Aktywa finansowe przeniesione z portfela aktywów przeznaczonych do obrotu	-	602 507
Odpisy z tytułu rozpoznanej utraty wartości	126	-
Różnice kursowe	-2 181	29 793
Odsetki naliczone	65 189	29 792
Inne zmiany	77 389	25 493
Stan na koniec okresu	3 767 283	1 879 061
Razem inwestycyjne (lokacyjne) papiery wartościowe netto	21 293 507	15 242 759

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

26. Reklasyfikacja papierów wartościowych

MSR 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena” oraz MSSF 7 „Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji”, umożliwia pod pewnymi warunkami przekwalifikowanie instrumentów finansowych do innych kategorii.

W 2009 roku Bank nie dokonał przekwalifikowania instrumentów finansowych do innych kategorii.

Natomiast w 2008 roku ze względu na wyjątkową sytuację związaną z występującym w tym okresie kryzysem na rynkach finansowych Bank skorzystał ze zmiany wprowadzonej do MSR 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena” oraz MSSF 7 „Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji”, umożliwiając pod pewnymi warunkami na przekwalifikowanie instrumentów finansowych do innych kategorii.

W oparciu o przeprowadzoną analizę podjęto decyzję o przeniesieniu części papierów dłużnych z kategorii aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży do kategorii pożyczek i należności oraz z kategorii aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu do kategorii aktywów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności.

Reklasyfikacja papierów nastąpiła pod datą 1 października 2008 roku według ich wartości godziwej ustalonej na ten dzień.

Tabele poniżej przedstawiają informacje dotyczące przekwalifikowanych aktywów finansowych

	WARTOŚĆ NA 01.10.2008		
	NOMINALNA	BILANSOWA	GODZIWA
Aktywa finansowe przeniesione z portfela aktywów dostępnych do sprzedaży do kredytów i pożyczek udzielonych klientom	1 302 577	1 331 580	1 331 580
Aktywa finansowe przeniesione z portfela aktywów dostępnych do sprzedaży do należności od banków	1 529 000	1 534 077	1 534 077
Aktywa finansowe przeniesione z portfela przeznaczonego do obrotu do portfela utrzymywanego do terminu zapadalności	563 669	602 507	602 507
Razem	3 395 246	3 468 164	3 468 164

	WARTOŚĆ NA 31.12.2009			WARTOŚĆ NA 31.12.2008		
	NOMINALNA	BILANSOWA	GODZIWA	NOMINALNA	BILANSOWA	GODZIWA
Aktywa finansowe przeniesione z portfela aktywów dostępnych do sprzedaży do kredytów i pożyczek udzielonych klientom	1 146 993	1 166 680	1 139 803	1 297 877	1 329 760	1 328 936
Aktywa finansowe przeniesione z portfela aktywów dostępnych do sprzedaży do należności od banków	1 274 000	1 276 846	1 276 174	1 529 000	1 534 650	1 535 070
Aktywa finansowe przeniesione z portfela przeznaczonego do obrotu do portfela utrzymywanego do terminu zapadalności	563 669	628 733	599 810	563 669	615 036	581 149
Razem	2 984 662	3 072 259	3 015 787	3 390 546	3 479 446	3 445 155

	01.10.2008	ZA OKRES 01.01-30.09.2008	
	ŚREDNIA RENT. (%)	WYNIK Z TYTUŁU ODSETEK	WYNIK NA INSTRUMENTACH FINANSOWYCH WYCENIANYCH W WARTOŚCI GODZIWEJ
Aktywa finansowe przeniesione z portfela aktywów dostępnych do sprzedaży do kredytów i pożyczek udzielonych klientom	6,53	43 136	-
Aktywa finansowe przeniesione z portfela aktywów dostępnych do sprzedaży do należności od banków	6,16	55 281	-
Aktywa finansowe przeniesione z portfela przeznaczonego do obrotu do portfela utrzymywanego do terminu zapadalności	4,78	17 611	-12 091
Razem	-	116 028	-12 091

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

	ZA OKRES 01.01-31.12.2009		ZA OKRES 01.10-31.12.2008	
	WYNIK Z TYTUŁU IMPAIRMENTU	WYNIK Z TYTUŁU ODSETEK	WYNIK Z TYTUŁU IMPAIRMENTU	WYNIK Z TYTUŁU ODSETEK
Aktywa finansowe przeniesione z portfela aktywów dostępnych do sprzedaży do kredytów i pożyczek udzielonych klientom	-	70 247	1 800	30 974
Aktywa finansowe przeniesione z portfela aktywów dostępnych do sprzedaży do należności od banków	-	56 000	-	25 456
Aktywa finansowe przeniesione z portfela przeznaczonego do obrotu do portfela utrzymywanego do terminu zapadalności	-	38 470	-	8 703
Razem	-	164 717	1 800	65 133

W przypadku gdyby Bank nie dokonał reklasyfikacji wynik oraz kapitał z aktualizacji wyceny zmieniłyby się następująco:

31.12.2009	WYNIK NA INSTRUMENTACH FINANSOWYCH WYCENIANYCH W WARTOŚCI GODZIWEJ	KAPITAŁ Z AKTUALIZACJI WYCENY
Aktywa finansowe przeniesione z portfela aktywów dostępnych do sprzedaży do kredytów i pożyczek udzielonych klientom	-	-31 261
Aktywa finansowe przeniesione z portfela aktywów dostępnych do sprzedaży do należności od banków	-	-1 907
Aktywa finansowe przeniesione z portfela przeznaczonego do obrotu do portfela utrzymywanego do terminu zapadalności	5 503	-
Razem	5 503	-33 168

31.12.2008	WYNIK NA INSTRUMENTACH FINANSOWYCH WYCENIANYCH W WARTOŚCI GODZIWEJ	KAPITAŁ Z AKTUALIZACJI WYCENY
Aktywa finansowe przeniesione z portfela aktywów dostępnych do sprzedaży do kredytów i pożyczek udzielonych klientom	-	-824
Aktywa finansowe przeniesione z portfela aktywów dostępnych do sprzedaży do należności od banków	-	419
Aktywa finansowe przeniesione z portfela przeznaczonego do obrotu do portfela utrzymywanego do terminu zapadalności	-33 886	-
Razem	-33 886	-405

27. Aktywa i zobowiązania przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana

Na dzień 31 grudnia 2009 roku do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży zakwalifikowano zidentyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży nieruchomości oraz pozostałe aktywa rzeczowe będące własnością Banku.

W grupie nieruchomości istotną pozycję stanowią nieruchomości Banku położone przy ul. Marynarskiej w Warszawie wraz z prawem wieczystego użytkowania gruntów.

Poniżej przedstawiono aktywa przeznaczone do sprzedaży

	31.12.2009	31.12.2008
Rzeczowe aktywa trwałe	15 118	105 272
Inne aktywa	23 462	23 462
Razem	38 580	128 734

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Zmiany stanu aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży w roku 2009 przedstawia tabela poniżej:

AKTYWA PRZEZNACZONE DO SPRZEDAŻY	
Stan na początek okresu	128 734
Zwiększenia, w tym:	15 837
przeniesienie z nieruchomości inwestycyjnych	5 563
przeniesienie z rzeczowych aktywów trwałych	9 691
inne zmiany	583
Zmniejszenia, w tym:	-105 991
przeniesienie do rzeczowych aktywów trwałych	-557
zbycie aktywów	-105 434
Stan na koniec okresu	38 580

W pozycji zbycie aktywów ujęta została sprzedaż nieruchomości położonej przy ul. Towarowej.

Rozliczenie sprzedaży aktywów w roku 2009 przedstawia się następująco:

POZYCJA	NIERUCHOMOŚCI
Przychody ze sprzedaży	160 903
Wartość bilansowa zbytych aktywów netto (łącznie z kosztami sprzedaży)	105 434
Zysk/strata brutto na sprzedaży	55 469

Zmiany w 2008 roku aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży oraz zobowiązań związanych z aktywami przeznaczonymi do sprzedaży przedstawia tabela poniżej:

	AKTYWA TRWAŁE	KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM
Stan na początek okresu	514	-
Zwiększenia, w tym:	129 687	41 869
przeniesienie z nieruchomości inwestycyjnych	1 135	-
przeniesienie z rzeczowych aktywów trwałych	105 090	-
przeniesienie z kredytów i pożyczek udzielonych klientom	-	41 869
inne zmiany	23 462	-
Zmniejszenia, w tym:	-1 467	-41 869
przeniesienie do rzeczowych aktywów trwałych	-332	-
zbycie aktywów	-1 135	-41 869
Stan na koniec okresu	128 734	-

Rozliczenie sprzedaży pozostałych aktywów przedstawia się w roku 2008 następująco:

POZYCJA	NIERUCHOMOŚCI	KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM	RAZEM
Przychody ze sprzedaży	543	104 549	105 092
Wartość bilansowa zbytych aktywów netto (łącznie z kosztami sprzedaży)	1 135	41 869	43 004
Zysk/strata brutto na sprzedaży	-592	62 680	62 088

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

28. Inwestycje w jednostki zależne

Skrócone informacje o jednostkach zależnych na dzień 31 grudnia 2009 roku (*)

NAZWA (FIRMA) JEDNOSTKI ZE WSKAZANIEM FORMY PRAWNEJ	SIEDZIBA	PRZEDMIOT DZIAŁALNOŚCI	AKTYWA	ZOBOWIĄZANIA	PRZYCHODY	ZYSK/STRATA	POSIADANE UDZIAŁY %	WARTOŚĆ BILANSOWA UDZIAŁÓW
Open Joint Stock Company UniCredit Bank (d. UniCredit Bank Ltd.) (**)	Łuck, Ukraina	Bankowa	3 106 832	2 796 656	379 300	16 472	100,00	577 349
Centralny Dom Maklerski Pekao S.A.	Warszawa	Maklerska	1 026 308	849 585	181 374	55 160	100,00	56 332
Pekao Faktoring Sp. z o.o.	Lublin	Usługi faktoringowe	484 215	421 549	41 559	11 317	100,00	50 268
Pekao Fundusz Kapitałowy Sp. z o.o.	Warszawa	Doradztwo gospodarcze	76 361	174	3 008	2 466	100,00	51 380
Pekao Pioneer Powszechne Towarzystwo Emerytalne S.A.	Warszawa	Zarządzanie funduszami emerytalnymi	62 500	4 362	42 112	18 591	65,00	88 126
Pekao Financial Services Sp. z o.o.	Warszawa	Agent transferowy	34 761	4 024	40 024	8 600	100,00	4 500
Pekao Leasing Sp. z o.o. (***)	Warszawa	Usługi leasingowe	3 478 853	3 001 612	193 680	24 597	36,49	84 658
Centrum Kart S.A.	Warszawa	Finansowa, pomocnicza	47 386	11 674	758	5 986	100,00	17 592
Pekao Telecentrum Sp. z o.o.	Kraków	Usługowa	9 131	2	446	401	100,00	8 193
Pekao Bank Hipoteczny S.A.	Warszawa	Bankowa	1 835 991	1 548 725	113 094	26 778	100,00	233 688
Pekao Leasing Holding S.A.	Warszawa	Usługi leasingowe	210 358	50	958	745	80,10	166 345
Finanse plc	Londyn, W. Brytania	Pośrednictwo finansowe	1 796	43	-	-115	100,00	65
Holding Sp. z o.o. (d. Final Holding Sp. z o.o.)	Warszawa	Holding niefinansowy	65 461	7	2 739	522	100,00	55 900
Pekao Property S.A.	Warszawa	Działalność deweloperska	34 403	1 571	3 487	1 919	100,00	24 376
Property Sp. z o.o. (w likwidacji)	Warszawa	Zarządzanie nieruchomościami	14 864	312	-	389	100,00	6 998
Centrum Bankowości Bezpośredniej Sp. z o.o.	Kraków	Usługi call-center	11 984	3 447	23 845	1 439	100,00	672
Razem								1 426 442

(*) Dane dostępne na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego

(**) Dane skonsolidowane obejmujące dane finansowe spółek zależnych.

(***) Łączny udział Banku w kapitale własnym spółki Pekao Leasing Sp. z o.o. wynosi 87,36% (udział bezpośredni Banku 36,49 %, udział pośredni przez Pekao Leasing Holding S.A. 50,87 %).

(w tys. zł)

Skrócone informacje o jednostkach zależnych na dzień 31 grudnia 2008 roku

NAZWA (FIRMA) JEDNOSTKI ZE WSKAZANIEM FORMY PRAWNEJ	SIEDZIBA	PRZEDMIOT DZIAŁALNOŚCI	AKTYWA	ZOBOWIĄZANIA	PRZYCHODY	ZYSK/STRATA	POSIADANE UDZIAŁY %	WARTOŚĆ BILANSOWA UDZIAŁÓW
UniCredit Bank Ltd. (*)	Łuck, Ukraina	Bankowa	3 963 035	3 652 802	368 614	35 169	100,00	657 349
Centralny Dom Maklerski Pekao S.A.	Warszawa	Maklerska	1 260 667	908 008	213 838	418 888	100,00	56 332
Pekao Faktoring Sp. z o.o.	Lublin	Usługi faktoringowe	591 248	530 568	50 317	9 331	100,00	50 268
Pekao Fundusz Kapitałowy Sp. z o.o.	Warszawa	Doradztwo gospodarcze	73 864	142	3 947	3 738	100,00	51 380
Pekao Pioneer Powszechnie Towarzystwo Emerytalne S.A.	Warszawa	Zarządzanie funduszami emerytalnymi	58 388	3 623	40 286	16 541	65,00	88 126
Pekao Financial Services Sp. z o.o.	Warszawa	Agent transferowy	35 383	3 246	44 079	15 180	100,00	4 500
Pekao Leasing Sp. z o.o.	Warszawa	Usługi leasingowe	1 552 423	1 428 170	133 064	24 802	100,00	84 658
Centrum Kart S.A.	Warszawa	Finansowa, pomocnicza	43 776	7 621	1 452	7 020	100,00	17 592
Pekao Telecentrum Sp. Z o.o.	Kraków	Usługowa	8 737	9	518	267	100,00	8 193
Pekao Bank Hipoteczny S.A.	Warszawa	Bankowa	1 916 791	1 659 800	139 855	18 887	100,00	233 688
Pekao Leasing Holding S.A. (*)	Warszawa	Usługi leasingowe	2 061 481	1 709 936	170 381	36 092	80,10	166 345
Finanse plc	Londyn, W. Brytania	Pośrednictwo finansowe	2 045	318	-	-51	100,00	65
Final Holding Sp. z o.o.	Warszawa	Holding niefinansowy	68 329	1 048	128	15 765	100,00	55 900
Pekao Property S.A.	Warszawa	Działalność deweloperska	30 827	666	3 685	1 724	100,00	24 376
Property Sp. z o.o. (w likwidacji)	Warszawa	Zarządzanie nieruchomościami	13 939	185	-	39	100,00	6 998
Centrum Bankowości Bezpośredniej Sp. z o.o.	Kraków	Usługi call-center	10 481	3 384	29 310	621	100,00	672
Razem								1 506 442

(*) Dane skonsolidowane obejmujące dane finansowe spółek zależnych.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Zmiany wartości inwestycji w jednostkach zależnych:

	ROK 2009	ROK 2008
Stan na początek okresu	1 506 442	1 631 694
Zwiększenia, w tym:	-	182
zakup lub podwyższenie kapitału	-	182
Zmniejszenia, w tym:	-80 000	-125 434
zmiana stanu odpisów z tytułu trwałej utraty wartości	-80 000	-
sprzedaż i obniżenie kapitału	-	-125 434
Stan na koniec okresu	1 426 442	1 506 442

	31.12.2009	31.12.2008
Inwestycje w jednostkach zależnych, w tym:		
w bankach	811 037	891 037
w innych podmiotach sektora finansowego	519 266	519 266
w podmiotach sektora niefinansowego	96 139	96 139
Razem	1 426 442	1 506 442

Ryzyko Ukrainy

Na dzień 31 grudnia 2009 roku wartość bilansowa udziałów w Open Joint Stock Company UniCredit Bank ("UCB") wynosi 577 349 tys. zł. Ponadto, na dzień 31 grudnia 2009 roku, wartość bilansowa należności z tytułu finansowania udzielonego UCB oraz z tytułu niewykorzystanych linii kredytowych i udzielonych akredytyw wynosiła odpowiednio 2 013 942 tys. zł i 610 075 tys. zł.

W 2009 roku gospodarka ukraińska nadal odczuwała skutki nagłego spadku popytu krajowego i zagranicznego, ostrego spowolnienia gospodarczego u największych partnerów handlowych oraz ograniczonego dostępu do kredytu i deprecjacji waluty narodowej (hrywny). W rezultacie nastąpiło znaczące załamanie gospodarki ukraińskiej przejawiające się spadkiem tempa wzrostu PKB, malejącą produkcją przemysłową oraz spadkiem kursu wymiany hrywny. W czwartym kwartale 2009 roku odnotowano jednak pierwsze oznaki poprawy. Pomimo tego, na dzień 31 grudnia 2009 roku Bank dokonał odpisu z tytułu utraty wartości w wysokości 80 000 tys. zł celem odzwierciedlenia utrzymującej się deprecjacji hrywny w stosunku do polskiego złotego.

Zważywszy na klimat niepewności związany z rynkiem ukraińskim Bank kontynuował monitorowanie wartości odzyskiwalnej inwestycji Banku na Ukrainie poprzez dokonywanie wyceny inwestycji kapitałowej i portfela kredytowego. W opinii Banku, na dzień 31 grudnia 2009 roku dokonany szacunek potwierdza odzyskiwalność wartości bilansowej tych inwestycji.

Szacunek opisany powyżej jest szczególnie złożony w świetle kryzysu finansowego, którego doświadczyła Ukraina w 2009 roku i wynikających z niego trudności przy prognozowaniu przyszłych przepływów pieniężnych w długim okresie. Dodatkowo, parametry i informacje wykorzystane do oceny wartości bilansowej inwestycji Banku na Ukrainie w dużym stopniu zależą od otoczenia makroekonomicznego i rynkowego, które może nadal ulegać szybkim nieprzewidywalnym zmianom, tak jak to miało miejsce w ostatnim roku.

Począwszy od pierwszych oznak pogorszenia sytuacji gospodarczej na Ukrainie, Bank wzmocnił kontrolę wewnętrzną celem zapewnienia efektywnego nadzoru nad działalnością kredytową i operacyjną UCB, w szczególności w zakresie zarządzania ryzykiem.

Pomimo, opisanego powyżej negatywnego otoczenia gospodarczego w 2009 roku, UCB wykazało zysk netto za 2009 rok w wysokości 16 472 tys. zł.

(w tys. zł)

29. Inwestycje w jednostki stowarzyszone

Skrócone informacje o jednostkach stowarzyszonych na dzień 31 grudnia 2009 roku (*)

NAZWA (FIRMA) JEDNOSTKI ZE WSKAZANIEM FORMY PRAWNEJ	SIEDZIBA	PRZEDMIOT DZIAŁALNOŚCI	AKTYWA	ZOBOWIĄZANIA	PRZYCHODY	ZYSK/STRATA	POSIADANE UDZIAŁY %	WARTOŚĆ BILANSOWA UDZIAŁÓW
Krajowa Izba Rozliczeniowa S.A.	Warszawa	Izba rozliczeniowa	111 244	19 389	105 778	25 386	34,44	1 875
Pioneer Pekao Investment Management S.A.	Warszawa	Zarządzanie aktywami	370 381	41 341	398 597	110 129	49,00	14 995
Xelion Doradcy Finansowi Sp. z o.o.	Warszawa	Działalność pomocnicza, finansowa i ubezpieczeniowa	11 404	3 793	23 198	-8 557	50,00	12 557
Pirelli Pekao Real Estate Sp. z o.o.	Warszawa	Obrót nieruchomościami	64 609	20 999	20 400	1 690	25,00	8 858
CPF Management	Tortola, British Virgin Islands	Doradcza i biznesowa – nie prowadzi działalności	-	-	-	-	40,00	-
Cental Poland Fund LLC (**)	Wilmington, Delaware, USA	Fundusz inwestycyjny	675	-	-	-41	53,19	1 060
Polish Banking System S.A. (w likwidacji)	Warszawa	Spółka w likwidacji	b. d.	b. d.	b. d.	b. d.	48,90	-
PPP Budpress Sp. z o.o. (w likwidacji)	Żyrardów	Spółka w likwidacji	b. d.	b. d.	b. d.	b. d.	36,20	-
Razem								39 345

(*) Dane dostępne na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego

(**) Dane w USD, wartość bilansowa w PLN

Skrócone informacje o jednostkach stowarzyszonych na dzień 31 grudnia 2008 roku

NAZWA (FIRMA) JEDNOSTKI ZE WSKAZANIEM FORMY PRAWNEJ	SIEDZIBA	PRZEDMIOT DZIAŁALNOŚCI	AKTYWA	ZOBOWIĄZANIA	PRZYCHODY	ZYSK/STRATA	POSIADANE UDZIAŁY %	WARTOŚĆ BILANSOWA UDZIAŁÓW
Krajowa Izba Rozliczeniowa S.A.	Warszawa	Izba rozliczeniowa	131 616	28 313	118 096	36 837	34,44	1 875
Pioneer Pekao Investment Management S.A.	Warszawa	Zarządzanie aktywami	501 890	41 393	608 007	194 719	49,00	14 995
Xelion Doradcy Finansowi Sp. z o.o.	Warszawa	Działalność pomocnicza, finansowa i ubezpieczeniowa	5 365	4 197	20 237	-15 211	50,00	30 057
Pirelli Pekao Real Estate Sp. z o.o.	Warszawa	Obrót nieruchomościami	82 015	24 014	28 326	16 081	25,00	8 858
CPF Management	Tortola, British Virgin Islands	Doradcza i biznesowa – nie prowadzi działalności	-	-	-	-	40,00	-
Cental Poland Fund LLC (*)	Wilmington, Delaware, USA	Fundusz inwestycyjny	714	-	-	-485	53,19	1 060
Polish Banking System S.A. (w likwidacji)	Warszawa	Spółka w likwidacji	b. d.	b. d.	b. d.	b. d.	48,90	-
PPP Budpress Sp. z o.o. (w likwidacji)	Żyrardów	Spółka w likwidacji	b. d.	b. d.	b. d.	b. d.	36,20	-
Razem								56 845

(*) Dane w USD, wartość bilansowa w PLN

(w tys. zł)

Zmiany wartości inwestycji w jednostkach stowarzyszonych:

	ROK 2009	ROK 2008
Stan na początek okresu	56 845	56 530
Zwiększenia, w tym:	7 500	6 672
zakup lub podwyższenie kapitału	7 500	5 000
Inne	-	1 672
Zmniejszenia, w tym:	-25 000	-6 357
sprzedaż i obniżenie kapitału	-	-37
przeniesienie z pozycji aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	-	-4 775
zmiana stanu odpisów z tytułu trwałej utraty wartości	-25 000	-
Inne	-	-1 545
Stan na koniec okresu	39 345	56 845

	31.12.2009	31.12.2008
Inwestycje w jednostkach zależnych, w tym:		
w bankach	-	-
w innych podmiotach sektora finansowego	30 487	47 987
w podmiotach sektora niefinansowego	8 858	8 858
Razem	39 345	56 845

Na dzień 31 grudnia 2009 roku oraz 31 grudnia 2008 roku, Bank nie posiadał inwestycji w jednostkach współkontrolowanych.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

30. Wartości niematerialne

	31.12.2009	31.12.2008
a/ Wartości niematerialne, w tym:	626 787	670 213
koszty prac rozwojowych	9 368	2 996
patenty i licencje	437 036	442 778
Inne	4 557	6 026
Nakłady na wartości niematerialne i zaliczki na nakłady wartości niematerialnych	175 826	218 413
b/ Wartość firmy	51 675	51 675
Razem	678 462	721 888

Wartość firmy – to wartość powstała w związku z przeniesieniem części majątku Banku BPH S.A., w postaci zorganizowanej części przedsiębiorstwa, na Bank Pekao S.A.

Wartość firmy przeniesiona na Bank Pekao S.A. jest częścią wartości firmy powstałej w wyniku nabycia przez Bank BPH S.A. Pierwszego Komercyjnego Banku S.A. „PKBL” w Lublinie i dotyczy tylko tych oddziałów Banku PKBL, które zostały przeniesione do Banku Pekao S.A. w ramach integracji Banków. Rozpoznana wartość firmy wynosi 51 675 tys. zł.

Na dzień 31 grudnia 2009 roku Bank przeprowadził test na utratę wartości firmy PKBL w wyniku którego nie rozpoznano utraty wartości tego składnika.

Poniżej zostały przedstawione zmiany pozycji wartości niematerialne w ciągu okresu sprawozdawczego:

ROK 2009	KOSZTY PRAC ROZWOJOWYCH	PATENTY I LICENCJE	INNE (*)	OGÓŁEM
WARTOŚĆ BRUTTO				
Stan na początek okresu	68 439	1 271 244	255 040	1 594 723
Zwiększenia, w tym:	10 381	190 130	-33 546	166 965
zakupy	-	11	155 422	155 433
Inne	4 956	1 897	4 679	11 532
przeniesienie z nakładów inwestycyjnych	5 425	188 222	-193 647	-
Zmniejszenia, w tym:	-	-1 633	-10 619	-12 252
likwidacja	-	-1 592	-	-1 592
Inne	-	-41	-10 619	-10 660
Stan na koniec okresu	78 820	1 459 741	210 875	1 749 436
UMORZENIE				
Stan na początek okresu	65 443	828 466	19 640	913 549
Amortyzacja	2 834	195 171	1 746	199 751
Likwidacja	-	-1 592	-	-1 592
Pozostałe	1 175	660	-1 855	-20
Stan na koniec okresu	69 452	1 022 705	19 531	1 111 688
ODPISY AKTUALIZUJĄCE				
Stan na początek okresu	-	-	10 961	10 961
Zmiany wartości	-	-	-	-
Stan na koniec okresu	-	-	10 961	10 961
WARTOŚĆ NETTO				
Stan na początek okresu	2 996	442 778	224 439	670 213
Stan na koniec okresu	9 368	437 036	180 383	626 787

(*) Pozycja obejmuje głównie nakłady inwestycyjne

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

ROK 2008	KOSZTY PRAC ROZWOJOWYCH	PATENTY I LICENCJE	INNE (*)	OGÓŁEM
WARTOŚĆ BRUTTO				
Stan na początek okresu	73 230	1 093 799	212 679	1 379 708
Zwiększenia, w tym:	-	182 112	58 601	240 713
zakupy	-	25	225 706	225 731
Inne	-	508	14 474	14 982
przeniesienie z nakładów inwestycyjnych	-	181 579	-181 579	-
Zmniejszenia, w tym:	-4 791	-4 667	-16 240	-25 698
likwidacja	-4 791	-3 053	-2 138	-9 982
Inne	-	-1 614	-14 102	-15 716
Stan na koniec okresu	68 439	1 271 244	255 040	1 594 723
UMORZENIE				
Stan na początek okresu	58 802	674 171	19 147	752 120
Amortyzacja	11 341	156 876	2 617	170 834
Likwidacja	-4 700	-3 054	-2 124	-9 878
Pozostałe	-	473	-	473
Stan na koniec okresu	65 443	828 466	19 640	913 549
ODPISY AKTUALIZUJĄCE				
Stan na początek okresu	-	119	10 961	11 080
Zmiany wartości	-	-119	-	-119
Stan na koniec okresu	-	-	10 961	10 961
WARTOŚĆ NETTO				
Stan na początek okresu	14 428	419 509	182 571	616 508
Stan na koniec okresu	2 996	442 778	224 439	670 213

(*) Pozycja obejmuje głównie nakłady inwestycyjne

W 2009 roku i 2008 roku nie występowały ograniczenia dotyczące tytułu prawnego do wartości niematerialnych tytułem zabezpieczenia zobowiązań.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

31. Rzeczowe aktywa trwałe

	31.12.2009	31.12.2008
Środki trwałe, w tym:	1 705 536	1 718 554
grunty i budynki	1 306 004	1 312 185
maszyny i urządzenia	336 084	348 459
środki transportu	32 678	31 656
inne	30 770	26 254
Środki trwałe w budowie oraz zaliczki na środki trwałe w budowie	40 285	90 140
Razem	1 745 821	1 808 694

Poniżej zostały przedstawione zmiany pozycji rzeczowe środki trwałe w ciągu okresu sprawozdawczego:

ROK 2009	GRUNTY I BUDYNKI	MASZYNY I URZĄDZENIA	ŚRODKI TRANSPORTU	INNE	OGÓŁEM
WARTOŚĆ BRUTTO					
Stan na początek okresu	2 175 922	1 363 648	68 657	365 036	3 973 263
Zwiększenia, w tym:	85 239	93 599	12 946	12 636	204 420
nabycie	-	-	-	5	5
przeniesienie ze środków trwałych w budowie	84 257	91 760	-	12 518	188 535
inne	982	1 839	12 946	113	15 880
Zmniejszenia, w tym:	-32 827	-59 843	-10 365	-17 858	-120 893
likwidacja i sprzedaż	-18 668	-56 707	-10 363	-17 692	-103 430
przeniesienie do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	-13 616	-2 386	-	-49	-16 051
inne	-543	-750	-2	-117	-1 412
Stan na koniec okresu	2 228 334	1 397 404	71 238	359 814	4 056 790
UMORZENIE					
Stan na początek okresu	861 375	1 008 257	34 130	338 269	2 242 031
Zwiększenia, w tym:	80 446	103 942	12 381	7 860	204 629
amortyzacja	80 219	102 486	10 816	7 747	201 268
inne	227	1 456	1 565	113	3 361
Zmniejszenia, w tym:	-22 041	-57 697	-9 262	-17 597	-106 597
likwidacja i sprzedaż	-17 281	-55 560	-9 259	-17 433	-99 533
przeniesienie do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	-4 418	-1 810	-	-44	-6 272
inne	-342	-327	-3	-120	-792
Stan na koniec okresu	919 780	1 054 502	37 249	328 532	2 340 063
ODPISY AKTUALIZUJĄCE					
Stan na początek okresu	2 362	6 932	2 871	513	12 678
Zwiększenia	297	-	-	-	297
Zmniejszenia	-109	-114	-1 560	-1	-1 784
Stan na koniec okresu	2 550	6 818	1 311	512	11 191
WARTOŚĆ NETTO					
Stan na początek okresu	1 312 185	348 459	31 656	26 254	1 718 554
Stan na koniec okresu	1 306 004	336 084	32 678	30 770	1 705 536

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

ROK 2008	GRUNTY I BUDYNKI	MASZyny I URZĄDZENIA	ŚRODKI TRANSPORTU	INNE	OGÓŁEM
WARTOŚĆ BRUTTO					
Stan na początek okresu	2 270 831	1 309 207	63 548	374 590	4 018 176
Zwiększenia, w tym:	42 591	111 877	12 886	8 855	176 209
nabycie	-	-	-	10	10
przeniesienie ze środków trwałych w budowie	35 995	108 293	-	8 092	152 380
inne	6 596	3 584	12 886	753	23 819
Zmniejszenia, w tym:	-137 500	-57 436	-7 777	-18 409	-221 122
likwidacja i sprzedaż	-1 960	-36 351	-7 751	-17 750	-63 812
przeniesienie do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	-124 481	-16 049	-	-12	-140 542
inne	-11 059	-5 036	-26	-647	-16 768
Stan na koniec okresu	2 175 922	1 363 648	68 657	365 036	3 973 263
UMORZENIE					
Stan na początek okresu	805 959	955 393	30 714	348 118	2 140 184
Zwiększenia, w tym:	83 499	105 615	10 485	7 674	207 273
amortyzacja	80 723	101 005	9 438	6 936	198 102
inne	2 776	4 610	1 047	738	9 171
Zmniejszenia, w tym:	-28 083	-52 751	-7 069	-17 523	-105 426
likwidacja i sprzedaż	-1 749	-35 770	-7 055	-16 693	-61 267
przeniesienie do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	-22 150	-12 783	-	-11	-34 944
inne	-4 184	-4 198	-14	-819	-9 215
Stan na koniec okresu	861 375	1 008 257	34 130	338 269	2 242 031
ODPISY AKTUALIZUJĄCE					
Stan na początek okresu	2 347	8 657	3 668	612	15 284
Zwiększenia	431	246	17	2	696
Zmniejszenia	-416	-1 971	-814	-101	-3 302
Stan na koniec okresu	2 362	6 932	2 871	513	12 678
WARTOŚĆ NETTO					
Stan na początek okresu	1 462 525	345 157	29 166	25 860	1 862 708
Stan na koniec okresu	1 312 185	348 459	31 656	26 254	1 718 554

Kwota nakładów uwzględnionych w pozycji rzeczowych aktywów trwałych w toku budowy na dzień 31 grudnia 2009 roku wyniosła 40 285 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2008 roku – 89 976 tys. zł).

Kwota otrzymanych odszkodowań uzyskanych od stron trzecich z tytułu utraty wartości lub utracenia pozycji rzeczowych aktywów trwałych ujętych w rachunku zysków i strat w 2009 roku wyniosła 1 310 tys. zł (w 2008 roku 1 075 tys. zł).

W 2009 roku i w 2008 roku nie występowały ograniczenia dotyczące tytułu prawnego do rzeczowych aktywów trwałych tytułem zabezpieczenia zobowiązań.

Zobowiązania umowne

Do dnia 31 grudnia 2009 roku Bank zawarł umowy z kontrahentami na nabycie w przyszłości wartości niematerialnych w kwocie 74 421 tys. zł, w tym w 2010 roku 74 421 tys. zł, oraz rzeczowych aktywów trwałych w kwocie 60 735 tys. zł, w tym w 2010 roku 60 735 tys. zł, (do dnia 31 grudnia 2008 roku Bank zawarł umowy z kontrahentami na nabycie w przyszłości wartości niematerialnych w kwocie 55 919 tys. zł, w tym w 2009 roku 55 919 tys. zł, oraz rzeczowych aktywów trwałych w kwocie 57 660 tys. zł, w tym w 2009 roku 57 660 tys. zł).

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

32. Nieruchomości inwestycyjne

Bank stosuje do wyceny nieruchomości inwestycyjnych model ceny nabycia.

Nie występują ograniczenia prawa do zbycia nieruchomości inwestycyjnych i praw do przekazania przychodu i zysku z tego tytułu.

Poniżej zostały przedstawione zmiany pozycji nieruchomości inwestycyjnych w ciągu okresu sprawozdawczego:

	ROK 2009	ROK 2008
WARTOŚĆ BRUTTO		
Stan na początek okresu	112 219	95 379
Zwiększenia, w tym:	327	18 606
nabycie nieruchomości	327	7
przeniesienie z nieruchomości własnych	-	9 522
inne	-	9 077
Zmniejszenia, w tym:	-17 423	-1 766
przeniesienie do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	-16 436	-1 758
inne	-987	-8
Stan na koniec okresu	95 123	112 219
ODPISY AMORTYZACYJNE		
Stan na początek okresu	38 957	30 876
Zwiększenia, w tym:	8 119	8 821
przeniesienie z nieruchomości własnych	-	3 276
inne	5 541	3 187
amortyzacja	2 578	2 358
Zmniejszenia, w tym:	-11 272	-740
przeniesienie do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	-10 847	-623
inne	-425	-117
Stan na koniec okresu	35 804	38 957
ODPISY AKTUALIZUJĄCE Z TYTUŁU UTRATY WARTOŚCI		
Stan na początek okresu	9 979	8 773
Zwiększenia, w tym:	-	1 206
utworzenie odpisów	-	550
przeniesienie z nieruchomości własnych	-	110
różnice kursowe	-	546
inne	-	-
Zmniejszenia, w tym:	-5 627	-
przeniesienie do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	-26	-
różnice kursowe	-60	-
inne	-5 541	-
Stan na koniec okresu	4 352	9 979
WARTOŚĆ BILANSOWA NETTO		
Stan na początek okresu	63 283	55 730
Stan na koniec okresu	54 967	63 283

Wartość godziwa nieruchomości inwestycyjnych na 31 grudnia 2009 roku wynosiła 94 541 tys. zł (na 31 grudnia 2008 roku wynosiła 86 586 tys. zł).

Wartość godziwą ustalono w oparciu o wyceny rzeczoznawców majątkowych.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

W rachunku zysków i strat ujęto następujące kwoty przychodów i kosztów związanych z nieruchomościami inwestycyjnymi:

	2009	2008
Przychody z czynszów dotyczących nieruchomości inwestycyjnych	4 095	3 494
Bezpośrednie koszty operacyjne dotyczące nieruchomości inwestycyjnych (w tym: koszty napraw i utrzymania), które w danym okresie przyniosły przychody z czynszów	-931	-686
Bezpośrednie koszty operacyjne dotyczące nieruchomości inwestycyjnych (w tym: koszty napraw i utrzymania), które nie przyniosły w danym okresie przychodów z czynszów	-85	-85

33. Inne aktywa

	31.12.2009	31.12.2008
Koszty do rozliczenia w czasie	26 225	98 244
Prawo użytkowania wieczystego gruntu	16 706	17 325
Dochody do otrzymania	34 638	24 847
Rozrachunki międzybankowe i międzyoddziałowe	4 025	9 137
Należności od dłużników różnych	634 010	699 443
Pozostałe	265	918
Razem	715 869	849 914

Koszty do rozliczenia w czasie dotyczą poszczególnych rodzajów wydatków, których rozliczenie w ciężar rachunku zysków i strat nastąpi stosownie do upływu czasu w przyszłych okresach sprawozdawczych.

34. Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań

Według stanu na dzień 31 grudnia 2009 roku Bank posiadał w swoim portfelu następujące aktywa finansowe, które stanowią zabezpieczenie zobowiązań:

RODZAJ TRANSAKCJI	PRZEDMIOT ZABEZPIECZENIA	WARTOŚĆ BILANSOWA AKTYWÓW STANOWIĄCYCH ZABEZPIECZENIE ZOBOWIĄZAŃ	WARTOŚĆ NOMINALNA AKTYWÓW STANOWIĄCYCH ZABEZPIECZENIE ZOBOWIĄZAŃ	WARTOŚĆ ZOBOWIĄZAŃ PODLEGAJĄCYCH ZABEZPIECZENIU
Repo	obligacje	10 953	11 411	10 937
Sell-buy-back	obligacje	1 633 067	1 679 470	1 636 608
Pokrycie Funduszu ochrony środków gwarantowanych na rzecz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego	obligacje,	389 356	380 000	-
Kredyt lombardowy i techniczny	obligacje	4 006 146	4 128 971	-
Inne kredyty	obligacje	614 435	610 000	377 611

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Według stanu na dzień 31 grudnia 2008 roku Bank posiadał w swoim portfelu następujące aktywa finansowe, które stanowią zabezpieczenie zobowiązań:

RODZAJ TRANSAKCJI	PRZEDMIOT ZABEZPIECZENIA	WARTOŚĆ BILANSOWA AKTYWÓW STANOWIĄCYCH ZABEZPIECZENIE ZOBOWIĄZAŃ	WARTOŚĆ NOMINALNA AKTYWÓW STANOWIĄCYCH ZABEZPIECZENIE ZOBOWIĄZAŃ	WARTOŚĆ ZOBOWIĄZAŃ PODLEGAJĄCYCH ZABEZPIECZENIU
Repo	obligacje	4 916 299	4 960 384	4 685 619
Sell-buy-back	obligacje	2 009 231	1 994 623	2 010 912
Pokrycie Funduszu ochrony środków gwarantowanych na rzecz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego	obligacje,	252 989	240 000	-
Kredyt lombardowy i techniczny	obligacje,	3 267 378	3 115 000	-
Inne kredyty	obligacje	556 445	530 000	547 339

Blokowanie papierów wartościowych wynika:

- w transakcjach Repo i Sell-buy-back – z obowiązujących standardów na rynku pieniężnym dla tego rodzaju transakcji,
- w przypadku blokady na rzecz BFG – z obowiązujących przepisów Ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym,
- dla kredytu lombardowego i technicznego – z polityki i standardów stosowanych przez Narodowy Bank Polski,
- w przypadku pozycji „Inne kredyty” – z warunków umowy zawartej pomiędzy Bankiem Pekao S.A. a Europejskim Bankiem Inwestycyjnym.

35. Zobowiązania wobec Banku Centralnego

	31.12.2009	31.12.2008
Kredyty otrzymane	1 100 176	1 469 675
Transakcje repo	-	3 347 824
Razem	1 100 176	4 817 499

36. Zobowiązania wobec innych banków

	31.12.2009	31.12.2008
Rachunki bieżące i depozyty overnight	1 763 460	1 485 430
Depozyty innych banków i pozostałe zobowiązania	1 357 630	1 842 830
Otrzymane kredyty i pożyczki	1 171 416	3 026 633
Środki pieniężne w drodze	33 816	99 504
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	1 133 077	1 620 036
Naliczone odsetki	2 656	17 002
Razem	5 462 055	8 091 435

Zobowiązania wobec banków według walut

	31.12.2009	31.12.2008
PLN	3 576 027	3 465 499
CHF	255 844	48 647
EUR	1 263 087	3 970 016
USD	172 385	142 848
Pozostałe waluty	194 712	464 425
Razem	5 462 055	8 091 435

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

37. Zobowiązania wobec klientów

	31.12.2009	31.12.2008
Zobowiązania wobec przedsiębiorstw, w tym:	46 660 785	40 948 691
środki na rachunkach bieżących i depozyty overnight	16 592 063	16 415 462
depozyty terminowe oraz pozostałe zobowiązania	29 736 123	24 354 650
zobowiązania w drodze	234 638	84 977
naliczone odsetki	97 961	93 602
Zobowiązania wobec jednostek budżetowych, w tym:	6 348 733	6 845 972
środki na rachunkach bieżących i depozyty overnight	3 766 713	4 051 719
depozyty terminowe i pozostałe zobowiązania	2 576 741	2 782 928
zobowiązania w drodze	-	-
naliczone odsetki	5 279	11 325
Zobowiązania wobec ludności, w tym:	43 177 499	40 938 591
środki na rachunkach bieżących i depozyty overnight	23 854 359	17 473 986
depozyty terminowe i pozostałe zobowiązania	19 111 789	22 946 787
zobowiązania w drodze	1	318 012
naliczone odsetki	211 350	199 806
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu, w tym:	514 281	1 724 820
transakcje terminowe	514 156	1 723 395
naliczone odsetki	125	1 425
Razem	96 701 298	90 458 074

Zobowiązania wobec klientów według walut

	31.12.2009	31.12.2008
PLN	81 871 698	75 770 069
CHF	105 810	114 534
EUR	8 447 340	8 549 882
USD	5 777 050	5 532 653
Pozostałe waluty	499 400	490 936
Razem	96 701 298	90 458 074

38. Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych

Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych według rodzaju

	31.12.2009	31.12.2008
Zobowiązania z tytułu emisji obligacji	-	4
Zobowiązania z tytułu emisji certyfikatów depozytowych	1 297 059	1 716 883
Naliczone odsetki	726	3 007
Razem	1 297 785	1 719 894

Nie wystąpiły przypadki nieterminowego wywiązywania się przez Bank z tytułu spłaty kapitału, wypłaty odsetek i wykupu własnych dłużnych papierów wartościowych.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych według poszczególnych emisji wg stanu na 31.12.2009

RODZAJ PAPIERU	WALUTA EMISJI	WARTOŚĆ NOMINALNA W TYS. ZŁ	DATA WYKUPU	WARUNKI OPROCENTOWANIA
certyfikaty depozytowe	EUR	28 269	2011-03-08	uzależnione od: indeksu FTSE EPRA oraz FTSE EPRA Euro Zero, DJ EuroSTOXX, Nikkei225, S&P500, HSCEI
certyfikaty depozytowe	EUR	2 588	2011-03-08	odsetki gwarantowane (2%) + ods. premiowe uzależnione od indeksów giełdowych – FTSE EPRA oraz FTSE EPEU, DJ EuroSTOXX, Nikkei225, S&P500, HSCEI
certyfikaty depozytowe	EUR	3 792	2010-09-27	odsetki uzależnione od zmian indeksów : DXAEP, SPGTAQUE, SPGTINFE, DJGTT
certyfikaty depozytowe	EUR	23 002	2010-09-27	odsetki uzależnione od zmian indeksów : DXAEP, SPGTAQUE, SPGTINFE, DJGTT
certyfikaty depozytowe	EUR	7 202	2010-11-22	odsetki uzależnione od zmian: Indeksu S&P 500, Indeksu FTSE 100, Indeksu Nikkei 225
certyfikaty depozytowe	PLN	40 420	2011-02-18	odsetki uzależnione od zmian indeksu DJ AIG GOLD
certyfikaty depozytowe	PLN	153 803	2010-06-11	uzależnione od indeksów Dow Jones Euro Stoxx 50, S&P GSCI Gold Index Excess Return, CECE Trade Index EUR, S&P GSCI Agricultural Index ER
certyfikaty depozytowe	PLN	10 209	2011-02-18	odsetki uzależnione od zmian indeksu HangSeng
certyfikaty depozytowe	PLN	148 842	2011-03-08	uzależnione od: indeksu FTSE EPRA oraz FTSE EPRA EPEU, DJ EuroSTOXX, Nikkei225, S&P500, HSCEI
certyfikaty depozytowe	PLN	13 062	2011-03-08	odsetki gwarantowane (4%) + ods. premiowe uzależnione od indeksów giełdowych – FTSE EPRA oraz FTSE EPRAEPEU, DJ EuroSTOXX, Nikkei225, S&P500, HSCEI
certyfikaty depozytowe	PLN	43 334	2010-09-27	odsetki uzależnione od zmian indeksów : DXAEP, SPGTAQUE, SPGTINFE, DJGTT
certyfikaty depozytowe	PLN	164 005	2010-09-27	odsetki uzależnione od zmian indeksów : DXAEP, SPGTAQUE, SPGTINFE, DJGTT
certyfikaty depozytowe	PLN	73 850	2010-11-22	odsetki uzależnione od zmian: Indeksu S&P 500, Indeksu FTSE 100, Indeksu Nikkei 225
certyfikaty depozytowe	PLN	48 090	2010-03-02	odsetki uzależnione od zmian: Russian Depository Index w USD
certyfikaty depozytowe	PLN	74 376	2010-03-02	odsetki uzależnione od zmian Indeksu WIG20
certyfikaty depozytowe	PLN	90 536	2011-06-30	odsetki uzależnione od zmian indeksu S&P 500
certyfikaty depozytowe	PLN	107 379	2012-11-16	odsetki uzależnione od indeksów: WIG 20, S&P 500, Hang Seng
certyfikaty depozytowe	PLN	50 184	2012-06-29	odsetki uzależnione od indeksów: S&P GSCI Agriculture, S&P GSCI Nickel, S&P GSCI Aluminium
certyfikaty depozytowe	PLN	74 772	2012-12-02	odsetki uzależnione od indeksów: WIG 20, DJ EURO STOXX, LONDON GOLD MARKET FIXING
certyfikaty depozytowe	PLN	104 349	2012-09-03	odsetki uzależnione od indeksu WIG 20
certyfikaty depozytowe	USD	28 067	2011-03-08	uzależnione od: indeksu FTSE EPRA oraz FTSE EPEU, DJ EuroSTOXX, Nikkei225, S&P500, HSCEI
certyfikaty depozytowe	USD	5 173	2011-03-08	odsetki gwarantowane (4%) + ods. premiowe uzależnione od indeksów giełdowych – FTSE EPRA oraz FTSE EPEU, DJ EuroSTOXX, Nikkei225, S&P500, HSCEI
certyfikaty depozytowe	USD	7 579	2010-09-27	odsetki uzależnione od zmian indeksów : DXAEP, SPGTAQUE, SPGTINFE, DJGTT
certyfikaty depozytowe	USD	27 400	2010-09-27	odsetki uzależnione od zmian indeksów : DXAEP, SPGTAQUE, SPGTINFE, DJGTT
certyfikaty depozytowe	USD	12 846	2010-11-22	odsetki uzależnione od zmian: Indeksu S&P 500, Indeksu FTSE 100, Indeksu Nikkei 225

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych według poszczególnych emisji wg stanu na 31.12.2008

RODZAJ PAPIERU	WALUTA EMISJI	WARTOŚĆ NOMINALNA W TYS. ZŁ	DATA WYKUPU	WARUNKI OPROCENTOWANIA
certyfikaty depozytowe	EUR	5 992	2009-06-30	struktura – zależne od indeksu DJ EuroStoxx 50
certyfikaty depozytowe	EUR	32 891	2011-03-08	uzależnione od: indeksu FTSE EPRA oraz FTSE EPRA Euro Zero, DJ EuroSTOXX, Nikkei225, S&P500, HSCEI
certyfikaty depozytowe	EUR	2 758	2011-03-08	odsetki gwarantowane (2%) + ods. premiowe uzależnione od indeksów giełdowych – FTSE EPRA oraz FTSE EPEU, DJ EuroSTOXX, Nikkei225, S&P500, HSCEI
certyfikaty depozytowe	EUR	3 955	2010-09-27	odsetki uzależnione od zmian indeksów : DXAEP, SPGTAQUE, SPGTINFE, DJGTT
certyfikaty depozytowe	EUR	26 357	2010-09-27	odsetki uzależnione od zmian indeksów : DXAEP, SPGTAQUE, SPGTINFE, DJGTT
certyfikaty depozytowe	EUR	7 865	2010-11-22	odsetki uzależnione od zmian: Indeksu S&P 500, Indeksu FTSE 100, Indeksu Nikkei 225
certyfikaty depozytowe	PLN	144 729	2009-01-16	uzależnione od: equities, koszyka 3 indeksów: Nikkei 225; HSCEI; TWSE
certyfikaty depozytowe	PLN	76 555	2009-06-18	uzależnione od: equities, koszyka 3 indeksów: Nikkei 225; HSCEI; TWSE
certyfikaty depozytowe	PLN	33 396	2009-01-16	uzależnione od: equities, koszyka 3 indeksów: Nikkei 225; HSCEI; TWSE
certyfikaty depozytowe	PLN	17 134	2009-06-18	uzależnione od: equities, koszyka 3 indeksów: Nikkei 225; HSCEI; TWSE
certyfikaty depozytowe	PLN	4 150	2009-06-30	struktura – zależne od indeksu DJ EuroStoxx 50
certyfikaty depozytowe	PLN	181 446	2009-05-18	odsetki uzależnione od zmian: indeksu Dow Jones Euro Stoxx Select Dividend 30 Index i indeksu Dow Jones Euro Stoxx 50 Price Index
certyfikaty depozytowe	PLN	141 802	2009-08-03	odsetki uzależnione od zmian: indeksu Dow Jones Euro Stoxx Select Dividend 30 Index i indeksu Dow Jones Euro Stoxx 50 Price Index
certyfikaty depozytowe	PLN	3 000	2009-05-18	odsetki uzależnione od zmian: indeksu Dow Jones Euro Stoxx Select Dividend 30 Index i indeksu Dow Jones Euro Stoxx 50 Price Index
certyfikaty depozytowe	PLN	157 436	2010-06-11	uzależnione od indeksów Dow Jones Euro Stoxx 50, S&P GSCI Gold Index Excess Return, CECE Trade Index EUR, S&P GSCI Agricultural Index ER
certyfikaty depozytowe	PLN	153 733	2011-03-08	uzależnione od: indeksu FTSE EPRA oraz FTSE EPRA EPEU, DJ EuroSTOXX, Nikkei225, S&P500, HSCEI
certyfikaty depozytowe	PLN	13 240	2011-03-08	odsetki gwarantowane (4%) + ods. premiowe uzależnione od indeksów giełdowych – FTSE EPRA oraz FTSE EPRAEPEU, DJ EuroSTOXX, Nikkei225, S&P500, HSCEI
certyfikaty depozytowe	PLN	45 078	2010-09-27	odsetki uzależnione od zmian indeksów : DXAEP, SPGTAQUE, SPGTINFE, DJGTT
certyfikaty depozytowe	PLN	171 174	2010-09-27	odsetki uzależnione od zmian indeksów : DXAEP, SPGTAQUE, SPGTINFE, DJGTT
certyfikaty depozytowe	PLN	76 950	2010-11-22	odsetki uzależnione od zmian: Indeksu S&P 500, Indeksu FTSE 100, Indeksu Nikkei 225
certyfikaty depozytowe	PLN	49 012	2010-03-02	odsetki uzależnione od zmian: Russian Depository Index w USD
certyfikaty depozytowe	PLN	75 747	2010-03-02	odsetki uzależnione od zmian Indeksu WIG20
certyfikaty depozytowe	USD	67 674	2009-01-16	uzależnione od: equities, koszyka 3 indeksów azjatyckich Nikkei 225; HSCEI; TWSE
certyfikaty depozytowe	USD	25 092	2009-06-18	uzależnione od: equities, koszyka 3 indeksów azjatyckich Nikkei 225; HSCEI; TWSE
certyfikaty depozytowe	USD	31 807	2009-01-16	odsetki gwarantowane: 3% + odsetki uzależnione od koszyka 3 indeksów azjatyckich Nikkei 225; HSCEI; TWSE
certyfikaty depozytowe	USD	8 533	2009-06-18	odsetki gwarantowane: 3% + odsetki uzależnione od koszyka 3 indeksów azjatyckich Nikkei 225; HSCEI; TWSE
certyfikaty depozytowe	USD	412	2009-06-30	struktura – zależne od indeksu DJ EuroStoxx 50
certyfikaty depozytowe	USD	66 353	2009-05-18	struktura – zależne od indeksów DJ EuroStoxx 50, DJ EuroStoxx Select Divident 30
certyfikaty depozytowe	USD	35 660	2009-08-03	struktura – zależne od indeksów DJ EuroStoxx 50, DJ EuroStoxx Select Divident 30
certyfikaty depozytowe	USD	31 736	2011-03-08	uzależnione od: indeksu FTSE EPRA oraz FTSE EPEU, DJ EuroSTOXX, Nikkei225, S&P500, HSCEI
certyfikaty depozytowe	USD	5 784	2011-03-08	odsetki gwarantowane (4%) + ods. premiowe uzależnione od indeksów giełdowych – FTSE EPRA oraz FTSE EPEU, DJ EuroSTOXX, Nikkei225, S&P500, HSCEI
certyfikaty depozytowe	USD	8 805	2010-09-27	odsetki uzależnione od zmian indeksów : DXAEP, SPGTAQUE, SPGTINFE, DJGTT
certyfikaty depozytowe	USD	30 995	2010-09-27	odsetki uzależnione od zmian indeksów : DXAEP, SPGTAQUE, SPGTINFE, DJGTT
certyfikaty depozytowe	USD	17 149	2010-11-22	odsetki uzależnione od zmian: Indeksu S&P 500, Indeksu FTSE 100, Indeksu Nikkei 225
obligacje zamienne na akcje	PLN	4	2012-12-31	

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych

	31.12.2009	31.12.2008
Stan na początek okresu	1 719 894	2 097 070
Zwiększenia (emisja)	481 162	282 195
Zmniejszenia (wykup)	-846 679	-692 424
Zmniejszenia (częściowa spłata)	-55 560	-93 040
Różnice kursowe	9 804	91 585
Inne zmiany	-10 836	34 508
Stan na koniec okresu	1 297 785	1 719 894

39. Rezerwy

Poniżej przedstawiono zmiany pozycji rezerwy w ciągu okresu sprawozdawczego:

ROK 2009	REZERWA NA SPRAWY SPORNE	REZERWA NA ŚWIADCZENIA EMERYTALNE	REZERWA NA UDZIELONE ZOBOWIĄZANIA I GWARANCJE	INNE REZERWY	RAZEM
Stan na początek okresu	16 145	114 573	142 293	25 166	298 177
Utworzenie/aktualizacja rezerw	1 294	13 589	82 542	3 373	100 798
Wykorzystanie rezerw	-109	-8 752	-	-13 000	-21 861
Rozwiązanie rezerw	-1 744	-	-88 405	-4 063	-94 212
Różnice kursowe	-977	-	-384	-	-1 361
Inne zmiany	680	-	-852	-	-172
Stan na koniec okresu	15 289	119 410	135 194	11 476	281 369

Poniżej przedstawiono zmiany pozycji rezerwy w ciągu okresu sprawozdawczego:

ROK 2008	REZERWA NA SPRAWY SPORNE	REZERWA NA ŚWIADCZENIA EMERYTALNE	REZERWA NA UDZIELONE ZOBOWIĄZANIA I GWARANCJE	INNE REZERWY	RAZEM
Stan na początek okresu	53 971	113 511	186 161	21 355	374 998
Utworzenie/aktualizacja rezerw	3 845	1 062	106 089	3 811	114 807
Wykorzystanie rezerw	-6 124	-	-	-	-6 124
Rozwiązanie rezerw	-33 423	-	-154 983	-	-188 406
Różnice kursowe	-109	-	5 026	-	4 917
Inne zmiany	-2 015	-	-	-	-2 015
Stan na koniec okresu	16 145	114 573	142 293	25 166	298 177

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

40. Pozostałe zobowiązania

	31.12.2009	31.12.2008
Przychody przyszłych okresów	163 663	167 093
Rezerwy na urlopy wypoczynkowe	51 132	51 255
Rezerwy na pozostałe zobowiązania pracownicze	151 945	149 996
Rezerwa na koszty rzeczowe	97 466	92 379
Pozostałe koszty do zapłacenia	15 816	13 618
Wierzyciele różni	445 636	400 713
Rozrachunki międzybankowe i międzyoddziałowe	456 267	345 356
Razem	1 381 925	1 220 410

41. Świadczenia pracownicze

Program motywacyjny – program opcji menedżerskich Banku Pekao S.A.

Opcje na akcje przyznawane są w ramach programu motywacyjnego dla kadry menedżerskiej kluczowej dla realizacji strategii Banku, ustanowionego uchwałą Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Banku z dnia 25 lipca 2003 roku.

Program realizowany jest w trybie warunkowego podwyższenia kapitału zakładowego Banku w drodze emisji następujących akcji, obejmowanych w wykonaniu praw obligacji z prawem pierwszeństwa do objęcia akcji Banku.

TYP AKCJI	LICZBA AKCJI EMITOWANYCH W RAMACH WARUNKOWEGO PODWYŻSZENIA KAPITAŁU ZAKŁADOWEGO	WARTOŚĆ NOMINALNA 1 AKCJI	CENA EMISYJNA 1 AKCJI	PODSTAWA USTALENIA CENY EMISYJNEJ
Zwykłe na okaziciela; seria F	830 000	1 zł	108,37 zł	średnia rynkowych cen zamknięcia akcji Banku na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. za okres lipca i sierpnia 2003 roku
Zwykłe na okaziciela; seria G	830 000	1 zł	123,06 zł	średnia rynkowych cen zamknięcia akcji Banku na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. za okres lutego i marca 2004 roku

Po zrealizowaniu prawa pierwszeństwa do objęcia akcji Banku akcje są ujmowane w kapitale własnym.

Program motywacyjny realizowany będzie w ramach podprogramów (każdego podzielonego na dwie transze) o następujących charakterystykach:

PROGRAM OPARTY NA EMISJI AKCJI SERII F				PROGRAM OPARTY NA EMISJI AKCJI SERII G					
Data wygaśnięcia		31.12.2010		31.12. 2012					
Cena realizacji (w zł)		108,37		123,06					
Liczba opcji		415 000		415 000		415 000			
Warunki nabywania uprawnień	1. Wykonanie celów indywidualnych w ramach programu MBO w roku 2003. 2. Pozostawanie w stosunku pracy w Grupie Kapitałowej na dzień realizacji prawa z opcji.			1. Wykonanie celów indywidualnych w ramach programu MBO w roku 2004. 2. Pozostawanie w stosunku pracy w Grupie Kapitałowej na dzień realizacji prawa z opcji.					
	3. Wykonanie założonego ROE za rok 2004		3. Wykonanie założonego ROE za rok 2005		3. Wykonanie założonego ROE za rok 2006		3. Wykonanie założonego ROE za rok 2007		
Wartość godziwa na dzień 31.12.2009 (w tys. zł)		6 462		6 775		7 849		7 734	

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

ZAŁOŻENIA MODELU WARTOŚCI GODZIWEJ PROGRAMU PRZYJĘTE NA DZIEŃ PRYZNANIA PRAW				
Stopa dywidendy (%)	4,27		5,12	
Wskaźnik zmienności (%)	31,75		31,75	
Stopa procentowa wolna od ryzyka (%)	5,33	5,41	6,66	6,70
Spodziewany okres ważności opcji (w latach)	4,76	5,26	6,18	6,68
Średnia ważona cena akcji (w zł)	112,50		125,00	

Wartość godziwa praw pierwszeństwa do objęcia akcji Banku przyznanych w okresie do 31 grudnia 2009 roku, na dzień 31 grudnia 2009 roku wynosi 28 820 tys. zł i jest ona rozliczana w czasie przez szacowany okres nabywania uprawnień do objęcia akcji Banku przez osoby uczestniczące w programie.

Wartość godziwa prawa pierwszeństwa do objęcia akcji Banku została oszacowana na dzień przyznania opcji (praw pierwszeństwa do objęcia akcji Banku) na podstawie modelu Blacka-Scholesa wyceny opcji na akcje wypłacające dywidendę, z uwzględnieniem oczekiwań Zarządu, co do ilości praw, które zostaną zrealizowane. Wartość programu akcji pracowniczych na każdą datę bilansową koryguje się jeśli zmieniły się oczekiwania Zarządu dotyczące ilości praw, które zostaną zrealizowane. Przy wycenie transakcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych nie są uwzględniane żadne warunki dotyczące efektywności/wyników, poza tymi związanymi z ceną akcji („uwarunkowania rynkowe”).

Spodziewany okres ważności praw pierwszeństwa do objęcia akcji Banku ustalany jest w oparciu o założenie, iż prawa te będą realizowane równomiernie w trakcie życia programu i Bank nie musi jednoznacznie określać możliwych do wystąpienia przebiegów realizacji.

Oczekiwany wskaźnik zmienności oparto na zmienności historycznej.

Przy wycenie wartości godziwej nie były uwzględniane żadne inne cechy charakterystyki przyznanych praw pierwszeństwa do objęcia akcji Banku.

Poniższa tabela przedstawia zmiany w liczbie opcji na akcje oraz średnie ważone ceny wykonania opcji:

	2009		2008	
	LICZBA	ŚREDNIA WAŻONA CENA WYKONANIA	LICZBA	ŚREDNIA WAŻONA CENA WYKONANIA
Występujące na początek okresu	293 275	123,06	691 921	108,37/123,06
Przyznane w danym okresie	-		-	
Umorzone w danym okresie	58 870		52 674	
Wykonane w danym okresie(*)	117 982	123,06	345 972	108,37/123,06
Wygasłe w danym okresie	-		-	
Występujące na koniec okresu	116 423	123,06	293 275	123,06
Możliwe do wykonania na koniec okresu	-		-	

(*) Średnia ważona cena wykonania opcji z dat wykonania w 2009 roku wyniosła 163,69 zł, (dla roku 2008 wyniosła 200,13 zł).

Program motywacyjny Grupy UniCredit

Program LTIP 2007 (Długoterminowe motywatory - Long Term Incentive Program) stanowi kluczowy element polityki płacowej Grupy UniCredit („Grupa UCI”), zgodnie z którą wynagrodzenia zależą od sytuacji na rynku oraz wypracowanych wyników.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Zgodnie z najlepszą praktyką międzynarodową, plan LTIP Grupy przewiduje przyznanie opcji na akcje oraz akcji za wyniki wybranej grupie menedżerów wysokiego i najwyższego szczebla oraz najzdolniejszych pracowników w celu:

- stworzenia motywatorów do realizacji strategicznych celów Grupy UCI;
- zatrzymania w firmie kluczowych pracowników;
- skutecznego konkurowania na międzynarodowym rynku wynagrodzeń.

Ostateczny wybór beneficjentów oraz świadczeń przyznawanych poszczególnym osobom odbywa się na postawie następujących kryteriów:

- zgodności z korporacyjnym systemem wartości: szerokie horyzonty, utożsamianie się z firmą oraz konsekwencja w postępowaniu;
- istotności zajmowanego stanowiska: strategicznego znaczenia dla wyników biznesowych lub ładu korporacyjnego Grupy UCI;
- potrzeb w zakresie retencji pracowników: potrzeby zatrzymania najzdolniejszych pracowników, szczególnie poszukiwanych przez konkurentów rynkowych;
- oceny wyników i potencjału: realizacji celów oraz uzyskanych i spodziewanych wyników.

Wartość godziwa przyznanych opcji na akcje oraz akcje Banku UniCredit S.p.A. została oszacowana na dzień przyznania praw na podstawie modelu Hull and White.

Wartość godziwa praw pierwszeństwa do objęcia akcji podmiotu dominującego Banku przyznanych w okresie do 31 grudnia 2009, na dzień 31 grudnia 2009 roku wynosi 17 578 tys. zł i jest ona rozliczana w czasie przez szacowany okres nabywania uprawnień do objęcia akcji przez osoby uczestniczące w programie.

Koszt z tytułu wynagrodzeń w 2009 roku został z tego tytułu powiększony o kwotę 2 286 tys. zł. (w 2008 roku – 1 733 tys. zł).

Poniższa tabela przedstawia zmiany w liczbie opcji na akcje, akcje Banku UniCredit S.p.A. oraz średnie ważone ceny wykonania:

ROK 2009	OPCJE NA AKCJE		AKCJE	
	LICZBA	ŚREDNIA WAŻONA CENA WYKONANIA(*)	LICZBA	ŚREDNIA WAŻONA CENA WYKONANIA
Występujące na początek okresu	3 288 312	17,19/29,14	954 000	-
Przyznane w danym okresie	-	-	121 161	-
Umorzone w danym okresie	321 258	17,19/29,14	106 795	-
Wykonane w danym okresie	-	-	-	-
Wygaste w danym okresie	-	-	-	-
Występujące na koniec okresu	2 967 054	17,19/29,14	968 366	-
Możliwe do wykonania na koniec okresu	-	-	-	-

(*) Wartość 17,19 zł dotyczy programu opcji na akcje UniCredit S.P.A. z 2008 roku, dla programu opcji z roku 2007 wynosi 29,14 zł)

ROK 2008	OPCJE NA AKCJE		AKCJE	
	LICZBA	ŚREDNIA WAŻONA CENA WYKONANIA(*)	LICZBA	ŚREDNIA WAŻONA CENA WYKONANIA
Występujące na początek okresu	1 100 111	17,64/29,58	351 632	-
Przyznane w danym okresie	2 405 906	17,64/29,58	671 954	-
Umorzone w danym okresie	217 705	-	69 586	-
Wykonane w danym okresie	-	-	-	-
Wygaste w danym okresie	-	-	-	-
Występujące na koniec okresu	3 288 312	17,64/29,58	954 000	-
Możliwe do wykonania na koniec okresu	-	-	-	-

(*) Wartość 17,64 zł dotyczy programu opcji na akcje UniCredit S.P.A. z 2008 roku, dla programu opcji z roku 2007 wynosi 29,58 zł)

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

42. Leasing operacyjny

Bank jako leasingodawca

Bank jest leasingodawcą w ramach zaklasyfikowanych jako leasing operacyjny umów najmu budynków stanowiących nieruchomości inwestycyjne.

Przyszłe minimalne opłaty leasingowe z tytułu nieodwołalnego leasingu operacyjnego przedstawiają się następująco:

	31.12.2009	31.12.2008
Do roku	10 987	12 945
Od roku do 5 lat	17 035	21 454
Powyżej 5 lat	438	853
Razem	28 460	35 252

Wartość minimalnych opłat leasingowych z tytułu leasingu operacyjnego ujętych jako przychód w 2009 roku wyniosła 30 487 tys. zł (przychód w 2008 roku wyniósł 39 885 tys. zł).

Bank jako leasingobiorca

Bank jest leasingobiorcą w ramach zaklasyfikowanych jako leasing operacyjny umów najmu budynków.

Kwota przyszłych minimalnych opłat leasingowych z tytułu nieodwołalnego leasingu operacyjnego przedstawia się następująco:

	31.12.2009	31.12.2008
Do roku	114 298	126 526
Od roku do 5 lat	232 991	256 441
Powyżej 5 lat	56 731	94 882
Razem	404 020	477 849

Wartość minimalnych opłat leasingowych z tytułu leasingu operacyjnego ujętych jako koszt 2009 roku wyniosła 200 477 tys. zł (koszt w 2008 roku wyniósł 180 935 tys. zł).

Umowy najmu są zwykle zawarte na czas nieokreślony. Dla umów zawartych na czas nieokreślony przyszłe minimalne opłaty leasingowe ustalono w oparciu o okres wypowiedzenia wynikający z umowy. Okres wypowiedzenia na ogół wynosi 3 lub 6 miesięcy. Umowy najmu zawierane są zarówno w złotych, jak i w walutach obcych. Płatności dokonywane są w złotych niezależnie od waluty umowy.

Leasing finansowy

Ponadto, Bank zawiera jako leasingobiorca ze spółką zależną Pekao Leasing Sp. z o.o. umowy leasingu finansowego, których przedmiotem są samochody osobowe.

Umowy dają możliwość Bankowi opcji zakupu środka po zakończeniu okresu leasingu.

Wartość bilansowa netto aktywów stanowiących przedmiot leasingu finansowego na dzień 31 grudnia 2009 roku wyniosła 33 008 tys. zł oraz na 31 grudnia 2008 roku 29 941 tys. zł.

Kwota przyszłych minimalnych opłat leasingowych z tytułu leasingu finansowego przedstawia się następująco:

	31.12.2009	31.12.2008
Do roku	15 220	13 416
Od roku do 5 lat	17 788	16 525
Powyżej 5 lat	-	-
Razem	33 008	29 941

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

43. Zobowiązania warunkowe

Sprawy sądowe

W 2009 roku liczba toczących się postępowań sądowych dotyczących zobowiązań Banku wyniosła 520 postępowań na łączną kwotę 782 042 tys. zł, (w 2008 roku – 317 na łączną kwotę 248 010 tys. zł).

Na dzień 31 grudnia 2009 roku Bank utworzył rezerwy na sprawy sądowe prowadzone przeciwko Bankowi, które w opinii prawnej wiążą się z ryzykiem wypływu środków z tytułu wypełnienia obowiązku. Wartość rezerw utworzonych na dzień 31 grudnia 2009 roku wynosi 15 289 tys. zł, (na 31 grudnia 2008 roku 16 145 tys. zł).

Zdaniem Banku, na dzień 31 grudnia 2009 roku w przypadku wszystkich pozostałych istotnych postępowań toczących się przeciwko Bankowi ryzyko wypływu środków z tytułu wypełnienia obowiązku jest znikome.

Udzielone zobowiązania finansowe

Udzielone zobowiązania finansowe według podmiotów

	31.12.2009	31.12.2008
Udzielone zobowiązania finansowe, w tym:		
na rzecz podmiotów finansowych	3 857 442	1 856 534
na rzecz podmiotów niefinansowych	20 916 098	27 117 372
na rzecz podmiotów budżetowych	1 068 025	1 958 173
Razem	25 841 565	30 932 079

Na dzień 31 grudnia 2009 roku Bank udzielił zobowiązań finansowych oprocentowanych stałą stopą w wysokości nominalnej 7 236 128 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2008 roku 11 580 925 tys. zł).

Udzielone zobowiązania finansowe oprocentowane stałą stopą

	31.12.2009	31.12.2008
Udzielone zobowiązania finansowe oprocentowane stałą stopą, w tym:		
wymagalne w ciągu roku od dnia bilansowego	256 804	5 676 672
wymagalne w ciągu okresu dłuższego niż rok od dnia bilansowego	6 979 324	5 904 253
Razem	7 236 128	11 580 925

Udzielone zobowiązania gwarancyjne

Udzielone zobowiązania gwarancyjne według podmiotów

	31.12.2009	31.12.2008
Zobowiązania udzielone na rzecz podmiotów finansowych	935 910	1 261 346
gwarancje	898 502	1 253 060
potwierdzone akredytywy eksportowe	37 408	8 286
Zobowiązania udzielone na rzecz podmiotów niefinansowych	4 271 708	4 818 838
gwarancje	4 271 708	4 818 825
poręczenia	-	13
Zobowiązania udzielone na rzecz podmiotów budżetowych	24 185	41 044
gwarancje	24 185	41 044
Razem	5 231 803	6 121 228

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Usługi subemisji papierów wartościowych

Według stanu na dzień 31 grudnia 2009 roku funkcjonowały następujące programy papierów wartościowych objęte subemisją:

NAZWA EMITENTA	RODZAJ PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH	POZOSTAŁA KWOTA SUBEMISJI DO JAKIEJ BANK ZOBOWIĄZAŁ SIĘ ZAANGAŻOWAĆ	OKRES OBOWIĄZYWANIA UMOWY	RODZAJ SUBEMISJI
Starostwo Powiatowe Zduńska Wola	obligacje gminne	2 000	22.03.06 – 31.12.10	Bezwarunkowy
Zakład Utylizacji Sp. z o.o.	obligacje	150 000	05.08.09 – 31.10.10	Warunkowy

Papiery wartościowe emitowane przez Starostwo Powiatowe Zduńska Wola, Zakład Utylizacji Sp. z o.o. objęte przez Bank subemisją, zaliczają się do papierów z nieograniczoną zbywalnością, nie notowanych na giełdach i nie znajdujących się w regulowanym obrocie pozagiełdowym.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2008 roku funkcjonowały następujące programy papierów wartościowych objęte subemisją:

NAZWA EMITENTA	RODZAJ PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH	POZOSTAŁA KWOTA SUBEMISJI DO JAKIEJ BANK ZOBOWIĄZAŁ SIĘ ZAANGAŻOWAĆ	OKRES OBOWIĄZYWANIA UMOWY	RODZAJ SUBEMISJI
Starostwo Powiatowe Zduńska Wola	obligacje gminne	4 930	22.03.06 – 31.12.10	Bezwarunkowy
Południowy Koncern Energetyczny S.A.	obligacje	14 500	25.09.06 – 01.07.09	Warunkowy
Raiffeisen Leasing S.A.	obligacje	60 000	20.02.06 – 20.02.09	Warunkowy

Papiery wartościowe emitowane przez Starostwo Powiatowe Zduńska Wola, Południowy Koncern Energetyczny S.A., Raiffeisen Leasing S.A. objęte przez Bank subemisją, zaliczają się do papierów z nieograniczoną zbywalnością, nie notowanych na giełdach i nie znajdujących się w regulowanym obrocie pozagiełdowym.

44. Kapitał zakładowy

Struktura kapitału zakładowego

SERIA / EMISJA	RODZAJ AKCJI	LICZBA AKCJI	WARTOŚĆ SERII / EMISJI WG WARTOŚCI NOMINALNEJ	SPOSÓB POKRYCIA KAPITAŁU	DATA REJESTRACJI	PRAWO DO DYWIDENDY (OD DATY)
A	zwykłe na okaziciela	137 650 000	137 650	w całości opłacony	21.12.1997	1.01.1998
B	zwykłe na okaziciela	7 690 000	7 690	w całości opłacony	6.10.1998	1.01.1998
C	zwykłe na okaziciela	10 630 632	10 631	w całości opłacony	12.12.2000	1.01.2000
D	zwykłe na okaziciela	9 777 571	9 777	w całości opłacony	12.12.2000	1.01.2000
E	zwykłe na okaziciela	373 644	374	w całości opłacony	29.08.2003	1.01.2003
F	zwykłe na okaziciela	621 411	621	w całości opłacony	29.08.2003	19.05.2006 16.05.2007
G	zwykłe na okaziciela	463 954	464	w całości opłacony	29.08.2003	15.05.2008
H	zwykłe na okaziciela	359 840	360	w całości opłacony	12.08.2004	1.01.2004
I	zwykłe na okaziciela	94 763 559	94 764	w całości opłacony	29.11.2007	1.01.2008
Liczba akcji razem w szt.		262 330 611				
Kapitał zakładowy razem w tys. zł			262 331			
Wartość nominalna jednej akcji = 1,00 zł						

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Zmiana liczby akcji w 2009 roku (w sztukach):

	AKCJE WYEMITOWANE I W PEŁNI OPŁACONE	RAZEM
Stan na początek okresu	262 212 629	262 212 629
Emisja akcji serii G (realizacja programu opcji menedżerskich Banku Pekao S.A.)	117 982	117 982
Stan na koniec okresu	262 330 611	262 330 611

Zmiana liczby akcji w 2008 roku (w sztukach):

	AKCJE WYEMITOWANE I W PEŁNI OPŁACONE	RAZEM
Stan na początek okresu	261 866 657	261 866 657
Emisja akcji serii G (realizacja programu opcji menedżerskich Banku Pekao S.A.)	345 972	345 972
Stan na koniec okresu	262 212 629	262 212 629

13 listopada 2008 Bank sprzedał w serii transakcji giełdowych 5 010 sztuk akcji własnych serii I (Akcje Emisji Podziałowej) o wartości nominalnej 1 zł każda akcja, które nie przypadły akcjonariuszom Banku BPH i zostały skupione przez Bank w roku 2007.

Łączna wartość sprzedaży wyniosła 561 tys. zł, przy średniej cenie sprzedaży jednej akcji 111,93 zł.

Cena emisyjna akcji serii I wyniosła 256,69 zł. Wartość skupionych po cenie emisyjnej przez Bank akcji wyniosła 1 286 tys. zł.

Sprzedane akcje stanowią 0,0019% kapitału zakładowego Banku Pekao S.A. i zapewniają 0,0019% głosów na Walnym Zgromadzeniu. Bank nie wykonywał prawa głosu z tych akcji.

45. Pozostałe kapitały, zysk z lat ubiegłych i roku bieżącego

	31.12.2009	31.12.2008
Kapitał zapasowy	9 309 539	9 295 139
ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	9 120 232	9 105 832
pozostałe	189 307	189 307
Kapitał z aktualizacji wyceny	-43 541	39 291
wycena portfela aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	-14 841	-65 133
podatek odroczone	2 678	13 545
wycena portfela instrumentów finansowych zabezpieczających	-42 499	108 283
podatek odroczone	8 075	-20 574
różnice kursowe	3 046	3 170
Fundusz ogólnego ryzyka bankowego	1 337 850	1 237 850
Pozostałe kapitały rezerwowe	4 590 736	1 344 891
Obligacje zamienne na akcje – składnik kapitałowy	33 391	31 105
Fundusz na prowadzenie działalności maklerskiej	15 000	15 000
Pozostałe kapitały razem	15 242 975	11 963 276
Zysk (strata) z lat ubiegłych	-	-
Zysk netto za rok bieżący	2 462 263	3 345 845
Razem	17 705 238	15 309 121

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Od 1982 roku do 1984 roku oraz od 1988 roku do 1996 roku Bank funkcjonował w warunkach hiperinflacji. MSR 29 „Sprawozdawczość finansowa w warunkach hiperinflacji” wymaga przekształcenia każdego składnika kapitału akcjonariuszy (z wyjątkiem niepodzielonych zysków i nadwyżki z przeszacowania) przez ogólną indeksację cen w okresie hiperinflacji. Takie retrospektywne zastosowanie skutkowałoby wzrostem kapitału akcyjnego i wzrostem pozostałych funduszy oraz spadkiem niepodzielonego zysku w tych okresach w ekwiwalentnych kwotach. Ujęcie takiej korekty nie miałoby wpływu na łączną wartość kapitałów Banku.

46. Informacje dodatkowe do rachunku przepływów pieniężnych

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

	31.12.2009	31.12.2008
Kasa, należności od Banku Centralnego (*)	9 587 211	8 137 505
Należności od banków z terminem wymagalności do 3 miesięcy	4 990 706	3 373 017
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych prezentowane w rachunku przepływów pieniężnych	14 577 917	11 510 522

(*) W pozycji „Kasa, należności od Banku Centralnego” nie ujęto obligacji NBP w kwocie 0 tys. zł (31.12.2008 – 1 767 765 zł).

Wartość środków pieniężnych i ich ekwiwalentów o ograniczonej możliwości dysponowania wyniosła na dzień 31 grudnia 2009 roku 2 958 991 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2008 roku 2 992 602 tys. zł).

47. Transakcje z jednostkami powiązanymi

Proces kredytowy w odniesieniu do Kierownictwa Banku oraz podmiotów powiązanych z Bankiem.

Zgodnie z ustawą Prawo bankowe zawieranie transakcji o charakterze kredytowym z członkami Zarządu i Rady Nadzorczej Banku, osobami zajmującymi stanowiska kierownicze w Banku oraz podmiotami z nimi powiązanymi kapitałowo lub organizacyjnie następuje na podstawie Regulaminu uchwalonego przez Radę Nadzorczą Banku.

Regulamin określa szczególne zasady podejmowania decyzji o zawarciu transakcji z wyżej wymienionymi osobami i podmiotami, w tym szczególnie decyzyjne uprawnione do podejmowania decyzji oraz przyznane im limity uprawnień. W szczególności zawarcie transakcji z członkiem Zarządu lub Rady Nadzorczej Banku lub podmiotem z nimi powiązanym kapitałowo lub organizacyjnie wymaga podjęcia decyzji przez Zarząd i Radę Nadzorczą Banku.

Członkowie Kierownictwa Banku i podmioty z nimi powiązane kapitałowo lub organizacyjnie mogą korzystać z oferowanych przez Bank produktów kredytowych według zasad i na warunkach standardowo oferowanych przez Bank. W szczególności w odniesieniu do tych osób i podmiotów Bank nie stosuje korzystniejszych stóp oprocentowania kredytów.

Ocena ryzyka kredytowego dokonywana jest zgodnie z metodologią stosowaną przez Bank, adekwatnie do segmentu klienta i rodzaju transakcji.

W odniesieniu do podmiotów powiązanych z Bankiem stosowany jest standardowy proces kredytowy, przy czym decyzje o zawarciu transakcji podejmowane są wyłącznie przez szczególnie decyzyjne na poziomie Centrali Banku.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Transakcje z podmiotami powiązanymi na 31.12.2009

NAZWA JEDNOSTKI	NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU KREDYTÓW I LOKAT	PAPIERY WARTOŚCIOWE	NALEŻNOŚCI Z WYCENY INSTRUMENTÓW POCHODNYCH	POZOSTAŁE NALEŻNOŚCI	ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU KREDYTÓW I DEPOZYTÓW	ZOBOWIĄZANIA Z WYCENY INSTRUMENTÓW POCHODNYCH	POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA
Jednostka dominująca wobec Banku							
UniCredit S.p.A.	2 709 391	-	-	-	826	-	4 571
Jednostki Grupy UniCredit z wyłączeniem jednostek Grupy Pekao S.A.	381 396	-	270 987	15 869	1 045 354	286 901	101
Jednostki zależne							
Open Joint Stock Company UniCredit Bank (d. UniCredit Bank Ltd.)	2 013 942	-	-	-	7	-	-
Pekao Leasing Sp. z o.o.	1 198 858	-	1 213	-	170 694	30	25 098
Pekao Faktoring Sp. z o.o.	359 370	-	-	-	24 328	-	-
Centralny Dom Maklerski S.A.	24	-	-	738	812 934	-	175
Pekao Fundusz Kapitałowy Sp. z o.o.	-	-	-	-	71 211	-	-
Pekao Pioneer Powszechne Towarzystwo Emerytalne S.A.	-	-	-	298	18 836	-	-
Pekao Telecentrum Sp. z o.o.	-	-	-	-	9 103	-	-
Centrum Kart S.A.	-	-	-	257	29 932	-	8 116
Pekao Financial Services Sp. z o.o.	-	-	-	-	10 630	-	2
Pekao Bank Hipoteczny S.A.	256 290	201 073	22 823	-	3 824	3 176	-
Pekao Leasing Holding S.A.	-	-	-	-	128	-	-
Property Sp. z o.o. (w likwidacji)	-	-	-	-	3 294	-	-
Holding Sp. z o.o. (d. Final Holding Sp. z o.o.)	-	-	-	-	65 317	-	-
Pekao Property S.A.	-	-	-	-	659	-	-
Centrum Bankowości Bezpośredniej Sp. z o.o.	-	-	-	-	7 482	-	-
Jana Kazimierza Development Sp. z o.o.	97 908	-	-	-	8 343	-	-
Metropolis Sp. z o.o.	-	-	-	-	1 354	-	-
FPB-Media Sp. z o.o.	14 348	-	-	-	103	-	-
Jednostki stowarzyszone							
Pirelli Pekao Real Estate Sp. z o.o.	-	-	-	-	14 055	-	-
Xelion. Doradcy Finansowi Sp. z o.o.	-	-	-	43	6 463	-	-
Pioneer Pekao Investment Management S.A.	-	-	-	33	169 154	-	-
Krajowa Izba Rozliczeniowa S.A.	-	-	-	-	9 474	-	-
Kluczowy personel kierowniczy jednostki bądź jej jednostki dominującej	3 658	-	-	-	13 905	-	-
Razem	7 035 185	201 073	295 023	17 238	2 497 410	290 107	38 063

Dnia 11 grudnia 2009 roku Bank Pekao S.A. zawarł umowę o linię kredytową z UniCredit Luxembourg, umożliwiającą Bankowi Pekao S.A. zaciągnięcie w UniCredit Luxembourg pożyczki do wysokości 500 milionów Euro.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Transakcje z podmiotami powiązanymi na 31.12.2008

Nazwa jednostki	Należności z tytułu kredytów i lokat	Papiery wartościowe	Należności z wyceny instrumentów pochodnych	Pozostałe należności	Zobowiązania z tytułu kredytów i depozytów	Zobowiązania z wyceny instrumentów pochodnych	Pozostałe zobowiązania
Jednostka dominująca wobec Banku							
UniCredit S.p.A.	1 091 251	-	5 080	469	214	-	2 286
Jednostki Grupy UniCredit z wyłączeniem jednostek Grupy Pekao S.A.	1 872 421	-	270 068	52	4 136 625	744 735	45 031
Jednostki zależne							
UniCredit Bank Ltd.	2 621 903	-	-	-	98	-	86
Pekao Leasing Sp. z o.o.	928 673	-	7 513	2	47	3 505	20 988
Pekao Faktoring Sp. z o.o.	503 059	-	-	70	289	-	872
Centralny Dom Maklerski S.A.	-	-	-	125 384	1 107 817	-	1 276
Pekao Fundusz Kapitałowy Sp. z o.o.	-	-	-	-	68 713	-	-
Pekao Pioneer Powzechne Towarzystwo Emerytalne S.A.	-	-	-	353	17 914	-	8
Pekao Telecentrum Sp. z o.o.	-	-	-	-	8 709	-	-
Centrum Kart S.A.	-	-	-	3	27 256	-	9 246
Pekao Financial Services Sp. z o.o.	-	-	-	-	12 735	-	-
Pekao Bank Hipoteczny S.A.	333 954	210 030	36 026	-	6 581	2 921	59
Pekao Leasing Holding S.A.	339 691	4 055	1 448	-	6 844	1	6 035
Property Sp. z o.o. (w likwidacji)	-	-	-	-	3 343	-	-
Final Holding Sp. z o.o.	-	-	-	-	68 216	-	-
Pekao Property S.A.	-	-	-	-	3 043	-	-
Centrum Bankowości Bezpośredniej Sp. z o.o.	-	-	-	-	5 631	-	-
Jednostki stowarzyszone							
Pirelli Pekao Real Estate Sp. z o.o.	-	-	-	-	56 880	-	-
Xelion. Doradcy Finansowi Sp. z o.o.	1 597	-	-	-	85	-	-
Pioneer Pekao Investment Management S.A.	-	-	-	-	238 829	-	-
Krajowa Izba Rozliczeniowa S.A.	-	-	-	-	36 119	-	-
Kluczowy personel kierowniczy jednostki bądź jej jednostki dominującej	6 238	-	-	-	7 885	-	-
Razem	7 698 787	214 085	320 135	126 333	5 813 873	751 162	85 887

Dnia 17 listopada 2008 roku Bank Pekao S.A. zawarł umowę o linię kredytową z UniCredit CAIB AG, umożliwiającą Bankowi Pekao S.A. zaciągnięcie w UniCredit CAIB pożyczki do wysokości 800 milionów Euro.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Transakcje z podmiotami powiązanymi na 31.12.2009

	PRZYCHODY Z TYTUŁU ODSETEK	KOSZTY Z TYTUŁU ODSETEK	PRZYCHODY Z TYTUŁU PROWIZJI	KOSZTY Z TYTUŁU PROWIZJI	INNE PRZYCHODY	INNE KOSZTY
Jednostka dominująca wobec Banku						
UniCredit Sp.A.	2 330	-666	1 238	-3 184	749	-25 184
Jednostki Grupy UniCredit z wyłączeniem jednostek Grupy Pekao S.A.	102 229	-116 499	179 478	-2 327	325 546	-25 972
Jednostki Grupy Pekao S.A.						
Jednostki zależne						
Open Joint Stock Company UniCredit Bank (d. UniCredit Bank Ltd.)	102 448	-	9 701	-4	604	-
Centralny Dom Maklerski Pekao S.A.	-	-41 330	2 558	-626	4 410	-3 638
Pekao Leasing Sp. z o. o.	36 413	-12 035	410	-	398	-10 297
Pekao Faktoring Sp. z o. o.	12 934	-4	857	-	67	-
Pekao Pioneer Powwszechnie Towarzystwo Emerytalne S.A.	-	-723	3 734	-	5	-
Pekao Fundusz Kapitałowy Sp. z o. o.	-	-3 008	4	-	15	-
Centrum Kart S.A.	-	-754	23	-	1 218	-55 100
Pekao Telecentrum Sp. z o. o.	-	-446	2	-	1	-
Pekao Financial Services Sp. z o. o.	-	-337	28	-36	-	-
Pekao Bank Hipoteczny S.A.	17 750	-78	156	-	152	-11 603
Pekao Leasing Holding S.A.	-	-15	3	-	-	-
Pekao Leasing i Finanse S.A. (*)	2 496	-39	132	-	595	-
Pekao Auto Finanse S.A. (*)	779	-216	97	-	141	-
Holding Sp. z o. o. (d. Final Holding Sp. z o. o.)	-	-2 746	1	-	21	-
Centrum Bankowości Bezpośredniej Sp. z o. o.	-	-201	3	-1 980	2 541	-16 093
Metropolis Sp. z o. o.	-	-41	3	-	27	-
Pekao Property S.A.	-	-35	3	-	-	-
Property Sp. z o. o. (w likwidacji)	-	-121	2	-	3	-
Jana Kazimierza Development Sp. z o. o.	6 558	-127	294	-	-	-
FPB-Media Sp. z o. o.	1 867	-	3	-	-	-
Jednostki stowarzyszone						
Pioneer Pekao Investment Management S.A.	-	-9 206	419	-	-	-
Xelion. Doradcy Finansowi Sp. z o. o.	3	-283	38	-64	151	-
Krajowa Izba Rozliczeniowa S.A.	-	-1 278	6	-	16	-10 088
Pirelli Pekao Real Estate Sp z o. o.	-	-850	16	-	5	-
Razem jednostki Grupy Pekao S.A.	181 248	-73 873	18 493	-2 710	10 370	-106 819
Kluczowy personel kierowniczy jednostki bądź jej jednostki dominującej	216	-441	4	-	-	-
Razem	286 023	-191 479	199 213	-8 221	336 665	-157 975

(*) Dane do 30 kwietnia 2009 r.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Transakcje z podmiotami powiązanymi na 31.12.2008

	PRZYCHODY Z TYTUŁU ODSETEK	KOSZTY Z TYTUŁU ODSETEK	PRZYCHODY Z TYTUŁU PROWIZJI	KOSZTY Z TYTUŁU PROWIZJI	INNE PRZYCHODY	INNE KOSZTY
Jednostka dominująca wobec Banku						
UniCredit S.p.A.	14 573	-265	7 731	-2 080	5 923	-19 606
Jednostki Grupy UniCredit z wyłączeniem jednostek Grupy Pekao S.A.	67 531	-142 393	267 783	-1 126	8 047	-85 992
Jednostki Grupy Pekao S.A.						
Jednostki zależne						
UniCredit Bank Ltd.	87 079	-85	36	-4	-	-
Centralny Dom Maklerski Pekao S.A.	-	-70 005	2 616	-32	4 355	-5 068
Pekao Leasing Sp. z o. o.	53 730	-1 452	176	-	8 076	-3 682
Pekao Faktoring Sp. z o. o.	24 875	-9	892	-1	60	-
Pekao Pioneer Powiszechnie Towarzystwo Emerytalne S.A.	-	-768	3 802	-	10	-
Pekao Fundusz Kapitałowy Sp. z o. o.	-	-3 947	3	-	14	-
Centrum Kart S.A.	-	-1 452	17	-	1 192	-45 783
Pekao Telecentrum Sp. z o. o.	-	-505	2	-	-	-
Pekao Financial Services Sp. z o. o.	-	-566	8	-32	-	-
Pekao Bank Hipoteczny S.A.	19 842	-257	127	-	24 085	-37 284
Pekao Leasing Holding S.A.	-	-7	-	-	-	-
Pekao Leasing i Finanse S.A.	12 663	-173	168	-	1 791	-70
Pekao Auto Finanse S.A.	6 249	-649	152	-	224	-4
Final Holding Sp. z o. o.	-	-128	2	-	-	-
Centrum Bankowości Bezpośredniej Sp. z o. o.	-	-129	2	-	1 689	-
Centrum Usług Księgowych Sp. z o. o.	-	-	1	-	1	-
Metropolis Sp. z o. o.	-	-	-	-	27	-
Pekao Property S.A.	-	-85	3	-	-	-
Property Sp. z o. o. (w likwidacji)	-	-144	1	-	-	-
Jednostki stowarzyszone						
Pioneer Pekao Investment Management S.A.	1	-13 610	666	-	-	-
Xelion Doradcy Finansowi Sp. z o. o.	10	-135	32	-84	152	-
Krajowa Izba Rozliczeniowa S.A.	-	-803	8	-	-	-9 955
Pirelli Pekao Real Estate Sp. z o. o.	-	-3 932	18	-	4	-199
Bankowe Doradztwo Podatkowe Sp. z o. o.	-	-	-	-	20	-
Razem jednostki Grupy Pekao S.A.	204 449	-98 841	8 732	-153	41 700	-102 045
Kluczowy personel kierowniczy jednostki bądź jej jednostki dominującej	1 035	-389	7	-	-	-30
Razem	287 588	-241 888	284 253	-3 359	55 670	-207 673

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Zaangażowanie pozabilansowe o charakterze finansowym dla jednostek powiązanych na dzień 31.12.2009 r. wynosi 1 820 592 tys. zł (na dzień 31.12.2008 r. 977 566 tys. zł), o charakterze gwarancyjnym na dzień 31.12.2009 r. wynosi 761 438 tys. zł (na dzień 31.12.2008 r. 1 144 835 tys. zł) natomiast limity na kartach kredytowych na dzień 31.12.2009 r. 30 tys. PLN (na dzień 31.12.2008 r. 25 tys. zł).

Zaangażowanie pozabilansowe dla Open Joint Stock Company UniCredit Bank. o charakterze finansowym a dzień 31.12.2009 r. nie wystąpiło (na dzień 31.12.2008 r. 296 180 tys. zł), o charakterze gwarancyjnym na dzień 31.12.2009 r. wynosi 610 075 tys. zł (na dzień 31.12.2008 r. 881 305 tys. zł).

Wynagrodzenia Zarządu i Rady Nadzorczej

	WARTOŚĆ ŚWIADCZEŃ	
	2009 ROK	2008 ROK
Zarząd Banku		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (*)	13 402	18 567
Świadczenia długoterminowe	325	1 087
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	7 129	2 558
Płatności w formie akcji własnych (**)	377	620
Razem	21 233	22 832
Rada Nadzorcza Banku		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (*)	612	584
Razem	612	584

(*) Na krótkoterminowe świadczenia pracownicze składają się: wynagrodzenie zasadnicze, bonusy oraz inne świadczenia, w tym w szczególności koszty polis ubezpieczenia na życie, koszty polis ubezpieczenia zdrowotnego i usług medycznych, koszty kształcenia dzieci.

W pozycji „krótkoterminowe świadczenia pracownicze” ujęto rezerwę na bonus za rok 2009, przewidziany do wypłaty w roku 2010 – w wysokości 2 400 tys. zł.

(**) Wartość płatności w formie akcji własnych stanowi część kosztów wynagrodzeń, ujętych zgodnie z MSSF 2 w okresie sprawozdawczym w rachunku zysków i strat Banku, stanowiących rozliczenie w czasie początkowej wartości godziwej opcji przypadającej na opcje przyznane członkom Zarządu Banku przez podmiot dominujący.

Członkowie Zarządu Banku i Rady Nadzorczej Banku w 2009 oraz w 2008 roku nie otrzymywali wynagrodzeń – w jakiegokolwiek formie, ani nie mieli żadnych należności z tego tytułu od spółek zależnych oraz stowarzyszonych.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

48. Transakcje repo oraz reverse repo

Bank pozyskuje fundusze poprzez sprzedaż instrumentów finansowych z przyrzeczeniem ich odkupu w przyszłości (transakcje repo oraz sell-buy back) po tej samej cenie powiększonej o z góry ustaloną kwotę odsetek.

Papiery wartościowe będące przedmiotem transakcji repo oraz sell-buy back nie są usuwane z bilansu, gdyż Bank zachowuje znacząco wszystkie korzyści i ryzyka wynikające z tych aktywów.

	31.12.2009		31.12.2008	
	WARTOŚĆ GODZIWA AKTYWÓW	WARTOŚĆ BILANSOWA ODPOWIADAJĄCYCH ZOBOWIĄZAŃ	WARTOŚĆ GODZIWA AKTYWÓW	WARTOŚĆ BILANSOWA ODPOWIADAJĄCYCH ZOBOWIĄZAŃ
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu				
do 1 miesiąca	261 165	261 205	276 506	276 534
powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	-	-	817 028	755 713
Razem aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	261 165	261 205	1 093 534	1 032 247
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek wyników				
do 1 miesiąca	-	-	651 956	634 646
powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	-	-	1 345 896	1 300 421
Razem aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek wyników	-	-	1 997 852	1 935 067
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży				
do 1 miesiąca	1 382 855	1 386 340	2 274 482	2 266 303
powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	-	-	1 063 213	990 120
Razem aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	1 382 855	1 386 340	3 337 695	3 256 423
Aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności				
do 1 miesiąca	-	-	174 272	169 701
powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	-	-	320 624	301 570
Razem aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności	-	-	494 896	471 271
Kredyty i pożyczki udzielone klientom				
do 1 miesiąca	-	-	1 553	1 523
Razem kredyty i pożyczki udzielone klientom	-	-	1 553	1 523
Razem	1 644 020	1 647 545	6 925 530	6 696 531

Bank nabywa także instrumenty finansowe z przyrzeczeniem ich odsprzedaży w przyszłości (transakcje reverse repo oraz buy-sell back) po tej samej cenie powiększonej o z góry ustaloną kwotę odsetek.

Papiery wartościowe będące przedmiotem transakcji reverse repo oraz buy-sell back nie są ujmowane w bilansie, gdyż Bank nie przyjmuje znacząco wszystkich korzyści i ryzyk wynikających z tych aktywów.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

	31.12.2009		31.12.2008	
	WARTOŚĆ BILANSOWA AKTYWÓW	WARTOŚĆ GODZIWA AKTYWÓW BĘDĄCYCH ZABEZPIECZENIEM	WARTOŚĆ BILANSOWA AKTYWÓW	WARTOŚĆ GODZIWA AKTYWÓW BĘDĄCYCH ZABEZPIECZENIEM
Należności od banków				
do 1 miesiąca	1 472 304	1 470 527	552 706	551 942
powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	-	-	97 989	115 953
Kredyty i pożyczki udzielone klientom				
do 1 miesiąca	2 415 918	2 421 734	59 859	60 967
Razem	3 888 222	3 892 261	710 554	728 862

Aktywa finansowe będące przedmiotem transakcji reverse repo oraz buy-sell back stanowią zabezpieczenie przyjęte przez Bank, które Bank ma prawo sprzedać lub zastawić.

49. Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych („ZFŚS”)

Ustawa o Zakładowym Funduszu Świadczeń Socjalnych z dnia 4 marca 1994 roku, z późniejszymi zmianami, wprowadziła wymóg tworzenia Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych przez pracodawców zatrudniających co najmniej 20 pracowników. Bank Pekao S.A. utworzył ZFŚS oraz dokonuje okresowych odpisów na rzecz ZFŚS w wysokości określonej przez Ustawę. Celem Funduszu jest finansowanie działalności socjalnej na rzecz pracowników.

Zobowiązania Funduszu stanowią zakumulowane odpisy dokonane przez Bank na rzecz ZFŚS pomniejszone o bezzwrotne wydatki z ZFŚS.

W bilansie Bank dokonał kompensaty aktywów i zobowiązań Funduszu, ze względu na fakt, że aktywa ZFŚS nie stanowią aktywów Banku. W związku z tym saldo z tytułu ZFŚS w bilansie Banku na dzień 31 grudnia 2009 roku oraz na dzień 31 grudnia 2008 roku wyniosło zero.

W poniższym zestawieniu przedstawiono rodzaje oraz wartość księgową aktywów, stanu Funduszu i kosztów związanych z ZFŚS:

	31.12.2009	31.12.2008
Pożyczki udzielone pracownikom	42 367	37 383
Środki pieniężne na rachunku ZFŚS	5 562	5 501
Aktywa ZFŚS	47 929	42 884
Wartość ZFŚS	47 929	42 884
	2009 ROK	2008 ROK
Odpisy dokonane na rzecz ZFŚS w okresie	25 787	24 533

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

50. Zmiana prezentacji jednostkowego rachunku zysków i strat za 2008 rok

DANE FINANSOWE – PUBLIKOWANE		ZMIANY PREZENTACYJNE		DANE FINANSOWE – PO ZMIANIE	
I. Przychody z tytułu odsetek	7 672 910	-44 798	/1	I. Przychody z tytułu odsetek	7 628 112
II. Koszty z tytułu odsetek	-3 555 777	44 798	/1	II. Koszty z tytułu odsetek	-3 510 979
III. Wynik z tytułu prowizji i opłat	2 073 394	-		III. Wynik z tytułu prowizji i opłat	2 073 394
IV. Przychody z tytułu dywidend	525 537	-		IV. Przychody z tytułu dywidend	525 537
V. Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej	53 696	-53 696	/2a,b		-
-		682 429		V. Wynik na instrumentach finansowych przeznaczonych do obrotu	682 429
		147 322	/2a		
		535 107	/3		
-		-93 626	/2b	VI. Wynik na pozostałych instrumentach finansowych wyznaczonych jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	-93 626
VI. Wynik na inwestycyjnych (lokacyjnych) papierach wartościowych	77 470	-77 470	/4		-
		190 455		VII. Zyski (straty) ze sprzedaży	190 455
		77 470	/4		
		112 985	/5		
VII. Wynik z pozycji wymiany	535 107	-535 107	/3		-
VIII. Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania pozabilansowe	-212 246	31 570		VIII. Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania pozabilansowe	-180 676
		33 242	/6		
		-1 672	/7		
IX. Ogólne koszty administracyjne	-3 430 134	359 023		IX. Ogólne koszty administracyjne	-3 071 111
		-3 512	/8		
		-15 638	/9		
		6 878	/10		
		-22 153	/11		
		22 153	/11		
		371 295	/12		
-		-371 871		X. Amortyzacja i odpisy z tytułu utraty wartości środków trwałych i wartości niematerialnych.	-371 871
		-371 295	/12		
		-576	/13		
-		29 578	/14	XI. Wynik z tytułu pozostałych rezerw	29 578
X. Pozostałe przychody i koszty operacyjne netto	289 680	-162 509		XII. Pozostałe przychody i koszty operacyjne netto	127 171
		-112 985	/5		
		-29 578	/14		
		458	/15		
		576	/13		
		3 512	/8		
		15 638	/9		
		-33 242	/6		
		-6 878	/10		
		-10	/16		
-		1 682		XIII. Zysk (strata) z jednostek podporządkowanych	1 682
		1 672	/7		
		10	/16		
-		-458		XIV. Zysk (strata) na sprzedaży rzeczowego majątku trwałego i wartości niematerialnych	-458
		-458	/15		
XI. Zysk brutto	4 029 637	-		XV. Zysk brutto	4 029 637
XII. Podatek dochodowy	-683 792	-		XVI. Podatek dochodowy	-683 792
XIII. Zysk netto	3 345 845	-		XVII. Zysk netto	3 345 845

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Opis zmian:

1. „Koszty z tytułu rozliczenia premii od papierów wartościowych” w nowym układzie pomniejszają przychody odsetkowe od papierów wartościowych
2. Pozycja „Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej” w nowym układzie została podzielona na dwie odrębne pozycje „Wynik na instrumentach finansowych przeznaczonych do obrotu” oraz „Wynik na pozostałych instrumentach finansowych wyznaczonych jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy”
3. Pozycja „Wynik z wymiany” w nowym układzie stanowi jeden z elementów pozycji „Wynik na instrumentach finansowych przeznaczonych do obrotu”
4. Pozycja „Wynik na inwestycyjnych (lokacyjnych) papierach wartościowych” w nowym układzie stanowi jeden z elementów pozycji „Zysk (strata) na sprzedaży”
5. „Wynik na sprzedaży kredytów i innych należności finansowych” ujęty w starym układzie w pozycji „Pozostałe przychody i koszty operacyjne netto”, w nowym układzie stanowi jeden z elementów pozycji „Zyski (straty) na sprzedaży”
6. „Odzyskane należności nieściągalne netto” ujęte w starym układzie w pozycji „Pozostałe przychody i koszty operacyjne netto”, w nowym układzie stanowią jeden z elementów pozycji „Wynik odpisów z tytułu utraty wartości kredytów i innych należności finansowych”
7. „Odwrócenie odpisu z tytułu utraty wartości udziałów w jednostkach podporządkowanych” ujęte w starym układzie w pozycji „Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania pozabilansowe”, w nowym układzie stanowi jeden z elementów pozycji „Zysk (strata) z jednostek podporządkowanych”
8. „Przekazane darowizny” ujęte w starym układzie w pozycji „Pozostałe koszty operacyjne”, w nowym układzie stanowią jeden z elementów pozycji „Pozostałe koszty administracyjne”
9. „Koszty windykacji kredytów” ujęte w starym układzie w pozycji „Pozostałe koszty operacyjne”, w nowym układzie stanowią jeden z elementów pozycji „Pozostałe koszty administracyjne”
10. „Refundacja kosztów usług świadczonych przez oddelegowanych pracowników” ujęta w starym układzie w pozycji „Pozostałe przychody operacyjne”, w nowym układzie pomniejsza pozycję „Wynagrodzenia i inne świadczenia pracownicze”
11. „Koszty usług oddelegowanych pracowników” ujęte w starym układzie w pozycji „Ogólne koszty administracyjne” razem z kosztami rzeczowymi, w nowym układzie stanowią jeden z elementów pozycji „Wynagrodzenia i inne świadczenia pracownicze”
12. „Amortyzacja środków trwałych i wartości niematerialnych” ujęta w starym układzie w pozycji „Ogólne koszty administracyjne”, w nowym układzie stanowi jeden z elementów wyodrębnionej pozycji „Amortyzacja i odpisy z tytułu utraty wartości środków trwałych i wartości niematerialnych”
13. „Utrata wartości majątku trwałego” ujęta w starym układzie w pozycji „Pozostałe przychody i koszty operacyjne netto”, w nowym układzie stanowi jeden z elementów wyodrębnionej pozycji „Amortyzacja i odpisy z tytułu utraty wartości środków trwałych i wartości niematerialnych”
14. „Wynik z rezerw na zobowiązania sporne i inne” ujęte w starym układzie w pozycji „Pozostałe przychody i koszty operacyjne netto”, w nowym układzie stanowi wyodrębnioną pozycję „Wynik z tytułu pozostałych rezerw”
15. „Wynik na sprzedaży majątku trwałego i wartości niematerialnych” ujęty w starym układzie w pozycji „Pozostałe przychody i koszty operacyjne netto”, w nowym układzie stanowi wyodrębnioną pozycję „Zysk (strata) na sprzedaży rzeczowego majątku trwałego i wartości niematerialnych”
16. „Zysk na sprzedaży jednostek podporządkowanych” ujęty w starym układzie w pozycji „Pozostałe przychody operacyjne”, w nowym układzie stanowi jeden z elementów pozycji „Zysk (strata) z jednostek podporządkowanych”

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

51. Zdarzenia po dacie bilansu

W dniu 12 stycznia 2010 r. Rada Nadzorcza podjęła uchwałę o powołaniu Pani Alicji Kornasiewicz na Prezesa Zarządu Banku na bieżącą, wspólną kadencję Zarządu Banku, które będzie skuteczne z chwilą uzyskania zgody Komisji Nadzoru Finansowego. Do chwili uzyskania wyżej wymienionej zgody, Pani Alicja Kornasiewicz została powołana z dniem 15 lutego 2010 r. na Członka Zarządu Banku pełniącego obowiązki Prezesa Zarządu Banku.

Podpisy wszystkich Członków Zarządu

11.03.2010	Alicja Kornasiewicz	Członek Zarządu Banku pełniący obowiązki Prezesa Zarządu Banku	
Data	imię/nazwisko	stanowisko/funkcja	Podpis
11.03.2010	Luigi Lovaglio	Pierwszy Wiceprezes Zarządu Banku, Dyrektor Generalny	
Data	imię/nazwisko	stanowisko/funkcja	Podpis
11.03.2010	Diego Biondo	Wiceprezes Zarządu Banku	
Data	imię/nazwisko	stanowisko/funkcja	Podpis
11.03.2010	Marco Iannaccone	Wiceprezes Zarządu Banku	
Data	imię/nazwisko	stanowisko/funkcja	Podpis
11.03.2010	Andrzej Kopyrski	Wiceprezes Zarządu Banku	
Data	imię/nazwisko	stanowisko/funkcja	Podpis
11.03.2010	Grzegorz Piwowar	Wiceprezes Zarządu Banku	
Data	imię/nazwisko	stanowisko/funkcja	Podpis
11.03.2010	Marian Ważyński	Wiceprezes Zarządu Banku	
Data	imię/nazwisko	stanowisko/funkcja	Podpis

ZAŁĄCZNIKI DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Załącznik nr 1.

Nowe standardy, interpretacje i poprawki do opublikowanych standardów, które zostały zatwierdzone i opublikowane przez Unię Europejską, ale weszły lub wejdą w życie dopiero po dniu bilansowym.

MSR 27 (zmiana) „Skonsolidowane i jednostkowe sprawozdania finansowe”

Data zatwierdzenia w UE – 3 czerwca 2009 roku

Data obowiązywania – pierwszy rok obrotowy rozpoczynający się po 30 czerwca 2009 roku.

Opis:

Zmiany w standardzie określają:

- w jakich okolicznościach jednostka ma obowiązek sporządzić skonsolidowane sprawozdanie finansowe
- w jaki sposób jednostki dominujące mają obowiązek ujmować zmiany w ich udziale własnościowym w jednostkach zależnych
- w jaki sposób straty jednostki zależnej należy przyporządkować udziałom kontrolującym i udziałom niekontrolującym.

MSSF 3 (zmiana) „Połączenia jednostek gospodarczych”

Data zatwierdzenia w UE – 3 czerwca 2009 roku

Data obowiązywania – pierwszy rok obrotowy rozpoczynający się po 30 czerwca 2009 roku.

Opis:

Zaktualizowany standard określa zasady i wymogi dotyczące sposobu, w jaki w ramach połączenia jednostek jednostka przejmująca ujmuje i wycenia w swoich sprawozdaniach finansowych poszczególne elementy (takie jak możliwe do zidentyfikowania nabyte aktywa, przejęte zobowiązania, udziały niekontrolujące oraz wartość firmy) związane z księgowym traktowaniem transakcji nabycia. Określa on również, które informacje dotyczące tego rodzaju transakcji muszą zostać ujawnione.

Interpretacja KIMSF 16 „Zabezpieczenie inwestycji netto w jednostce zagranicznej”

Data zatwierdzenia w UE – 4 czerwca 2009 roku

Data obowiązywania – pierwszy rok obrotowy rozpoczynający się po 30 czerwca 2009 roku.

Opis:

Interpretacja wyjaśnia w jaki sposób stosować wymogi MSR 21 „Skutki zmian kursów wymiany walut obcych” i MSR 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena” w przypadkach, gdy jednostka zabezpiecza się przed ryzykiem walutowym wynikającym z jej udziałów w aktywach netto jednostki działającej za granicą.

Interpretacja KIMSF 15 „Umowy o budowę nieruchomości”

Data zatwierdzenia w UE – 22 lipca 2009 roku

Data obowiązywania – pierwszy rok obrotowy rozpoczynający się po 31 grudnia 2009 roku.

Opis:

Interpretacja wyjaśnia kiedy należy ujmować przychody z tytułu budowy nieruchomości. Precyzuje także czy umowa dotycząca budowy nieruchomości jest objęta postanowieniami MSR 11 „Umowy o usługę budowlaną” czy też MSR 18 „Przychody”.

MSR 39 (zmiana) „Instrumenty Finansowe: ujmowanie i wycena”

Data zatwierdzenia w UE – 15 września 2009 roku

Data obowiązywania – pierwszy rok obrotowy rozpoczynający się po 30 czerwca 2009 roku.

Opis:

Zmiany w standardzie wyjaśniają stosowanie rachunkowości zabezpieczeń w odniesieniu do inflacyjnej części instrumentów finansowych oraz do opcji wykorzystywanych jako instrumenty zabezpieczające.

MSSF 1 (zmiana) „Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy”

Data zatwierdzenia w UE – 25 listopada 2009 roku

Data obowiązywania – pierwszy rok obrotowy rozpoczynający się po 31 grudnia 2009 roku.

Opis:

Zmiana ma na celu uproszczenie stosowania tego standardu i ułatwienie jego zmian w przyszłości. W zmienionym standardzie usunięto również pewne nieaktualne wytyczne dotyczące przejścia na stosowanie międzynarodowych standardów sprawozdawczości finansowej i wprowadzono nieznaczne zmiany redakcyjne. Obowiązujące obecnie wymogi nie uległy zmianie.

Interpretacja KIMSF 17 „Przekazanie aktywów niegotówkowych właścicielom”

Data zatwierdzenia w UE – 26 listopada 2009 roku

Data obowiązywania – pierwszy rok obrotowy rozpoczynający się po 31 października 2009 roku.

Opis:

Interpretacja zawiera wyjaśnienia i wytyczne dotyczące ujmowania przez jednostkę przekazania jej właścicielom aktywów nie będących środkami pieniężnymi.

Interpretacja KIMSF 18 „Przekazanie aktywów przez klientów”

Data zatwierdzenia w UE – 27 listopada 2009 roku

Data obowiązywania – pierwszy rok obrotowy rozpoczynający się po 31 października 2009 roku.

Opis:

Interpretacja zawiera wyjaśnienia i wytyczne dotyczące ujmowania przekazanych przez klientów składników rzeczowych aktywów trwałych, a także ujmowania środków pieniężnych przekazanych przez klientów w celu nabycia lub budowy składnika rzeczowych aktywów trwałych.

MSR 32 (zmiana) „Instrumenty finansowe: Prezentacja”

Data zatwierdzenia w UE – 23 grudnia 2009 roku

Data obowiązywania – pierwszy rok obrotowy rozpoczynający się po 31 stycznia 2010 roku.

Opis:

Zmiana do standardu precyzuje, w jaki sposób należy ujmować określone prawa poboru w sytuacji, gdy emitowane instrumenty finansowe są denominowane w walucie innej niż waluta funkcjonalna emitenta. Jeżeli tego rodzaju instrumenty są oferowane pro rata aktualnym udziałowcom emitenta w zamian za ustaloną kwotę środków pieniężnych, powinny być one klasyfikowane jako instrumenty kapitałowe również wtedy, gdy ich cena wykonania jest określona w walucie innej niż waluta funkcjonalna emitenta.

Załącznik nr 2.

Nowe standardy, interpretacje i poprawki do opublikowanych standardów, które zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR) i oczekują na zatwierdzenie przez Unię Europejską.

Zmiany do Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej 2009

Data obowiązywania – w większości poprawek pierwszy rok obrotowy rozpoczynający się po 31 grudnia 2009 roku.

Opis:

Zawiera 15 zmian do 12 standardów.

MSSF 1 (zmiana) „Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy”

Data obowiązywania – pierwszy rok obrotowy rozpoczynający się po 31 grudnia 2009 roku.

Opis:

Standard wprowadza dodatkowe zwolnienia dla jednostek stosujących MSSF po raz pierwszy w zakresie:

- Ustalania kosztu domniemanego dla aktywów przemysłu paliwowo – gazowego;
- Powtórnej oceny klasyfikacji umów leasingu;
- Ustalania kosztu domniemanego dla działalności, w których wysokość cen sprzedaży jest regulowana.

MSSF 1 (zmiana) „Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy”

Data obowiązywania – pierwszy rok obrotowy rozpoczynający się po 30 czerwca 2010 roku.

Opis:

Zmiana dotyczy zwolnień z ujawniania za okres porównawczy informacji wymaganych przez zmieniony MSSF 7 dla jednostek stosujących MSSF po raz pierwszy. Zwolnienie to dotyczy sytuacji, gdy pierwsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone za okres rozpoczynający się wcześniej niż 1 stycznia 2010 roku.

MSSF 2 (zmiana) „Płatności w formie akcji”

Data obowiązywania – pierwszy rok obrotowy rozpoczynający się po 31 grudnia 2009 roku.

Opis:

Najważniejszą konsekwencją zmian do MSSF 2 jest fakt, że jednostka otrzymująca dobra lub usługi w ramach transakcji płatności w formie akcji, która jest rozliczana przez inną jednostkę w grupie lub jednego z udziałowców tej jednostki w środkach pieniężnych lub w formie innych aktywów jest obecnie zobowiązana do wykazywania otrzymanych dóbr i usług w swoim sprawozdaniu finansowym. Dotychczas transakcje w formie akcji własnych zawarte w ramach grupy nie były uregulowane przez MSSF 2.

MSSF 9 „Instrumenty finansowe”

Data obowiązywania – pierwszy rok obrotowy rozpoczynający się po 31 grudnia 2012 roku.

Opis:

Standard został wydany jako część kompleksowego przeglądu rachunkowości instrumentów finansowych. Nowy standard jest mniej kompleksowy w porównaniu z bieżącymi wymogami i zastąpi MSR 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena”. Nowy standard będzie dotyczył wyłącznie zasad klasyfikacji i wyceny aktywów finansowych.

MSR 24 (zmiana) „Ujawnianie informacji na temat podmiotów powiązanych”

Data obowiązywania – pierwszy rok obrotowy rozpoczynający się po 31 grudnia 2010 roku.

Opis:

Wprowadzone zmiany dotyczą głównie wymogów dotyczących ujawnień transakcji z podmiotami powiązanymi podmiotów pozostających pod kontrolą państwa oraz definicji podmiotu powiązanego.

KIMSF 14 (zmiana) „Przedpłaty z tytułu minimalnych wymogów finansowania”

Data obowiązywania – pierwszy rok obrotowy rozpoczynający się po 31 grudnia 2008 roku.

Opis:

Zgodnie ze zmienionym KIMSF 14 wpłacona zaliczka w przypadku planu z minimalnymi wymogami finansowania powinna zostać ujęta jako składnik aktywów.

KIMSF 19 „Wygaśnięcie zobowiązań finansowych w związku z wyemitowaniem instrumentów kapitałowych”

Data obowiązywania – pierwszy rok obrotowy rozpoczynający się po 30 czerwca 2010 roku.

Opis:

Interpretacja określa, że instrumenty kapitałowe wyemitowane w celu pokrycia zobowiązania finansowego stanowią „zapłatę” w myśl MSR 39.41.

Wyżej opisane instrumenty kapitałowe powinny zostać wycenione w wartości godziwej, natomiast różnica między wartością bilansową wygasłego zobowiązania finansowego a wyceną instrumentu kapitałowego powinna zostać ujęta jako zysk lub strata bieżącego okresu.

Załącznik nr 3.

Słowniczek

MSSF – Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej (IFRS – International Financial Reporting Standards) to standardy, interpretacje i ich struktura przyjęte przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości RMSR (IASB – International Accounting Standards Board).

MSR – Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (IAS – International Accounting Standards) – starsza nazwa standardów stanowiących część obecnych MSSF.

KIMSF – Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej (IFRIC – International Financial Reporting Interpretations Committee) komitet działający w ramach Rady Międzynarodowych Standardów Rachunkowości publikujący interpretacje MSSF.

CIRS – ang. Currency Interest Rate Swap – swap walutowo-procentowy jest to transakcja wymiany kwot kapitału i płatności odsetkowych w różnych walutach pomiędzy dwoma partnerami.

IRS – ang. Interest Rate Swap – umowa pomiędzy dwiema stronami, na podstawie której strony wypłacają sobie wzajemnie (w określonych odstępach czasu w trakcie trwania kontraktu) odsetki od umownego nominalu kontraktu, naliczane według odmiennej stopy procentowej.

FRA – ang. Forward Rate Agreement – umowa, w ramach której dwaj kontrahenci ustalają wysokość stopy procentowej, która będzie obowiązywała w przyszłości dla określonej kwoty wyrażonej w walucie transakcji dla z góry ustalonego okresu.

CAP – opcja cap na stopy procentowe to umowa finansowa, która ogranicza ryzyko, jakie ponosi pożyczający przy zmiennej stopie procentowej, narażający się na możliwość poniesienia strat w wyniku wzrostu stopy procentowej. Opcja cap to seria opcji call na stopy procentowe, w której wystawca gwarantuje nabywcy, że zrekompensuje mu dodatkowe koszty odsetkowe, które musi on płacić od swojego kredytu, jeśli oprocentowanie kredytu wzrośnie powyżej uzgodnionej stopy procentowej.

FLOOR – opcja floor na stopy procentowe, która ogranicza ryzyko poniesienia strat w wyniku spadku stopy procentowej przez kredytodawcę udzielającego kredytu przy zmiennej stopie oprocentowania. Opcja floor to seria opcji put na stopy procentowe, wystawca gwarantuje odsetki, które musi on zapłacić od kredytu, jeśli oprocentowanie od kredytu spadnie poniżej uzgodnionej stopy procentowej.

IBNR – ang. Incurred But Not Reported – rezerwa na poniesione lecz nieudokumentowane straty kredytowe.

PD – ang. Probability Default – parametr wykorzystywany przy Metodzie Wewnętrznych Ratingów oznaczający prawdopodobieństwo nie wywiązania się dłużnika ze spłaty swojego zobowiązania. PD mówi o tym, z jakim prawdopodobieństwem w horyzoncie jednego roku nastąpi strata kredytowa z nim związana.

LGD – ang. Loss Given Default – część ekspozycji kredytowej banku, która w przypadku zaistnienia zdarzenia niewypłacalności kredytobiorcy (default) zostanie utracona.

EAD – ang. Exposure At Default – wartość ekspozycji kredytowej w momencie niewykonania zobowiązania (default).

EL – ang. Expected Loss – oczekiwana strata na portfelu kredytowym.

CCF – ang. Credit Conversion Factor – współczynnik konwersji kredytowej.

A-IRB – ang. Advanced Internal Rating-Based approach – zaawansowana metoda wewnętrznych ratingów, gdzie wszystkie parametry ryzyka (PD, LGD, EAD) są szacowane przez bank, za pomocą własnego modelu ilościowego, w celu wyznaczenia wielkości aktywów ważonych ryzykiem.

VaR – ang. Value at Risk – wartość zagrożona, miara o jaką wartość rynkowa aktywów lub portfela aktywów może się zmniejszyć przy określonych założeniach, w ustalonym czasie i z zadanyim prawdopodobieństwem.

EaR – ang. Earnings at Risk – maksymalny spadek dochodów, względny do określonego celu, który może zaistnieć z powodu wpływu ryzyka rynkowego na określony zbiór czynników ryzyka dla danego przedziału czasu i poziomu ufności.

ICAAP – ang. Internal Capital Adequacy Assessment Process – proces oceny adekwatności kapitału wewnętrznego.